Goed v Kuijk

Commentaarnota

BGGV143

gebiedsplan natuur en landschap

RIVIERENLAND

november 2003

INHOUDSOPGAVE

Inleiding **5**

Hoofdstuk 1: Reacties op deel 1 van het gebiedsplan **7**
1.1 Inleiding 7
1.2 Status van het plan 7
1.3 Overige reacties 9

Hoofdstuk 2: Inspraakreacties over de opzet van het gebiedsplan en de mogelijkheden van Programma Beheer **11**
2.1 Inleiding 11
2.2 Aard van het gebiedsplan 11
2.3 Inzet pakketten 18
2.4 Inzet zoekgebieden 21

Hoofdstuk 3: Inspraakreacties over de relatie tussen gebiedsplan en andere plannen **23**
3.1 Inleiding 23
3.2 Ruimte voor de Rivier 23
3.3 Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur / robuuste verbindingszones 28
3.4 Landinrichtingsplannen 29
3.5 Ruimtelijke ordening 31
3.6 Landbouw 32
3.7 Vogel- en habitatrichtlijn 34

Hoofdstuk 4: Inspraakreacties over de uitvoering **37**
4.1 Inleiding 37
4.2 Inspraakreacties m.b.t. toekomstige beheerders 37
4.3 Inspraakreacties m.b.t. financiële middelen 38
4.4 Overig 39

Hoofdstuk 5: Inspraakreacties over de begrenzingen, doelstellingen en inzet van de Subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch Natuurbeheer . **43**
5.1 Inleiding 43
5.2 Inspraakreacties over begrenzingen, doelstellingen en inzet van SN en SAN 43

Hoofdstuk 6: Opmerkingen tekst en kaarten **99**
6.1 Inleiding 99
6.2 Tekstuele opmerkingen 99
6.3 Opmerkingen betreffende de kaarten 102

Bijlage 1: Lijst met insprekers **105**

Inleiding

Van 16 juni tot 14 juli 2003 heeft het Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland ter inzage gelegen. Naar aanleiding hiervan hebben wij 104 schriftelijke reacties ontvangen. In deze nota geven wij aan hoe wij de reacties hebben verwerkt in het gebiedsplan. Het gebiedsplan hebben wij op 4 november 2003 vastgesteld.

Het Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland is opgedeeld in twee delen. In het eerste deel worden de natuur en landschapsdoelen voor de Rivierenland gepresenteerd. In deel twee is op perceelsniveau aangegeven welke mogelijkheden uit de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer zijn ingezet. Deel twee van het gebiedsplan is gebaseerd op de subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch Natuurbeheer die in de Staatscourant 1999, nummer 252, zijn gepubliceerd. Op deel twee is inspraak mogelijk geweest.

Uit het grote aantal schriftelijke reacties blijkt een grote betrokkenheid van de bewoners uit het Rivierenland bij natuur en landschap. Wij zijn gelukkig met de grote belangstelling die bestaat voor het meewerken aan de uitvoering van het gebiedsplan. Een groot aantal reacties heeft geleid tot een verbetering van het gebiedsplan. Daarbij gaat het om het herstellen van fouten en om aanpassingen van grenzen en pakketten.

Overleg

Bij het opstellen van het Gebiedsplan Natuur en Landschap heeft via een begeleidingsgroep overleg plaatsgevonden met diverse externe partijen en organisaties. In de begeleidingsgroep zijn vertegenwoordigd: LNV Directie Oost, Rijkswaterstaat Directie Oost-Nederland, Dienst Landelijk Gebied, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Het Geldersch Landschap, Gelders Particulier Grondbezit, Bosgroep, GLTO en de Waterschappen Rivierenland en Rijn en IJssel. Ook is het ontwerp ter advisering voorgelegd aan de Provinciale Commissie Landbouw en Natuur.

Op 12 juni is in het plangebied (Tiel) een presentatie gehouden voor alle gemeenten in het plangebied en voor de waterschappen Rivierenland en Rijn en IJssel. Deze partijen hebben voor de informatiemiddag een persoonlijke uitnodiging ontvangen en het ontwerp-gebiedsplan toegestuurd gekregen.

Tevens zijn tijdens de terinzageleggingsperiode in het plangebied op 16, 17 en 19 juni informatieavonden gehouden (Waardenburg, Elst en Tiel). De aankondiging voor deze avonden is in diverse regionaal en lokaal verschijnende dag- en weekbladen gepubliceerd. De avonden waren opgebouwd uit een presentatie van het gebiedsplan door medewerkers van de provincie Gelderland en de Dienst Landelijk Gebied en een informatiemarkt met stands van diverse betrokken organisaties uit het plangebied. In totaal hebben ongeveer 175 mensen de informatieavonden bezocht.

Terinzagelegging

De terinzagelegging is aangekondigd in de Staatscourant en diverse regionaal verschijnende dag- en weekbladen.
Van 16 juni tot 14 juli 2003 heeft het ontwerp Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland ter inzage gelegen op het provinciehuis en alle gemeentehuizen binnen het plangebied. Aan gemeenten en belanghebbende organisaties is het ontwerp gebiedsplan toegestuurd. Overige belangstellenden en belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld het ontwerp gebiedsplan bij de provincie te bestellen.

Tevens is op internet, naast de complete plantekst met kaarten, ook een interactieve versie van het gebiedsplan beschikbaar.

Van de mogelijkheid om schriftelijke reacties met betrekking tot het ontwerp gebiedsplan bij Gedeputeerde Staten kenbaar te maken is door 104 insprekers gebruik gemaakt. (Zie Bijlage 1: lijst met insprekers)

Opbouw commentaarnota

Deel 1 van het gebiedsplan is een weergave van het bestaande beleid waarop geen inspraak mogelijk was. Toch zijn op dit deel verschillende reacties binnengekomen. Deze reacties zijn meegenomen in de commentaarnota en zijn beantwoord in hoofdstuk 1. De reacties die betrekking hebben op deel 1 van het gebiedsplan hebben niet geleid tot aanpassing van het beleid. In hoofdstuk 2 zijn de reacties van meer algemene aard en de systematiek van het gebiedsplan beantwoord. Vragen over de relatie tussen het gebiedsplan en andere plannen en beleidsvelden is in hoofdstuk 3 nader toegelicht. In hoofdstuk 4 zijn de vragen over de beschikbare financiële middelen behandeld. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het uitvoeringstraject van het gebiedsplan. In hoofdstuk 6 zijn de reacties over de begrenzingen van deelgebieden en de inzet van de subsidiemiddelen van Subsidieregeling Natuurbeheer en Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer in de verschillende deelgebieden behandeld. Tot slot zijn in hoofdstuk 7 de opmerkingen ten aanzien van de tekst en kaarten opgenomen.
In bijlage 1 is de lijst met insprekers weergegeven.

Leeswijzer

In bijlage 1 is een lijst opgenomen met de namen van insprekers. De lijst is onderverdeeld in vier categorieën: Gemeenten, Organisaties, Particulieren en Landgoederen. Iedere inspreker is onderverdeeld in één van de vier categorieën en heeft binnen die categorie een nummer gekregen (in willekeurige volgorde). De eerste letter van de categorie en het nummer vormen samen de unieke code voor de inspreker. In bijlage 1 is achter de naam van de inspreker een lijst opgenomen met paginanummers waar de vragen en of opmerkingen van de inspreker zijn terug te vinden. Op de aangegeven pagina kunnen meerdere vragen of opmerkingen van de inspreker voorkomen. In ieder hoofdstuk staat bij de inspraakreactie de code van de inspreker die deze reactie heeft ingebracht.

Hoofdstuk 1: Reacties op deel 1 van het gebiedsplan

1.1 Inleiding

In deel 1 van het Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland worden de Gelderse natuurdoelen gepresenteerd en wordt de relatie tussen de Gelderse Natuurdoelenkaart (4 juli 2000) en de beleidsvelden water, milieu en ruimtelijke ordening belicht. Deel 1 is een weergave van bestaand beleid waarop geen inspraak mogelijk is.
Toch zijn er reacties binnengekomen die betrekking hebben op deel 1 van het gebiedsplan. Deze vragen zijn opgenomen in de commentaarnota omdat wij het van belang vinden dat onduidelijkheden omtrent deel 1, dat de inhoudelijke onderbouwing vormt van het uitvoeringsplan (deel 2), worden weggenomen. De reacties die behandeld zijn in dit hoofdstuk hebben niet geleid tot aanpassing van het beleid.

1.2 Status van het plan

Reactie
In hoofdstuk 4 vragen Gedeputeerde Staten aan het waterschap om het gebiedsplan als uitgangspunt te gebruiken voor het vaststellen van het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). Inspreker geeft aan dat zij de natuurdoeltypen zoals begrensd in het ontwerp gebiedsplan zal gebruiken voor het opstellen van de OGOR (Optimale grond- en oppervlakte-water regime). Voor de praktische uitwerking hiervan ziet inspreker een probleem bij de in het ontwerp-gebiedsplan aangegeven zoekgebieden voor kleinschalige natuurontwikkeling. De zoekgebieden geven geen bestaande functie aan en hiermee kan dan geen rekening worden gehouden bij het vaststellen van de OGOR voor de functie natuur. Wanneer deze gebieden in een later stadium concreet begrensd worden is de inspreker bereid om bij de vaststelling van een nieuw peilbesluit dit wel te doen. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Ons verzoek aan de inspreker wordt hiermee op de door ons bedoelde wijze opgepakt.
De bedoeling van de aanduiding 'zoekgebied kleinschalige natuurontwikkeling' is, flexibiliteit te bieden voor het realiseren van het juiste element op de juiste plaats. Vaak zal een dergelijk terrein overigens ingericht worden door het maaiveld naar het grondwater toe te brengen in plaats van andersom. Pas wanneer er een beschikking wordt aangevraagd en deze door LASER wordt toegekend, kunnen we deze terreinen concreet begrenzen. De provincie werkt graag mee aan een pilot om de provinciale natuurdoeltypen te gebruiken bij het opstellen van een peilenplan.

Reacties
- In hoofdstuk 4 vragen Gedeputeerde Staten aan de waterschappen mee te werken aan de realisatie van ecologische verbindingszones. Inspreker geeft aan dat de waterschappen alleen trekker zijn voor de realisatie van de modellen Winde en Rietzanger en het onderdeel corridor van model Kamsalamander. Daarnaast is inspreker bereid de trekkersrol te vervullen voor de planvorming voor de verbindingszones met andere modellen indien deze samenvallen met model Winde of Rietzanger. ***(O22)***

- Inspreker vraagt zich af of Gedeputeerde Staten aan het waterschap kan vragen initiatieven te nemen tot het realiseren natte evz's langs watergangen en evz's met andere modellen die samenvallen met de modellen winde en rietzanger. ***(O5)***

- In het gebiedsplan verzoekt Gedeputeerde Staten aan het waterschap om actief mee te werken aan de realisering van droge verbindingszones voorzover deze een relatie hebben met een watergang. Inspreker geeft aan dat zij mee zullen werken maar dat de samenwerking beperkt zal zijn tot het meewerken aan visie- en planvorming en het verlenen van de voor realisatie benodigde ontheffingen. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Gedeputeerde Staten kan zich vinden in de interpretatie van de rolverdeling bij de realisatie van ecologische verbindingszones zoals die door de inspreker O22 wordt voorgesteld.

Reactie
In het gebiedsplan verzoeken Gedeputeerde Staten het waterschap om het antiverdrogingsbeleid actief voort te zetten, waarbij de prioriteiten uit dit plan als eerste aan bod komen. Voor de inspreker is het antiverdrogingsbeleid zoals dat in het IWGR-2 is weergegeven leidend bij de invulling van het antiverdrogingsbeleid van het waterschap. Onduidelijk is de status van de signaleringskaart verdroging die in het ontwerp-gebiedsplan is opgenomen. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het gebiedsplan wordt uitdrukkelijk vermeld dat de signaleringskaarten niet het bestaande beleid van de provincie op het gebied van milieu en water vervangen, maar uitsluitend het verschil aangeven tussen de voor de realisatie van de natuurdoelen uit het gebiedsplan gewenste milieu - en waterkwaliteit en de huidige situatie.

Reactie
In hoofdstuk 4 vragen Gedeputeerde Staten aan gemeenten om bestaande en te realiseren natuur- en bosgebieden en ecologische verbindingszones een adequate bescherming in het bestemmingsplan te geven. Inspreker geeft aan dat zij er op toe zal zien dat de realisering van de in het gebiedsplan aangegeven doelstellingen op vrijwillige basis tot stand komen. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Aan gemeenten wordt gevraagd om bestaande en te realiseren natuur- en bosgebieden en ecologische verbindingszone's een adequate bescherming in het bestemmingsplan te geven. Met de vraag om 'te realiseren natuur' te beschermen wordt bedoeld dat wanneer nieuwe natuur wordt ontwikkeld op vrijwillige basis, de functiewijziging wordt vastgelegd in het bestemmingsplan zodat deze nieuwe natuurgebieden op dezelfde wijze planologisch worden beschermd als bestaande natuur.
Vanwege de grote druk op de ruimte in Nederland heeft de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) een planologische basisbescherming. Dit houdt in dat het bestemmingsplan de natuur- en landschapswaarden die aanwezig zijn beschermt en dat nieuwe ontwikkelingen in de EHS niet worden toegestaan tenzij aangetoond wordt dat de actuele en gewenste kwaliteit en samenhang van de EHS (inclusief ecologische verbindingszone's) niet wordt aangetast.
Planologische basisbescherming mag niet leiden tot planologische schaduwwerking. Dat wil zeggen dat het bestaande grondgebruik niet belemmerd mag worden. De status van een gebied in een bestemmingsplan moet in overeenstemming zijn met de nu aanwezig waarden en mag niet vooruitlopen op gewenste toekomstige ontwikkelingen

1.3 Overige reacties

Reactie

De Heesseltsche uiterwaarden is een grootschalig open weidegebied, deels ontwikkeld en beheerd als stroomdalgrasland. Op pagina 19 van het gebiedsplan staat dat de Heesseltsche uiterwaarden een natuurlijke inrichting krijgen waarbij de hier aanwezige waardevolle stroomdalgraslanden behouden moeten blijven. Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is of er nog meer bestaande natuur behouden moet blijven. Inspreker geeft aan dat er vaak (o.a. bij het realiseren van nieuwe natuur) geen rekening wordt gehouden met niet geïnventariseerde, aanwezige natuur. Inspreker geeft aan dat dit in gaat tegen alle regels voor het behoud van natuur en verzoekt deze ongelijkheid op te heffen.

Daarnaast verzoekt inspreker:

- op te nemen in het gebiedsplan dat waardevolle natuur (flora en fauna) geïnventariseerd moet worden;

- dat de rode lijstsoorten van vogels (en het bijbehorende landschap) behouden en versterkt moet worden;

- beschermingsmaatregelen in te voeren zodat bestaande natuurwaarden behouden blijven;

- om maatregelen te nemen om in de tussentijd tussen plannen maken en uitvoeren het gebied te blijven onderhouden. ***(P27)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Dit plan is niet de plaats om uitgebreid op de waarden van afzonderlijke gebieden in te gaan. Dat gebeurt bij de nadere uitwerking van inrichtings- en beheersplannen. In het geval van de Heesseltsche waarden loopt er een inrichtings-m.e.r. Uiteraard dient een inrichtingsplan rekening te houden met bestaande waarden, deze goed af te wegen tegen mogelijke nieuwe waarden en waar mogelijk in te passen. Overigens bestrijden wij de suggestie dat de waarden van het gebied onvoldoende geïnventariseerd zijn.

Reactie

Paragraaf 1.2 'Status en sturing' en paragraaf 1.3 'Nieuwe ontwikkelingen'; Gesteld wordt dat het gebiedplan een uitwerking is van de Gelderse Natuurdoelenkaart. In paragraaf 1.3 staat echter dat nieuwe ontwikkelingen ook zijn meegenomen bij de begrenzingen in het gebiedsplan. Inspreker geeft aan dat de indruk wordt gewekt dat het gebiedsplan een verfijning van het streekplan omvat die bij toetsing van bestemmingsplannen aan het streekplan een rol kan gaan spelen. Status en sturing lijken door elkaar heen te lopen. ***(L5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Nieuwe ontwikkelingen zoals vermeld in paragraaf 1.3 (Ruimte voor de Rivier, Waterbeheer 21^{e} eeuw enz) zijn nog niet meegenomen in dit gebiedsplan. Het is de bedoeling dat dit gebiedsplan een bouwsteen vormt bij de beleidsvorming ten aanzien van deze nieuwe ontwikkelingen.

Bij de toetsing van plannen aan het Streekplan is dikwijls de vraag aan de orde, welke nu de waarden zijn die beschermd dienen te worden. Doordat dit gebiedsplan daarover meer en gedetailleerder informatie bevat, kan het behulpzaam zijn bij de toetsing. Het gebiedsplan is dus eerder een informatiebron dan een toetsingsbron.

Hoofdstuk 2: Inspraakreacties over de opzet van het gebiedsplan en de mogelijkheden van Programma Beheer

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan inspraakreacties van meer algemene aard. De reacties hebben voornamelijk betrekking op de systematiek en ambities van het gebiedsplan. Ook vragen en opmerkingen die betrekking hebben op de openstelling van pakketten en de inzet van zoekgebieden zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht.
Vragen en opmerkingen behandeld in dit hoofdstuk hebben in de meeste gevallen niet geleid tot aanpassing van het gebiedsplan. Wanneer een opmerking wel geleid heeft tot planaanpassing, staat dit vermeld bij het antwoord van Gedeputeerde Staten.

2.2 Aard van het gebiedsplan

Inspraakreactie
Het is de inspreker niet duidelijk hoe de toewijzing van hectares nieuwe natuur tot stand is gekomen. Zo zijn op de begeleidende kaarten eigendommen van de inspreker aangeduid als 'nieuwe natuur' of als 'zoekgebied inrichting bestaande natuur'. In beide gevallen gaat het om reeds verworven objecten. Het is niet duidelijk welk ijkmoment is gekozen voor deze aanduidingen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor de aanduiding 'nieuwe natuur' volgen wij de volgende lijn:

1. gebieden die na 1975 zijn verworven als reservaats- of natuurontwikkelingsgebied, zijn in het gebiedsplan aangeduid als nieuwe natuur;
2. gebieden die vóór 1975 zijn verworven, zijn in het gebiedsplan niet begrensd en staan in de meeste gevallen als 'bos en heide volgens de topografische kaart' op de kaart.

In een enkel geval kan het wenselijk zijn om in de gebieden die vallen onder punt twee aanvullende inrichtingsmaatregelen uit te voeren. Te denken valt dan aan het verwijderen van exoten in bossen of het verwijderen van opslag uit een heideveld dat langzaam met dennen dichtgroeit. In dat geval staat het gebied als 'inrichting bestaande natuur' op de kaart. (zie ook paragraaf 6.2)

Inspraakreactie
Inspreker voorziet dat het gebiedsplan niet tot de gewenste resultaten zal leiden als de discussie over het peilbeheer niet centraal wordt gevoerd. Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om de afstemming over dit onderwerp helder en inzichtelijk te maken. ***(O9)***
Voor realisering van de natuurdoeltypen is uitgegaan van een optimaal grond- en oppervlaktewater-regime en niet van het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime. Inspreker geeft aan dat door deze keuze en het niet inzichtelijk maken hoe de hiermee opgelegde hydrologische randvoorwaarden gerealiseerd moeten worden, het onder veel voorkomende omstandigheden moeilijk is de beoogde natuurdoeltypen te realiseren en het gebiedsplan hierdoor weinig maatschappelijk draagvlak zal krijgen. ***(O9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De discussie over het gewenste peilbeheer vindt plaats in het kader van het waterhuishoudingsplan en de doorwerking daarvan in waterbeheersplan en peilbesluiten. De aanwezige waarden en de toegekende functies worden daarbij afgewogen. Dit gebiedsplan geeft meer duidelijkheid over de natuurdoelen en natuurwaarden.

Inspreker heeft gelijk wanneer zij zegt dat voor de realisatie van bepaalde natuurdoelen het huidige waterpeil niet voldoet. Voor de realisatie van die natuurdoelen zal het waterpeil aangepast moeten worden. Op signaleringskaart 7 staat aangegeven in welke gebieden sprake is van een tekort aan water. Waar pakketten voor perceelbeheer zijn opengesteld in zoekgebieden, is voornamelijk collectief beheer mogelijk. Wanneer de gezamenlijke grondgebruikers in een bepaald gebied belang hebben bij een verhoging van het waterpeil, bijvoorbeeld omdat daarmee de doelen van weidevogelbeheer beter behaald worden, ontstaat meer draagvlak voor peilaanpassing. Dat neemt niet weg dat ook gebieden agrarisch natuurbeheer in de eerste plaats agrarisch gebied zijn en blijven en dus de eisen vanuit de landbouw een zware stempel op de afweging zullen drukken.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om bij de inrichting van de ecologische verbindingszone langs de Linge rekening te houden met de verstorende invloed van het watertoerisme op de Linge. ***(O9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
We zijn het met de inspreker eens dat van het watertoerisme een verstorende werking kan uitgaan. Dit plan is echter niet het instrument waarmee deze ontwikkeling geremd zou kunnen worden. De inrichting van de ecologische verbindingszone volgt uit de Gelderse natuurdoelenkaart (juli 2000) waarin aan de verschillende ecologische verbindingszones doelen zijn toegekend in de vorm van modellen. De modellen Rietzanger en IJsvogelvlinder zijn te vertalen als: kleinere en grotere rietmoerassen respectievelijk kleinschalige bospartijen met een rijke zoomvegetatie. Deze elementen dienen als stapstenen langs de rivier, waarin de dieren rust, voedsel en voortplantingsmogelijkheden vinden.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af of de inrichting van percelen voor natuur bindend is of dat het mogelijk is om landschapselementen na verloop weer te verwijderen. **(O9)**

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wanneer gebruik wordt gemaakt van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) verandert de functie van het perceel van landbouwgrond in natuur. Functieverandering van een terrein (met waardedalingcompensatie) wordt notarieel vastgelegd en vervolgens wordt de nieuwe functie ook vastgelegd in het bestemmingsplan. Nieuwe natuur kan hierdoor niet meer omgezet worden in landbouwgrond. Landschapselementen die via de SN zijn gerealiseerd mogen dus niet na verloop van tijd verwijderd worden.
Wanneer voor aanleg van landschapselementen gebruik wordt gemaakt van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) blijft het perceel als landbouwgrond in gebruik. Er vindt dan geen omzetting van de agrarische bestemming in een natuurbestemming plaats. Na 6 jaar kan de eigenaar besluiten om de overeenkomst door te laten lopen of stop te zetten. Landschaps-elementen zijn doorgaans beschermd door het gemeentelijk bestemmingsplan en de kapverordening.

Inspraakreactie
- Inspreker vraagt waarom het zuidelijke uiterwaardengebied tussen Arnhem en Rhenen niet in het ontwerp-gebiedsplan Rivierengebied is opgenomen. Inspreker stelt het op prijs om bij een aanpassing van het plan dit gebied in het gebiedsplan voor het rivierengebied op te nemen en niet bij de Veluwe te voegen. ***(P26, O17)***

- Bij de communicatie over het Gebiedsplan Veluwe is onvoldoende duidelijk gemaakt, dat de uiterwaarden van de Nederrijn tussen Arnhem en Kesteren ook hierin opgenomen waren. Daardoor hebben eigenaren en gebruikers van die gebieden niet kunnen inspreken. ***(O6, L14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Om de natuurdoelen helder te kunnen weergeven hebben wij ervoor gekozen, beide zijden van de rivier in hetzelfde plan te behandelen, wanneer deze althans in Gelderland liggen. Daarom is de zuidoever van de Nederrijn opgenomen in het gebiedsplan Natuur en Landschap Veluwe.
De procedure van het Gebiedsplan Veluwe is correct verlopen en aangekondigd in alle betrokken gemeenten, dus ook die op de zuidoever. Het is ons niet bekend dat hierdoor concreet kansen zijn gemist of dat hierdoor problemen zijn ontstaan.

Inspraakreactie
Inspreker is van mening dat het gebiedsplan voor het Rivierenland er bekaaid afkomt. De toedeling van gelden en mogelijkheden lijken lager geprioriteerd dan in andere delen van Gelderland. Volgens de inspreker wordt dit bevestigd doordat dit gebiedsplan het laatste in de rij is en veel later dan gepland is afgerond. ***(O17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan voor het Rivierenland is inderdaad de laatste in een rij van vijf plannen. Dit heeft verder geen consequenties gehad voor de verdeling van de hectaren die tot onze beschikking stonden. In vergelijking met de oude begrenzingenplannen heeft er in dit gebiedsplan een verruiming van de mogelijkheden plaatsgevonden; met name de mogelijkheid om in bijna heel het Rivierenland landschapspakketten af te sluiten. In de oude plannen konden alleen landschapspakketten worden afgesloten in de beheersgebieden. Ook ten aanzien van het weidevogelbeheer zijn de mogelijkheden aanzienlijk verruimd. Er zijn extra gebieden begrensd ten behoeve van het weidevogelbeheer.
In de uiterwaarden zijn de mogelijkheden op dit moment kleiner dan in de oude plannen. Wij hebben hier middelen ingetrokken waarvan tot op heden geen gebruik is gemaakt. Ook zijn er middelen ingetrokken in gebieden die bij nader inzien te weinig actuele natuurwaarden bezitten. Wanneer duidelijk is welke functie de verschillende uiterwaarden krijgen in de hoogwaterbescherming, zal het gebiedsplan worden herzien. Dit zal na vaststelling van de Planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier plaatsvinden.

Inspraakreactie
Inspreker gaat ervan uit dat met het plan soepel zal worden omgegaan opdat waardevolle initiatieven niet vanwege papieren wijsheid in de kiem worden gesmoord. ***(O17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Tijdens de informatie-avonden hebben we aangegeven dat het ontwerp-plan nog niet af is en dat het mogelijk is dat we een aantal zaken over het hoofd hebben gezien. We hebben iedereen uitgenodigd om het ontwerp-plan kritisch door te nemen en aan te geven op welke punten het plan verbeterd kan worden. Daarvoor heeft het plan ter visie gelegen en heeft iedereen de kans gehad om zijn of haar opmerkingen ten aanzien van het plan aan ons kenbaar te maken. Waardevolle initiatieven en voorstellen die tijdens de terinzagelegging aan ons kenbaar zijn gemaakt, zijn in het definitieve gebiedsplan overgenomen. Verder hebben we waar mogelijk met zoekgebieden gewerkt om een optimale flexibiliteit in te bouwen. De afhandeling van beschikkingen verloopt vervolgens via de strakke lijnen van de regeling. Uit de evaluatie van de regeling zijn verschillende voorstellen gekomen om de regeling te vereenvoudigen. Deze zullen de komende jaren geïmplementeerd worden.

Wij hebben wel de mogelijkheid om het plan te herzien. Hiervoor moet echter een besluitvormingsproces van o.a. 40 weken worden gevolgd. Het moge duidelijk zijn dat we niet voor ieder verzoek tot aanpassing van het plan tot een herziening overgaan.

Inspraakreactie
Inspreker meent dat het plan onvoldoende mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer in de uiterwaarden openstelt. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is de oppervlakte agrarisch natuurbeheer buitendijks beperkt tot die gebieden, waar ook werkelijk natuurwaarden (m.n. weidevogels) aanwezig zijn of potenties liggen (m.n. stroomdal-graslanden). Dit sluit aan bij de resultaatgerichtheid van het Programma Beheer. Tevens willen wij hiermee een duidelijke positie ten opzichte van mogelijke rivierverruimingsmaatregelen innemen, door aan te geven waar de te behouden natuurwaarden liggen.

Inspraakreactie
- Inspreker vraagt aandacht voor de mate van detaillering van het gebiedsplan (veel deelgebieden, kleine quota, eisen terreincondities). Inspreker ziet graag dat het gebiedsplan flexibeler wordt en dat er meer vertrouwen komt in de toekomstige beheerder. ***(O24, O21)***
- Inspreker zet vraagtekens bij de manier van vormgeven van het natuur- en landschapsbeleid. Elk stukje natuur lijkt in codes, aantallen, typen en andere indelingen ondergebracht te moeten worden. Hoewel de flexibiliteit van het plan door zoekgebieden gegarandeerd moet worden lijkt het inspreker flexibiliteit in zeer smalle marges. Inspreker geeft aan dat de methode te financieel-technisch overkomt. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Natuurbeheer is een kwestie van zorgvuldig en gericht handelen. Potenties zijn niet altijd gemakkelijk uit de huidige situatie af te lezen. Bovendien moeten wij scherp prioriteiten stellen, omdat de middelen zeer beperkt zijn. Het veiligstellen van waardevolle terreinen en het streven naar een samenhangende Ecologische Hoofdstructuur van hoge kwaliteit zijn onze leidraad.
Om bepaalde natuurdoelen te kunnen bereiken worden de middelen dan ook zeer gericht en soms maar in kleine deelgebieden ingezet. In andere gevallen, waar de natuurdoelen minder specifiek op een bepaald terrein zijn gelegen, werken we met zoekgebieden. Deze zoekgebieden zijn in vergelijking met de oude begrenzingenplannen aanzienlijk verruimd, waardoor de flexibiliteit voor inzet van de pakketten is toegenomen. Wanneer wij echter alle beschikbare hectares flexibel voor alle zoekgebieden openstellen, lopen wij het risico dat alle hectares zeer geconcentreerd in enkele deelgebieden worden ingezet. Hierdoor lopen wij kansen mis om ook in andere deelgebieden onze natuurdoelen te halen.
Om overal een basiskwaliteit te bereiken en te handhaven hebben wij er voor gekozen om in bijna het gehele plangebied landschapspakketten, die passen bij het aanwezige landschap open te stellen.

Inspraakreacties
- De subsidieregelingen SN en SAN bieden nieuwe mogelijkheden voor particulieren voor de ontwikkeling van natuur op hun eigendommen. Inspreker merkt op dat deze nieuwe mogelijkheden met betrekking tot de mogelijkheden van particulier natuurbeheer voor de uiterwaarden niet duidelijk worden uitgedragen. Graag ziet inspreker dat Gedeputeerde Staten zich positiever uitspreekt over de mogelijkheden van particulier beheer in de uiterwaarden. ***(O15)***

- Inspreker draagt particulier natuurbeheer een warm hart toe en verzoekt de provincie zich expliciet uit te spreken over de mogelijkheden van particulier natuurbeheer in de Rijnwaardense uiterwaarden. ***(G4, O15)***
- Het gebiedsplan biedt particulieren de mogelijkheid natuur te beheren. In het kader van Ruimte voor de Rivier en de Rivierenwet is er voor de Heesseltsche uiterwaarden sprake van één beheerder (SBB). Inspreker is van mening dat de provincie zich in dit verband niet aan de landelijk geldende wet- en regelgeving houdt en verzoekt dit uit te leggen. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij dragen het particulier natuurbeheer een warm hart toe en hebben dan ook niet op voorhand bepaalde terreinen van particulier beheer uitgesloten. In het buitendijkse gebied moeten echter aan het beheer bepaalde extra eisen gesteld worden, die voor particulieren moeilijk te vervullen kunnen zijn. Vanwege de grote rivierkundige gevoeligheid dienen dynamische natuurterreinen in de uiterwaarden (terreinen waar erosie, sedimentatie en vegetatie-ontwikkeling tot snelle veranderingen kunnen leiden) namelijk als een eenheid beheerd te worden. De rivierbeheerder moet hier één aanspreekpunt hebben, die voldoende zeggenschap over eigendom en beheer heeft om snel maatregelen te kunnen nemen. Er zijn grote twijfels, of dat mogelijk is wanneer het betreffende terrein in eigendom van verschillende particulieren is. Voor de Rijnwaardense uiterwaarden wordt onderzocht, of hiervoor juridische constructies haalbaar en werkbaar zijn. Voor die natuurdoeltypen in de uiterwaarden, die geen rivierkundig risico in zich dragen, zoals stroomdalgraslanden en weidevogelgebieden, kunnen wel perceelsgewijs beschikkingen aangevraagd worden.
Deze lijn wordt ook voor de Heesseltsche waard gevolgd. Deze uiterwaard is voor een zeer groot deel eigendom van SBB. Bestaande beheersovereenkomsten van particuliere eigenaren kunnen gewoon verlengd worden. Wanneer een besluit is genomen over de toekomstige inrichting van de uiterwaard, zal verkend worden of particuliere eigenaren ook in de nieuwe situatie een rol willen en kunnen blijven spelen.

Inspraakreactie
Insprekers signaleren een groot aantal onvolkomenheden in de SN en de SAN, o.m. wat betreft de afstemming van rivierkundige ingrepen en natuurbeheer, de inhoud van de pakketten, de omvangseisen en de vergoedingen. ***(L9, O6, L14, L15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dit gebiedsplan is niet de plaats om wijzigingen in de Rijksregelingen aan te brengen. Insprekers kunnen deze opmerkingen via hun vertegenwoordiger op landelijk niveau inbrengen in de lopende evaluatie van het Programma Beheer.

Inspraakreactie
Inspreker protesteert tegen het feit dat terwijl veiligheid -terecht- een hogere prioriteit heeft dan natuurbehoud en/of ontwikkeling er in het kader van het gebiedsplan geen onderzoek heeft plaatsgevonden naar de hydraulische effecten. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De in dit plan opgenomen doelstellingen zijn veel te globaal en onvoldoende gelokaliseerd voor hydraulische toetsing. Wanneer in een bepaald deelgebied voldoende draagvlak is onder eigenaren en overheden, zal een inrichtingsplan worden opgesteld. Dat inrichtingsplan geeft invulling aan de hydraulische eisen.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af hoe het kan dat in het gehele gebiedsplan met geen woord gerept wordt over de zogenoemde stiltegebieden, een project dat ook in de Heesseltsche uiterwaarden door dezelfde provinciale overheid is ingesteld. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Stiltegebieden zijn ingesteld om bepaalde gebieden, die stilte behoeven vanwege natuurwaarden en recreatie, stil te houden. Omdat het gebiedsplan natuurwaarden probeert te versterken, zullen deels dezelfde gebieden betrokken zijn. Wij zien niet in dat deze zaken strijdig zijn of verder afstemming behoeven.

Inspraakreactie
Inspreker vindt het van groot belang dat de recreant/medegebruiker toegang houdt en/of verkrijgt in de beoogde nieuwe natuur. ***(O11)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zetten het instrument nieuwe natuur ten eerste in om bestaande natuurterreinen af te ronden en robuuster te maken. Daarmee zal in het algemeen ook de kwetsbaarheid voor recreatie verminderen en de gebruiksmogelijkheid voor recreatie vergroot worden. Daarnaast komen, vooral in de uiterwaarden, ook grote nieuwe natuurterreinen tot stand. Deze zijn doorgaans voor recreanten toegankelijk. Kleinschalige natuurontwikkeling tenslotte, die vooral in ecologische verbindingszones plaatsvindt, maakt het landschap aantrekkelijker voor de recreant.
Wanneer een eigenaar nieuwe natuur realiseert dient deze zich te houden aan de voorwaarden en eisen zoals deze omschreven zijn in de pakketbeschrijvingen. Deze voorwaarden en eisen zijn gericht op het te behalen natuurresultaat. Het is aan de eigenaar om het terrein open te stellen voor recreanten. De regeling stimuleert dit door recreatiesubsidie te verstrekken voor het openstellen van bossen en natuurterreinen. Het basispakket recreatie (pakketnummer 80) is in het gehele plangebied van toepassing.

Inspraakreactie
- Op pagina 70 wordt aangegeven dat het pakket landbouw met natuurlijke handicaps niet door Gedeputeerde Staten wordt opengesteld. Inspreker wil graag meer duidelijkheid over de mogelijkheden voor de bergboerenregeling in gebieden buiten beheersgebieden en pleit voor voortzetting van de huidige bergboerenregeling. ***(O24, O21)***

- Inspreker is van mening dat het afhankelijk stellen van de subsidie 'natuurlijke handicaps' van het natuurrendement een oneigenlijk gebruik is van deze regeling. De Bergboerenregeling is bedoeld als compensatie voor het boeren in gebieden met een natuurlijke handicap. Inspreker heeft percelen in de uiterwaarden in Huissen en voor het bedrijf is het van groot belang dat de financiële compensatie wordt veiliggesteld. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bergboerenovereenkomsten in gebieden buiten beheersgebieden zijn wel mogelijk in de gebieden die in 1999 zijn vastgesteld als probleemgebied. De begrenzingen van deze gebieden zijn vastgelegd in het Probleemgebieden informatiesysteem (PRIS). De PRIS-kaart maakt geen onderdeel uit van dit gebiedsplan. Informatie over de ligging van de probleemgebieden kan opgevraagd worden bij het Groenloket. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe de herziening van de probleemgebieden vorm gaat krijgen. Wanneer dat duidelijk is, zullen wij zo snel mogelijk (waarschijnlijk al in 2004) een nieuwe begrenzing van de probleemgebieden vaststellen. Deze tekst is in paragraaf 1.6 (deel 2) van het gebiedsplan opgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat uitvoering van de landinrichting Gelderse poort Oost en het meedoen aan diverse beheerspakketten gebaseerd is op vrijwilligheid. Het veranderen en beperken van de beheerspakketten gebeurt onvrijwillig. Inspreker is van mening dat dit in conflict is met de vrijwilligheidsdoelstelling van het gebiedsplan. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De overheid heeft de plicht, de publieke middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. De aanpassing van de regelingen was gericht op het verhogen van het natuurresultaat. Ook het aanpassen van de begrenzingen in dit plan heeft die achtergrond. Het is vervolgens aan de grondgebruiker, een overeenkomst met de overheid aan te gaan. Na het aflopen van de overeenkomst zijn beide partijen weer vrij. Naar onze mening bevat de regeling vervolgens soepele bepalingen wat betreft het verlengen van overeenkomsten en de overgang naar het nieuwe systeem.

Inspraakreacties
- In paragraaf 1.2 (deel 1) wordt vermeld dat voor bestaande natuur, onafhankelijk van het gebiedsplan, beheerssubsidie aangevraagd kan worden. Inspreker vraagt zich af waar de voorwaarden voor deze subsidie zijn te vinden. Op pagina 66 staat ook een passage over bestaande bos en natuurterreinen. Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is of de Subsidieregeling Natuurbeheer los staat van het gebiedsplan en verzoekt duidelijk aan te geven hoe omgegaan moet worden met bestaande natuur (evt apart hoofdstuk). ***(L5)***

- Inspreker geeft aan dat het onduidelijk is in hoeverre het gebiedsplan doelen toekent aan bestaande natuurgebieden. ***(O17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Aan bestaande natuurterreinen zijn wel natuurdoelen toegekend maar deze zijn op de losse kaarten van het gebiedsplan niet begrensd. Om voor een beheersvergoeding voor bestaande natuur (inclusief bos) in aanmerking te komen hoeven deze terreinen niet in het gebiedsplan opgenomen te zijn. De voorwaarden voor de subsidie liggen in het voldoen aan de in de regeling opgenomen eisen per pakket.
Uitzondering hebben wij gemaakt voor bestaande natuurgebieden waarvoor wij vinden dat omvorming naar een ander natuurdoeltype plaats moet vinden. Deze bestaande natuurgebieden hebben wij als '(zoekgebied) inrichting bestaande natuur' op de kaart aangegeven.
Beheersvergoedingen voor bestaande natuur kunnen bij LASER worden aangevraagd. Voor informatie over de subsidieregelingen kan inspreker terecht bij het Groenloket Gelderland (tel. 0900-3636360)

Inspraakreactie
Op pagina 38 van het ontwerp-plan staat een passage over aanleg van bos. Inspreker verzoekt uit te leggen hoe deze alinea zich verhoudt met deelgebied 421, vochtig kleibos, begrensd als nieuwe natuur. Daarnaast vraagt inspreker zich af wat bedoeld wordt met de term concreet begrensd. Is niet concreet ook denkbaar? ***(L5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Waar wij vanuit de natuurdoelen van de overheden (realisering EHS, behoud biodiversiteit) nieuwe natuur willen realiseren, stellen wij door begrenzing (hetzij concreet, hetzij in zoekgebieden) middelen open. Beschikkingen, aangevraagd voor percelen binnen begrensde gebieden, zullen getoetst worden om te zien of zij bijdragen aan de in het plan genoemde doelen. Er zal dus bijvoorbeeld geen subsidie verleend worden voor aanleg van een bos in een gebied dat als natuurdoel 'halfnatuurlijke graslanden' heeft. Buiten 1:1 begrensde gebieden kan een eigenaar een

beschikking voor bebossing van landbouwgrond aanvragen. LASER zal toetsen of de aanvraag voldoet aan de eisen van de pakketten. Voor bosaanleg in uiterwaarden is een Wbr vergunning nodig.

Inspraakreactie
Inspreker heeft aan aantal percelen in de buurt van de zandmeren bij Kerkdriel aangekocht om hier een nieuw landgoed te stichten. Inspreker verzoekt om deze en een aantal aanliggende gronden te begrenzen als nieuwe natuur zodat hij gebruik kan maken van de subsidie functieverandering voor de waardedaling van de grond. ***(L8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij staan niet afwijzend tegenover het stichten van een landgoed ten zuiden van Kerkdriel, omdat op deze manier het oeverwallenlandschap versterkt kan worden. Wij bieden voor de stichting van een nieuw landgoed van 5 hectaren beleidsruimte voor de bouw van 1 woonhuis van allure met daarin maximaal 3 wooneenheden. In ruil voor deze beleidsruimte verlangen wij dat 5 hectaren natuur of bos wordt gerealiseerd.
Voor de realisatie van deze 5 ha bos of natuur stellen wij geen mogelijkheden open voor subsidie functieverandering en inrichtingssubsidie vanuit het Programma Beheer. De aanleg van natuur of bos is immers de ruil voor het realiseren van 'rood'. Andersom geldt ook dat bos of natuur die gerealiseerd zijn via middelen uit het Programma Beheer niet meetellen voor de vereiste 5 hectaren bos of natuur bij de realisatie van een nieuw landgoed. Na aanleg kan voor het beheer van deze terreinen wel subsidie via de Subsidieregeling Natuurbeheer worden verkregen. Zie ook paragraaf 1.7 van het gebiedsplan.

2.3 Inzet pakketten

Inspraakreactie
Er dient voorkomen te worden dat aanleg of instandhouding van landschapselementen in strijd is met de overige functies in een specifiek landschapstype. Inspreker mist de toetsingscriteria voor de toepassing van pakketten voor karakteristieke landschapselementen per landschapstype. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Aanleg van landschapselementen vindt doorgaans plaats via gemeentelijke projecten landschapsbeheer. Het landschapsbeleidsplan en het bestemmingsplan voor het buitengebied van de betreffende gemeente is dan het toetsingskader.

Inspraakreactie
Het plan geeft niet duidelijk aan hoe lang overgangsbeheer (agrarisch natuurbeheer in gebieden nieuwe natuur) nu mogelijk blijft. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Volgens de regeling is overgangsbeheer tot 31 december 2009 mogelijk. Daarna is voortzetting alleen mogelijk wanneer uit toetsing blijkt dat de natuurdoelstelling ook via agrarisch natuurbeheer behaald wordt en de grondgebruiker vóór 1 juli 2000 al een beheersovereenkomst had.
(zie ook paragraaf 4.11)

Inspraakreacties
- Inspreker verzoekt, gezien de belangrijke functie voor natuur en landschap, de aanleg van erfbeplanting subsidiabel te maken. ***(G8)***

- Inspreker geeft aan dat er nog maar in beperkte mate houtopstanden (langs wegen) en houtsingels rondom de ruilverkavelingsboerderijen zijn. Inspreker is van mening dat er een regeling dient te komen die hierop is afgestemd en die subsidiemogelijkheden biedt onder minder stringente voorwaarden (qua oppervlakte en met een sterk accent op herstel). ***(P15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad kunnen erf- en wegbeplantingen bepalend zijn voor het landschap. Wij vinden het echter niet op de weg van Rijk en provincie liggen om hierin te subsidiëren. De betreffende eigenaren en beheerders hebben hier een eigen verantwoordelijkheid.

Inspraakreacties
- Inspreker geeft aan dat in het gebiedsplan geen nieuwe mogelijkheden zijn opgenomen om de schade door zomer- en winterganzen te vergoeden. Inspreker verzoekt dan ook om tenminste het natuurbeheerpakket Ganzenopvang in het gebiedsplan op te nemen. ***(P35, O24, O21, O8)***

- Het Rivierengebied heeft te kampen met een sterke toename van het aantal ganzen, welke gepaard gaat met schade aan landbouwgewassen. Met name bij de overzomerende ganzen. In het algemeen geldt wat inspreker betreft het principe: voorkomen, bestrijden en betalen.
Tot dusverre zijn de maatregelen ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen onvoldoende. Inspreker pleit voor opvanggebieden voor ganzen binnen de EHS waar landbouw geen primaat heeft. Ook pleit inspreker voor maatregelen om de populatie van ganzen in de hand te houden (zogenaamd populatiebeheer). Het bejagen van ganzen moet ook voor deze doelstelling één van de instrumenten zijn. In het gebiedsplan zijn geen mogelijkheden voor opvanggebieden voor overwinterende en overzomerende ganzen -met de daarbij behorende pakketten- opgenomen. Inspreker vraagt de provincie om bij het Rijk en de Europese Commissie hier alsnog aandacht voor te vragen. Ook vraagt inspreker om in het kader van Ruimte voor de Rivier populatiebeheersmaatregelen op te nemen in de plannen. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad schiet het instrumentarium voor ganzenschade op dit moment tekort. Wij onderschrijven, dat een ganzenpakket met bijbehorende hectares binnen de SAN, een onderdeel van de oplossing kan zijn. Wij hebben dit al diverse malen bij de Minister van LNV onder de aandacht gebracht. In het kader van Ruimte voor de Rivier zal een evenwicht gevonden moeten worden tussen het belang van meer riviernatuur en van behoud van foerageergebied voor ganzen. Het merendeel van de foerageergebieden zal echter, net zoals nu, op agrarische gronden liggen.

Inspraakreactie
De weidevogelpakketten uit het gebiedsplan kunnen niet gecombineerd worden met beweiding. Inspreker geeft aan dat de gebieden die de Dienst Landelijk Gebied heeft ingetekend (aan de Veldstraat in Puiflijk) wel intensief worden beweid. Inspreker concludeert hieruit dat wanneer zij mee doen, zij niet mogen beweiden. Dit is niet in te passen in de bedrijfssituatie. Inspreker geeft aan dat er veel weidevogels in het gebied zitten en vraagt de provincie hoe zij dit denkt op te lossen.
Daarnaast geeft inspreker aan dat volgens de oude pakketten wel beweid mocht worden. Inspreker verwacht dat dit nu ook nog zou moeten kunnen. ***(P19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Intensieve beweiding in het broedseizoen leidt, zo blijkt uit onderzoek, tot een laag broedsucces van weidevogels. Daarom is in de weidevogelpakketten een rustperiode in het broedseizoen opgenomen. Anderzijds is een afwisseling van verschillende vormen van beheer (vroeg maaien, laat

maaien, voorbeweiden) in een bepaald gebied gunstig voor weidevogels, omdat de verschillende soorten dan steeds broedgelegenheid en voedsel vinden. De Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) bevordert dit mozaïekbeheer door de zgn. collectieve pakketten. Deze geven vergoedingen wanneer binnen een eenheid van tenminste 100 ha een bepaald percentage (20-30%) een rustperiode krijgt, en een ander percentage (2-4%) laat gemaaid wordt. Op de overige oppervlakte kan dan vroeg geweid en gemaaid worden. De agrarische natuurverenigingen zijn bij uitstek geschikt om zo'n aanpak te coördineren.

Inspraakreactie

In het gebiedsplan worden (overeenkomstig Programma Beheer) struweelhagen en knip- en scheerheggen als twee verschillende elementen gezien. Inspreker is van mening dat deze tweedeling cultuurhistorisch gezien onjuist is en dat het een goed beheer van de heggen in de weg staat. Struweelhagen zijn in de meeste gevallen slecht onderhouden heggen (dus geen ander type heg). Het op 1m hoogte afzetten is een destructieve wijze van heggen onderhoud (de heg wordt dan hol en er vindt geen verjonging plaats). Een duurzame ecologische cyclus zou zijn: een struweelhaag verandert door afzetten (leggen) tot knip- en scheerheg en na verloop van tijd weer tot struweelhaag.

Inspreker stelt voor:

- Het mogelijk te maken de pakketten struweelhaag en knip- en scheerheggen te combineren.

- In de uiterwaarden het pakket knip- en scheerheg open te stellen. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Het verschil tussen de beide pakketten voor hagen is de intensiteit van onderhoud en daarmee de hoogte van de beheersvergoeding. Naar onze mening kan een extensief onderhouden haag evenzeer een goede ecologische en landschappelijke functie vervullen als een geschoren haag. Naast een cultuurhistorische achtergrond als voorganger van het prikkeldraad geldt ook de ecologische achtergrond als vervanging van natuurlijke bosmantels en struwelen.

Mede vanuit een zo efficiënt mogelijke inzet van de schaarse middelen voor landschapsbeheer geven wij er dan ook de voorkeur aan, de knip- en scheerheg vooral open te stellen waar oude geschoren hagen aanwezig zijn, of cultuurhistorische waarden daarom vragen. In meer natuurlijke situaties geven wij de voorkeur aan struweelhagen.

De regeling voorziet nu niet in een combinatiepakket. We zullen in het definitieve gebiedplan het pakket knip- en scheerheg in de uiterwaarden openstellen.

Inspraakreactie

In bijlage 1 (pag. 83) worden in het model Das 'heggen' niet als typisch landschapselement genoemd. Inspreker geeft aan dat voor dassen de aanwezigheid van heggen van groter belang is dan singels en lanen (is ook het oordeel van Das&Boom). Inspreker verzoekt 'heggen' op te nemen in de lijst begroeiingselementen van model Das. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Deze bijlage is overgenomen uit oudere teksten van het project 'Groene Connecties'. Uiteraard worden onder 'houtwallen, singels, lanen, kleine bosjes en dergelijke' ook hagen begrepen. In sommige landschapstypen zijn hagen inderdaad de meest voorkomende houtige elementen.

Inspraakreactie

Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om het recreatiepakket 90 open te stellen. ***(L7, L8, L14, L15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hoeven de recreatiepakketten in het gebiedsplan niet open te stellen. De aanvrager kan bij zijn aanvraag voor nieuwe natuur aangeven dat hij voor deze nieuwe natuur een recreatiesubsidie wil ontvangen. Daarvoor zal het terrein waarop de aanvraag van toepassing is moeten voldoen aan de voorwaarden uit het aangevraagde recreatiepakket (pakketten 80 of 90 uit de brochure).
Recreatiesubsidie wordt uitsluitend verstrekt ten behoeve van de instandhouding van recreatiepakketten ten aanzien van terreinen:
a. waarvoor tevens beheerssubsidie uit de Subsidieregeling Natuurbeheer wordt verstrekt, en
b. die in ieder geval gedurende ten minste 358 dagen per jaar kosteloos voor het publiek worden opengesteld op wegen, vaarwegen en paden tussen zonsopgang en zonsondergang.
Ten behoeve van de instandhouding van het recreatiepakket opgenomen in recreatiepakket 90, wordt subsidie verstrekt voor terreinen gelegen in:
a. door de minister aangewezen nationale parken, of
b. gemeenten, voorzover gelegen op het grondgebied van de gemeenten opgenomen in bijlage 4 uit de brochure Subsidieregeling Natuurbeheer .
Recreatiesubsidie wordt niet verstrekt ten behoeve van het beheer van terreinen in eigendom van een publiekrechtelijke rechtspersoon.

2.4 Inzet zoekgebieden

Inspraakreacties
- In het gebiedsplan zijn opvallend veel hectaren agrarisch natuurbeheer 1 op 1 begrensd (in totaal 906 hectaren). Het is inspreker niet duidelijk wat de precieze reden hiervoor is en waarom niet meer hectaren in zoekgebieden zijn begrensd (ruime jas benadering). Het voordeel van het begrenzen in zoekgebieden is dat er meer flexibiliteit wordt gegeven aan ondernemers om agrarisch natuurbeheer in te passen op hun bedrijf. ***(O24)***

- De zoekgebieden voor landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling worden door de inspreker als te klein ervaren. Hierdoor is het voor veel agrarische bedrijven moeilijk om agrarisch natuurbeheer in de bedrijfsvoering in te passen. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn het niet met inspreker eens dat er opvallend veel hectaren voor agrarisch natuurbeheer concreet begrensd zijn en dat het gebiedsplan hierdoor aan flexibiliteit heeft ingeboet. Een belangrijk uitgangspunt voor ons is het realiseren van natuurdoelen. Soms kan dit met een flexibele begrenzing (bijv. bij weidevogelbeheer of randenbeheer) en in andere gevallen met een concrete begrenzing. Een nog ruimere begrenzing van zoekgebieden zou leiden tot versnippering van middelen en daardoor weinig efficiënt zijn vanuit de natuurdoelen. Ook maken wij een duidelijke keuze om daar middelen in te zetten, waar belangrijke natuurdoelen te dienen zijn.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de inzet van natuurmiddelen in grootschalige natuur buitendijks goed af te wegen tegen de andere natuurdoelstellingen in het Rivierengebied. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij constateren dat uitbreiding van nieuwe natuur buitendijks, buiten de lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied), niet uit de ter beschikking staande hectares kan. Aanvullende middelen zullen nodig zijn. Tegelijk ervaren wij steeds meer draagvlak en aandacht voor de overige waarden van het Rivierengebied. Wij menen in dit plan een goed evenwicht gevonden te hebben.

Inspraakreactie

Inspreker geeft aan dat particuliere landgoederen niet belast dienen te worden met een aanwijzing als 'grote eenheid natuur' omdat dat strijdig is met het multifunctionele karakter van landgoederen. Inspreker verzoekt particuliere landgoederen buiten de grote eenheden te houden. Dit lijkt aan te sluiten op pag. 34 van het gebiedsplan waarin alleen aan natuurbeherende organisaties gevraagd wordt bij te dragen aan visievorming over grote eenheden. Hierbij is voor particuliere landgoederen blijkbaar geen rol toebedacht. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

In het gebiedsplan geven wij aan welke middelen wij willen inzetten om een samenhangende en robuuste Ecologische Hoofdstructuur tot stand te brengen. Dat houdt in, dat wij op vele plaatsen uitbreiding van natuur willen realiseren. Waar echter waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie daartoe aanleiding geven, respecteren wij het multifunctionele karakter van een gebied. Voor het overige staat het grondeigenaren en -gebruikers vrij, al dan niet van de geboden mogelijkheden gebruik te maken.

Inspraakreactie

Inspreker vraagt of de aangegeven SN-pakketten (t.b.v. stapstenen evz) in het gehele zoekgebied (gebiedsnummer 541) opengesteld zijn. ***(L16)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Binnen het zoekgebied streven wij naar enkele stapstenen voor bosorganismen (model IJsvogelvlinder) en moerasorganismen (model Rietzanger). Voor het functioneren van de verbindingszone dienen deze op regelmatige afstand te liggen en een bepaalde maat te hebben. Dit hebben wij in het plan beschreven, en een in te dienen inrichtingsplan zal daarop beoordeeld worden. Wij hebben echter geen locaties in het plan aan willen geven, om optimaal te kunnen inspelen op kansen en mogelijkheden.

Hoofdstuk 3: Inspraakreacties over de relatie tussen gebiedsplan en andere plannen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn vragen opgenomen die betrekking hebben op de afstemming tussen het gebiedsplan en andere plannen/beleidsvelden. Ook worden reacties over de gevolgen voor het huidige grondgebruik beantwoord.
Vragen en opmerkingen behandeld in dit hoofdstuk hebben in de meeste gevallen niet geleid tot aanpassing van het gebiedsplan. Wanneer een opmerking wel heeft geleid tot planaanpassing, staat dit vermeld bij het antwoord van Gedeputeerde Staten.

3.2 Ruimte voor de Rivier

Inspraakreacties
- Insprekers maken bezwaar tegen het gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland omdat op pag. 111 een zinsnede is opgenomen over een mogelijke dijkteruglegging tussen Varik en Heesselt. Insprekers geven aan dat er veel alternatieven mogelijk zijn die eerst goed onderzocht zullen moeten worden voordat er plannen worden gemaakt voor een dijkteruglegging. ***(P3, P5, P6, P7, P8, P9, P11, P12, P13, P17, P20, P22, P37, P40, P42, O19)***
Inspreker ***(P6)*** *geeft aan dat bij eventuele klimatologische veranderingen niet alleen de Waal de toenemende neerslag zal afvoeren maar dat de Maas en andere rivieren daar ook aan bijdragen.*

- Inspreker geeft aan de zinsnede over een mogelijke dijkteruglegging tussen Varik en Heesselt voor kennisgeving aan te nemen. Er zijn nog geen concrete plannen ingediend die de noodzaak van dijkteruglegging aantonen. Ook is in het gedeeltelijk goedgekeurde bestemmingsplan Buitengebied hierover niets aangegeven/opgenomen. ***(G2)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland geeft niet aan waar wij ruimte zoeken voor de rivier. Het geeft aan op welke plekken in het Gelderse rivierengebied wij subsidies beschikbaar stellen voor natuur- en landschapsbeheer. Wel moet het gebiedsplan consistent zijn met ons overige beleid.
Meer duidelijkheid over welke maatregelen ingezet zullen worden bij de rivierverruiming wordt gegeven in de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. Deze PKB wordt door Rijkswaterstaat (RWS) opgesteld en wordt in de loop van 2004 of 2005 verwacht. In het project Ruimte voor de Rivier is onze inzet, ruimtelijke kwaliteit (waaronder realiseren nieuwe natuur) en rivierverruiming samen op te laten gaan.
De gewraakte passage maakt deel uit van bijlage 3 (in het definitieve plan bijlage 3A). In deze bijlage geven wij aan welke streefbeelden voor de natuur van de uiterwaarden richtinggevend zouden moeten zijn voor de PKB Ruimte voor de Rivier. Per riviertraject geven wij aan wat de huidige kwaliteiten op het gebied van natuur en landschap zijn, wat het streefbeeld voor de toekomst is (bepaald vanuit ecologische invalshoek) en hoe dat streefbeeld gerealiseerd zou kunnen gaan worden. Uiteraard is dit streefbeeld consistent met het door ons bij de staatssecretaris ingediende plan, waarin uiterwaardverlagingen en dijkterugleggingen een belangrijke rol spelen.
Aan de insprekers wordt geadviseerd om hun bezwaren kenbaar te maken binnen de planvorming van Ruimte voor de Rivier.

Inspraakreactie
Een aanzienlijk deel van de uiterwaarden valt onder het 'zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid'. Deze categorie is niet belegd met hectaren, hiermee is geen aankooptitel aanwezig voor Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL). Inspreker stelt voor om het zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid' niet te gebruiken en ook niet op de kaart aan te geven. ***(O3, O7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het plan staat aangegeven dat we voor het 'zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid' 125 hectaren nieuwe natuur tot onze beschikking hebben. Hiermee kunnen, vooruitlopend op de inrichtingsplannen die volgen uit de PKB Ruimte voor de Rivier, incidenteel gronden gekocht worden. Wij achten het daarom wel zinvol om het 'zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid' als zodanig op te kaart te zetten. Wij zijn daarnaast van mening dat BBL via het Rijkswaterstaat - ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit - convenant een aankooptitel heeft voor dit zoekgebied. In het verleden zijn hiermee ook gronden aangekocht die niet als natuurontwikkeling of reservaatsgebied begrensd waren.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de gedeeltelijke aanwijzing van een zoekgebied voor veiligheid en natuur in de Huissense-, Angerense-, en Loowaard de suggestie wekt dat de uitslag van de PKB-procedure Ruimte voor Rivieren van Rijkswaterstaat al bekend is. Het aanwijzen van een zoekgebied voor natuur beantwoord niet aan de wens en doel van het gebied om grootschalige aaneengesloten natuurgebieden te realiseren waar rivierdynamiek haar kansen krijgt. De versnippering van de natuur zal de oude tegenstellingen tussen natuur en landbouw weer doen toenemen. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Een nevendoel van het project Ruimte voor de Rivier is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Hieronder valt naast het respecteren en verbeteren van de landschaps- en cultuurwaarden ook het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur. Het gebiedsplan wil daarom ook richting geven aan de discussie door de natuurdoelstellingen duidelijk te presenteren. In het gebiedsplan zijn de lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied-projecten) en terreinen met actuele natuurwaarden, die naar onze mening ook op lange termijn met de inzet van SN en SAN behouden en ingepast moeten worden, concreet begrensd.
De overige buitendijkse gebieden zijn aangegeven als zoekgebied voor natuurontwikkeling en veiligheid. Onze inzet is dat noodzakelijke maatregelen, zoals uiterwaardverlaging en het verwijderen van zomerkades, juist hier leiden tot een forse uitbreiding van het oppervlakte natuurterrein. Er zijn echter nauwelijks hectares beschikbaar voor dit zoekgebied. Concreet betekent dit dat uitvoering van nieuwe projecten in het kader van veiligheid en natuur alleen mogelijk is wanneer de betrokken ministeries extra middelen vrijmaken.
De term 'zoekgebied' is gehanteerd om aan te geven dat voor dit gebied niets vastligt. Wanneer het duidelijk is welke functie de verschillende uiterwaarden krijgen in de hoogwaterbescherming, zal het gebiedsplan worden herzien. Dat zal na vaststelling van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier plaatsvinden.

Inspraakreactie
In het Rivierengebied zijn veel ruimtelijke plannen in ontwikkeling op verschillend beleidsniveau (RvR, Stroomgebiedsvisie Rivierengebied, PKB Grote Rivieren, NHWL, KAN). Het landschapsbeleid is op dit moment sterk in ontwikkeling en vergt een extra toets op deze plannen. Inspreker geeft aan dat er in het gebiedsplan meer aandacht besteed zou kunnen worden aan beleidsvormende uitgangspunten en ideeën. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is het landschapsbeleid sterk in ontwikkeling. Wij dragen daar ons steentje aan bij, onder meer door het aspect 'ruimtelijke kwaliteit' zo goed mogelijk in het project Ruimte voor de Rivier in te brengen, door het opstellen van de landschapsvisie KAN en in de Proeftuin Ooijpolder-Groesbeek. In het nieuwe Streekplan zullen wij een ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie opnemen. De regelingen waarop het gebiedsplan betrekking heeft, kennen echter weinig mogelijkheden om de inzet van landschapsmiddelen vanuit landschappelijke kwaliteit aan te sturen. Het gebiedsplan is daarom niet de plaats om nieuw landschapsbeleid te maken.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is hoe het gebiedsplan zich verhoudt tot vele andere plannen die in het kader van natuur en/of Ruimte voor de Rivier zijn verschenen (met name m.b.t. Heesseltsche uiterwaarden). Met name de relatie tussen het gebiedsplan en de startnotitie-m.e.r. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan geeft aan, waar de middelen voor natuur- en landschapsbeheer ingezet kunnen worden en ten behoeve van welke doelstellingen. Het gebiedsplan is daarin de opvolger van de eerdere Relatienota- en RBON-plannen. De natuurdoelstellingen in dit gebiedsplan liggen dan ook grotendeels in het verlengde van de voorgaande plannen. De natuurdoelstellingen voor de Heesseltsche waarden zijn vastgesteld in de Visie Fort Sint Andries en hebben hun doorwerking gehad in het Raamplan Landinrichting Fort Sint Andries en het Begrenzingenplan Fort Sint Andries. Dit gebiedsplan vervangt het begrenzingenplan.
Op grond van deze eerdere plannen zijn de Heesseltsche waarden grotendeels aangekocht en aan Staatsbosbeheer overgedragen. Om de natuurdoelen voor het gebied te realiseren, wordt nu een inrichtingsplan opgesteld. Inmiddels zijn de omstandigheden veranderd; was het vroeger voldoende, wanneer een natuurontwikkelingsplan rivierkundig neutraal was, nu moet een project bijdragen aan rivierverruiming. Het plan heeft daarmee als tweede doelstelling veiligheid gekregen. Wij gaan er echter van uit, dat de natuurdoelstellingen op hoofdlijnen overeind kunnen blijven.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in het gebiedsplan aandacht te besteden aan de hydraulische effecten die zijn opgenomen in het hydraulisch rapport Fort Sint Andries. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan gaat niet op de hydraulische effecten in. De natuurdoelen voor de buitendijkse gebieden zijn globaal zo gekozen, dat zij verenigbaar zijn met de hydraulische doelstelling. De natuurdoelen dienen verder uitgewerkt en gelokaliseerd te worden wanneer daadwerkelijk inrichting aan de orde is. De inrichtingsplannen zullen dan hydraulisch getoetst worden.

Inspraakreactie
Inspreker is van mening dat de Linge onderbelicht wordt als mogelijk waterbergingsgebied. ***(P38)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De behoefte aan waterberging is geschat en ruimtelijk aangegeven in de stroomgebiedsvisie Rivierenland. Aanleg van natte natuur kan bijdragen aan de waterberging, maar beide sporen kunnen ook gescheiden blijven. Bij de uitwerking van plannen voor waterberging zullen wij de natuurdoelen uit dit gebiedsplan inbrengen. Het gebiedsplan bevat echter geen doelstellingen, instrumenten of gelden voor waterberging.

Inspraakreactie
Inspreker zet grote vraagtekens bij het combineren van natuurontwikkeling en Ruimte voor de Rivier.
- Het ontwikkelen van natte natuur (moerasachtige natuur, begrazing, ooibossen) heeft een fors opstuwend effect. Om de doorstroming zoals beoogd in het kader van Ruimte voor de Rivier te realiseren is fors ingrijpen noodzakelijk als gecombineerd wordt met natuurontwikkeling.
- Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is hoe bijlage 3 (combinatie natuurdoelen en mogelijkheden voor rivierverruiming) moet worden gezien in een breder verband. In de uitleg van de bijlage worden verschillende plannen aangehaald die meer verwarring scheppen dan verduidelijking geven. Inspreker verzoekt in begrijpelijke taal een inhoudelijke toelichting te geven die duidelijkheid geeft omtrent het kader waarbinnen deze bijlage moet worden geplaatst, zonder abstracte niet te begrijpen verwijzingen naar nog weer andere plannen en projecten.
- Inspreker vraagt zich af waarom er überhaupt over natuurontwikkeling in de uiterwaarden wordt gesproken. Uiterwaarden zijn een voorbeeld van een eeuwenlang bestaand cultuurhistorisch landschap en recreatief aantrekkelijk.
- In het gebiedsplan wordt voor de uiterwaarden gesproken over enerzijds natuurontwikkeling en anderzijds behoud en versterken van de natuurwaarden. In de Heesseltsche uiterwaarden is sprake van bestaande natuur. Inspreker vraagt zich af of het de bedoeling is huidige natuur te vernietigen en er nieuwe natuur te ontwikkelen of de bestaande waarden te behouden en versterken. Uit de tekst blijkt niet duidelijk waar de provincie voorstander van is. Inspreker geeft aan dat de tekst op beide wijze geïnterpreteerd kan worden en verzoekt duidelijkheid te geven.
(O19)

Antwoord Gedeputeerde Staten
Rivierverruiming zal veelal samengaan met het verwijderen of verlagen van zomerkades en het verlagen van het maaiveld. Waar dat gebeurt, is een uiterwaard niet meer functioneel voor de landbouw en ligt een natuurdoelstelling voor de hand. Los daarvan ontwikkelt de landbouw zich zodanig, dat de uiterwaarden steeds minder aantrekkelijk worden voor de veehouderij.
Niet alle natuurtypen echter dragen bij aan ruimte voor de rivier. Begroeiing en sedimentatie vergroten de weerstand. Maaiveldverlaging en het aanleggen van waterpartijen werken wel rivierverruimend. Maar er is meer dan rivierverruiming. De uiterwaarden zijn ook onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. In diverse natuurontwikkelingsprojecten is te zien, welke natuurwinst behaald kan worden door rivierdynamiek toe te laten en typische, aan de rivier gebonden, natuurtypen zich te laten ontwikkelen. Daarnaast zijn er de waarden van het cultuurlandschap van de uiterwaarden, die voorzichtig handelen vereisen. Het is echter dikwijls niet óf behoud, óf ontwikkeling; het gaat om het inbrengen van nieuwe elementen en het inpassen van oude. Natuurontwikkeling, landschapsbehoud en rivierverruiming vormen zo een samenhangend probleemveld. Eén ding is echter zeker: alles laten zoals het is, is geen optie.
In genoemde bijlage dragen wij een bouwsteen aan voor de PKB Ruimte voor de Rivier. Wij geven daarin aan, welke doelen en uitgangspunten wij vanuit natuur en landschap willen inbrengen bij het plannen van rivierverruimingsmaatregelen. Wij vinden namelijk, dat rivierverruimingsmaatregelen zoveel mogelijk gecombineerd moeten worden met andere maatschappelijke doelen en een zo groot mogelijke ruimtelijke kwaliteit tot gevolg moeten hebben.
In de Heesseltsche waarden zijn goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van riviergebonden natuurtypen als een nevengeul en moerassen. Enkele elementen, m.n. de oeverwal en de moerasjes aan de dijk, verdienen zorgvuldige inpassing. Voor het overige heeft de waard door kleiwinning en hercultivering veel van zijn waarden verloren. Op hoofdlijnen is deze visie ook in genoemde bijlage te vinden.

Inspraakreactie
Inspreker vindt het van groot belang dat landbouwkundig gebruik (en dan met name begrazing door rundvee) in de uiterwaarden mogelijk blijft. Inspreker ziet het als uitdaging om het

landbouwkundig gebruik in de uiterwaarden te combineren met particulier en agrarisch natuurbeheer.
Inspreker ziet vooralsnog hiervoor de volgende lijn:

1. *Daar waar landbouwkundig gebruik in de uiterwaarden mogelijk blijft binnen de kaders van Ruimte voor de Rivier, moet ingezet worden op voldoende mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer en de aanleg van landschapselementen. Middelen voor particulier natuurbeheer hebben hier geen prioriteit. Daar waar landbouwkundig gebruik geen prioriteit meer heeft, kunnen middelen voor particulier natuurbeheer (SN) worden ingezet.*
2. *Bestaande begrensde gebieden voor agrarisch natuurbeheer (waaronder ook weidevogelbeheer) moeten worden voortgezet.*
3. *Daar waar onduidelijkheid is over de toekomstige bestemming van de uiterwaarden in het kader van Ruimte voor de Rivier moeten geen nieuwe begrenzingen worden opengesteld. Bestaande beheersovereenkomsten kunnen worden voortgezet.*
4. *Alleen die gebieden begrenzen voor natuurontwikkeling waar ook daadwerkelijk financiële middelen voor gereserveerd zijn en waar sprake is van duurzame natuur-ontwikkeling.*

Inspreker vraagt de provincie om het gebiedsplan aan te passen als er meer duidelijkheid is over de gewenste natuurontwikkeling in de uiterwaarden (nadat de PKB Ruimte voor de Rivier is vastgesteld). ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij kunnen ons in grote lijnen vinden in deze zienswijze, maar willen toch enkele reacties hierop geven.
Zoals in het gebiedsplan is aangegeven zal de PKB Ruimte voor de Rivier aanleiding zijn om het gebiedsplan t.z.t. aan te passen. Dit zal vooral betrekking hebben op de uiterwaarden die op dit moment begrensd zijn als 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid'. Als uit de PKB blijkt dat in een uiterwaard die in dit deelgebied ligt, geen grootschalige ingrepen noodzakelijk zijn om de hoogwaterbescherming te waarborgen dan kan de begrenzing van deze uiterwaard worden aangepast. De in dit conceptplan als 'nieuwe natuur' begrensde uiterwaarden, zijn grotendeels uiterwaarden waarin op dit moment al concrete inrichtingsplannen worden uitgevoerd of opgesteld. In de PKB zullen deze uiterwaarden ook een functie in de hoogwaterbescherming gaan vervullen. Daarnaast zijn ook uiterwaarden begrensd die hoge waarden vertegenwoordigen zoals de aanwezigheid van stroomdalflora of weidevogels. Ons standpunt is dat deze uiterwaarden in de PKB- Ruimte voor de Rivier hun huidige functie zouden moeten behouden.

ad1
Uiterwaarden die nu in het 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid' vallen, en die in de PKB geen specifieke functie in de hoogwaterbescherming zullen gaan bekleden, kunnen inderdaad als agrarisch natuurbeheer begrensd worden. Uitgangspunt is echter niet het agrarisch gebruik, maar de natuurdoelen. De hectaren zullen daarom ingezet worden in de uiterwaarden waar ze het meeste ecologische rendement opleveren. Uit het hectarenoverzicht is af te leiden dat er nog een quotum van 307 ha aan agrarisch natuurbeheer te begrenzen is. Dat is waarschijnlijk niet genoeg om alle uiterwaarden te begrenzen die hun landbouwkundige functie zullen behouden. Overigens is het niet uitgesloten dat, wanneer de rivierverruiming een vooral technische operatie wordt, er nog aanvullende nieuwe natuur in de uiterwaarden begrensd zal worden. Deze intentie is immers in de Rijksnota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' opgenomen.

ad2
In dit gebiedsplan is de begrenzing 'agrarisch natuurbeheer' teruggebracht tot gebieden met een belangrijke ecologische waarde wat betreft weidevogels. Ons streven is om in de PKB-Ruimte voor de Rivier deze waarden overeind te houden en inzet te laten zijn binnen de planvorming van de PKB-Ruimte voor de Rivier.

Voor het overige hebben wij middelen gereserveerd om lopende overeenkomsten te kunnen voortzetten.

ad3 en ad4
Deze voorstellen zijn al opgenomen in het gebiedsplan.

3.3 Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur / robuuste verbindingszones

Inspraakreactie
Inspreker mist een visie over de mogelijke inzet van extra hectaren riviernatuur uit de nota 'Natuur voor mensen, Mensen voor natuur'. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Vooralsnog zijn de hectaren die genoemd staan in *'Natuur voor mensen, Mensen voor natuur'*, nog niet toegekend. In het gebiedsplan paragraaf 1.3 (deel 1) geven we wel aan waar we de extra middelen in willen zetten.

Inspraakreactie
Volgens inspreker verdient het aanbeveling om een heldere visie in het gebiedsplan te presenteren, voorzien van instrumenten, voor de ontwikkeling van de robuuste verbindingszone van de Veluwe, via de Millingerwaard naar Duitsland. Deze visie zou bijvoorbeeld kunnen gaan lopen via de Querdamm. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deze verbindingszone is niet opgenomen in het rijksbeleid (Nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur'). Evenmin is het duidelijk, of en in welke mate hiervoor middelen beschikbaar kunnen komen. Wel loopt er op dit moment een haalbaarheidsonderzoek, waarbij wij betrokken zijn. De Querdamm zou inderdaad onderdeel van deze verbindingszone kunnen zijn.
Pas wanneer deze middelen ook daadwerkelijk ter beschikking worden gesteld kunnen we deze in een begrenzing opnemen in een daarvoor herziene versie van het gebiedsplan.

Inspraakreactie
In het gebiedsplan zijn suggesties voor begrenzing opgenomen voor de robuuste verbindingszone Hollandse Waterlinie. Het is niet duidelijk, gezien de landelijke discussies over de financiële budgetten voor robuuste verbindingszones, in hoeverre er ook daadwerkelijk financiële middelen zijn voor de realisatie van deze natuur. Inspreker verzoekt de provincie alleen die gebieden te begrenzen waarvoor ook daadwerkelijk financiële middelen zijn gereserveerd.

Daarnaast wil inspreker benadrukken dat binnen de Hollandse Waterlinie wordt gestreefd naar open groene gebieden, waarbinnen grondgebonden landbouw mogelijk blijft. Hierin passen met name agrarisch natuurbeheer en landschapsontwikkeling. Het is inspreker niet duidelijk in hoeverre in het gebiedsplan deze beleidslijn is gevolgd. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De robuuste verbindingszone Hollandse Waterlinie loopt voor een groot deel over een verbindingszone die in het provinciale beleid is opgenomen (ecologische verbindingszone 35). Deelgebied 329 is de concrete uitwerking van dit beleid. Het aan dit deelgebied toegewezen natuurdoeltype moeras is opgenomen als streefbeeld. Wanneer extra budgetten ter beschikking komen, zullen wij via een planaanpassing deze in concrete begrenzingen vertalen.

Voor het overige dienen de voormalige inundatiegebieden van de Waterlinie inderdaad open graslandgebieden te blijven. Waar nog waardevolle weidevogelpopulaties aanwezig zijn, hebben wij agrarisch natuurbeheer opengesteld.

3.4 Landinrichtingsplannen

Inspraakreactie

De uiterwaarden bij (Beneden-) Leeuwen en omgeving zijn in het landinrichtingsplan opgenomen als Natuurontwikkelingsgebied. In het ontwerp-gebiedsplan is dit gebied opgenomen als agrarisch gebied met deels een weidevogeldoelstelling. Daarentegen is de aanduiding 'beheersgebied' in de naastgelegen uiterwaard bij Druten vervangen door 'Zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid'. Inspreker stelt voor om de aanduidingen in het landinrichtingsplan te handhaven. ***(O7)***
Inspreker constateert een aantal verschillen tussen het ontwerp-gebiedsplan en het landinrichtingsplan 'Land van Maas en Waal', van november 2000.
Onder het 'Zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid' vallen een aantal uiterwaarden die in het landinrichtingsplan een agrarische functie hebben. Dit geeft onzekerheid aan de huidige gebruikers. Inspreker stelt voor om deze gronden uit de categorie 'Zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid' te halen. ***(O7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Wij willen alleen daar gebieden agrarisch natuurbeheer begrenzen, waar ook goede kansen voor weidevogels zijn. In het oosten van de Leeuwense waard is dat niet (meer) het geval. In het westelijk deel van deze waard speelt het natuurontwikkelingsproject 'Waaier van Geulen'. Dit is echter - voor zover geen ontgrondingsvergunning is verleend- nog slechts een idee. Het is geen lopend Nadere Uitwerking Rivierengebied-project (NURG-project), en wordt daarom door ons niet als 'nieuwe natuur' begrensd.
Wij hebben het plan aangepast, en de weidevogeldoelstelling daar weggehaald. Het gehele gebied wordt daarmee 'zoekgebied voor grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid'.
Deze aanduiding voegt geen nieuwe onzekerheid toe. Het geeft slechts de onzekerheid weer, die er nu eenmaal is lopende het proces van de Planologische Kernbeslissing (PKB) 'Ruimte voor de rivier'. Wij hebben er bij het Rijk steeds voor gepleit, de rivierverruiming zo dicht mogelijk bij de rivier te zoeken, in verlaging van uiterwaarden en dijkteruglegging. Deze aanduiding is daarmee in overeenstemming.
Wanneer in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier voldoende duidelijkheid tot stand komt omtrent functie en inrichting van de uiterwaarden, zullen wij bezien of een aangepaste opdracht aan de landinrichtingscommissie nodig is.

Inspraakreactie

In het Rivierengebied zijn verschillende landinrichtingsplannen in uitvoering: Gelderse Poort, Fort Sint Andries en Land van Maas en Waal. De huidige, door Gedeputeerde Staten vastgestelde, landinrichtingsplannen moeten leidend zijn voor het bepalen van de begrenzingen in de landinrichtingsgebieden. Dit is echter in veel gevallen niet zo. Inspreker vraagt de provincie dringend om afstemming te zoeken met de landinrichtingscommissies in de desbetreffende landinrichtingsgebieden. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

De landinrichtingscommissies hebben deze afwijkingen tussen het ontwerp-gebiedsplan en de verschillende landinrichtingsplannen geconstateerd en in hun bedenkingen aangegeven. Wij zullen deze bedenkingen beoordelen en aangeven hoe met deze verschillen omgesprongen wordt.
Zie hiervoor ook paragraaf 6.2

Inspraakreactie
Inspreker heeft in haar landinrichtingsplan een continue ecologische verbindingszone opgenomen die niet als nieuwe natuur in het ontwerp-gebiedsplan staat aangegeven. De landinrichtings-commissie gaat ervan uit dat de hiervoor benodigde hectaren gewaarborgd zijn via het vastgestelde landinrichtingsplan. Indien dit niet zo is, zullen de hectaren alsnog in het gebiedsplan moeten worden opgenomen. ***(O7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De betreffende zone is onderdeel van het door ons begrensde zoekgebied kleinschalige natuurontwikkeling. De middelen voor aanleg van deze ecologische verbindingszone kunnen geput worden uit het bij deze begrenzing behorende quotum.

Inspraakreactie
De in werking zijnde landinrichtingsplannen voor de gemeente West Maas en Waal en het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied gaan uit van een zo breed mogelijke agrarische functie, met name binnendijks. Ook geeft de Vijfde nota Ruimtelijk Ordening deze gemeente aan als agrarische gemeente. Inspreker geeft aan dat het niet logisch is tegenstrijdige plannen/ontwerpen uit te voeren. ***(P29)***
Inspreker (Maasbommel) vraagt zich af waarom er een nieuw Natuurontwikkelingsplan is opgesteld terwijl de Landinrichting de agrarische bedrijven een nieuwe economische impuls wil geven. Inspreker geeft aan dat dit haaks op elkaar staat. ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De agrarische functie van het binnendijkse gebied van West Maas en Waal staat ook voor ons niet ter discussie. Wel willen wij mogelijkheden bieden, de verbindingszone langs de weteringen te realiseren en de met agrarisch gebruik verbonden natuurwaarden in de weidevogelgebieden te behouden. Dit is naar onze mening niet strijdig met het landinrichtingsplan.

Inspraakreactie
Inspreker ziet in aanvulling op het landinrichtingsplan 'Land van Maas en Waal', aanvullende mogelijkheden voor individuele gebruikers van gronden met name ten behoeve van het realiseren van enkele stapstenen voor amfibieën. Inspreker wil erop wijzen dat zij het niet tot haar taak vindt behoren om deze voorzieningen te realiseren. ***(O7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor het optimaal functioneren van de verbindingszone langs de centrale wetering door het Land van Maas en Waal vinden wij het noodzakelijk dat in de directe nabijheid van de verbindingszone een aantal stapstenen worden gerealiseerd. Uit een in opdracht van ons uitgevoerd onderzoek blijkt dat het wenselijk is om deze op een kilometer afstand van elkaar te realiseren. Dit gebiedsplan biedt de mogelijkheid aan grondgebruikers om een stapsteen te realiseren met behulp van middelen uit Programma Beheer. Wij zijn het met inspreker eens dat het niet de taak van de Landinrichtingscommissie is om deze stapstenen te realiseren.

Inspraakreactie
Inspreker ziet op beleidskaart 1 en 2 een zeer brede verbindingszone tussen de Groenlanden en de stuwwal. Een dergelijke brede opzet valt volgend de inspreker buiten de opzet van het landinrichtingsplan. De landinrichtingscommissie kan deze ecologische verbindingszone dan ook niet realiseren. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan biedt de mogelijkheid aan grondgebruikers om enkele stapstenen voor amfibieën te realiseren en om het gebied via randenbeheer en de aanleg en onderhoud van landschapselementen aantrekkelijker te maken voor kleine en middelgrote zoogdieren. Naar onze mening is dit niet strijdig met het landinrichtingsplan. Wij zijn het met de landinrichtingscommissie eens dat het niet haar taak is om deze elementen te realiseren.

3.5 Ruimtelijke ordening

Inspraakreacties
*- Inspreker verzoekt om het gebied tussen Biesterveld en Leuth in de Ooijpolder, een gebied met een hoge potenties voor natuur en recreatie, meer natuurontwikkeling planologisch mogelijk te maken.**(P43)***
*- Inspreker verzoekt om in de noordelijke Maasuiterwaarden tussen Heumen en Nederasselt meer natuurontwikkeling planologisch mogelijk te maken. **(P43)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan geeft niet aan waar planologische ruimte wordt gegeven om natuur en landschapsdoelen te realiseren. Dat is een kwestie van ruimtelijke ordening (streek- en bestemmingsplannen). Wel streven wij naar een consistent beleid, niet alleen met bestemmingsplannen maar ook met landinrichtingsplannen en landschapsbeleidsplannen.
In het gebiedsplan staat aangegeven in welke deelgebieden pakketten uit het Programma Beheer kunnen worden afgesloten. Wij hebben een beperkt aantal hectaren ter beschikking om te verdelen. Met dit beperkte aantal hectaren willen wij onze natuur- en landschapsdoelen realiseren. Het gebied bij Leuth zien wij als agrarisch gebied. Hier is het alleen mogelijk om landschapspakketten af te sluiten. De Maasuiterwaarden hebben mogelijkheden die overeenstemmen met de functie als dassenleefgebied.

Inspraakreactie
*Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten het gebiedsplan leidend te laten zijn bij de toetsing van ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierengebied. **(O9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het Gebiedsplan kent geen planologische doorwerking, omdat de realisatie ervan op basis van vrijwilligheid berust. Ook de vaststellingsprocedure van het plan is te licht om het plan als toetsingkader voor ruimtelijke ontwikkelingen te gebruiken. Het streekplan is het provinciale toetsingkader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Bij het opstellen van het nieuwe streekplan, waar wij op dit moment mee bezig zijn, wordt het gebiedsplan wel als bouwsteen gebruikt.

Inspraakreacties
*- Inspreker geeft aan dat bestemmingen c.q. aanduidingen zoals deze in het bestemmingsplan Buitengebied zijn opgenomen gehandhaafd moeten worden. **(G2)***

*- Inspreker is van mening dat het gebiedsplan in strijd is met het bestemmingsplan. **(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Een bestemmingsplan legt functies vast, uitgaande van de bestaande situatie en de bestaande rechten. Bestaande waarden van natuur en landschap dienen beschermd te zijn binnen de bestemming, ook wanneer die niet 'natuur' is. Het gebiedsplan heeft een andere insteek, het probeert iets te realiseren: een meer natuurgericht beheer, een samenhangende Ecologische

Hoofdstructuur. Op hoofdlijnen zijn beide consistent met het Streekplan. Op detailniveau kan het gebiedsplan potenties aangeven en willen ontwikkelen, die in het bestemmingsplan niet herkend zijn of niet in de bestemming tot uiting komen. Wanneer een grondgebruiker of -eigenaar meedoet aan de regelingen, dient hij binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan te blijven. Opgaande natuur aanleggen in een gebied, dat volgens het bestemmingsplan open moet blijven, kan bijvoorbeeld niet. Wel kan een eigenaar wijziging van de bestemming aanvragen, wanneer hij van de mogelijkheden van het gebiedsplan gebruik wil maken en dat functiewijziging inhoudt. Het gemeentebestuur zal dan moeten beoordelen, of het daaraan mee wil werken.

3.6 Landbouw

Inspraakreactie

Inspreker geeft aan dat het van groot belang is dat met name veehouderijbedrijven die in gebieden liggen die begrensd zijn als nieuwe natuur, in de toekomst niet de status 'voor verzuring gevoelig' zullen krijgen. Deze planologische schaduwwerking zou onaanvaardbaar zijn. Het is volstrekt onaanvaardbaar als agrariërs, die vrijwillig medewerking verlenen aan het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur, naderhand worden geconfronteerd met planologische schaduwwerking. Schaduwwerking in de vorm van vernatting en overlast van onkruid is niet acceptabel als die niet gepaard gaat met een passende vergoedings-regeling. Dit is van groot belang om voldoende draagvlak voor natuurontwikkeling bij agrariërs te behouden. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Alle wensen en doelen die in het gebiedsplan zijn beschreven, worden alleen gerealiseerd op basis van vrijwilligheid. Dat geldt ook voor bedrijven waar grond is begrensd als 'nieuwe natuur'.
Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. In deze wet is aangegeven dat er zones van 250 meter komen rond zogenaamde kwetsbare gebieden. Dit zijn de gebieden die bij het vervallen van de Interim-wet ammoniak en veehouderij waren aangewezen als voor verzuring gevoelig en die tevens binnen de door de provincie vast te stellen Ecologische Hoofdstructuur (inclusief ecologische verbindingszones) liggen. Wij hebben op 1 juli 2003 voor de WAV de Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld. Deze EHS komt overeen met de EHS zoals weergegeven in de gebiedsplannen (beleidskaart 1).

De zonebenadering uit de WAV leidt per definitie tot een externe werking rond bepaalde natuurgebieden in de EHS. Dit is een milieuhygiënische beperking die niet vergelijkbaar is met een planologische beperking. Immers binnen de zones van 250 meter blijven agrarische bedrijven uitbreidingsmogelijkheden behouden, mits de ammoniakemissie niet boven een door de wet bepaald emissieplafond uitkomt.
De wet verandert niets aan het uitgangspunt dat nieuwe natuur gerealiseerd na 1 mei 1988 niet aangewezen wordt als voor verzuring gevoelig. Rond nieuwe natuur komt dus geen ammoniakzone te liggen.

Het afsluiten van pakketten heeft geen gevolgen voor de aangrenzende percelen. In het verleden was er voor de botanische pakketten een late maaidatum (15 juni en later) in de regeling opgenomen. In Programma Beheer mag al vanaf eind mei/begin juni gemaaid worden zodat probleemonkruiden als distel en ridderzuring vóór zaadvorming afgevoerd worden. Wanneer verschraling heeft plaatsgevonden groeien er soorten die zich niet op percelen zullen vestigen die puur in agrarisch gebruik zijn. Wij hebben bij de evaluatie van Programma Beheer aangegeven dat in de botanische SAN-pakketten de verplichting moet komen dat er jaarlijks gemaaid en afgevoerd wordt.
Vernatting van aangrenzende percelen is niet aan de orde. Aanpassing van de waterhuishouding gebeurt onder regie van het Waterschap. In het kader van de verdrogingsbestrijding zijn hierover goede afspraken, inclusief een natschaderegeling, gemaakt.

Inspraakreactie
Inspreker vreest dat zijn bedrijfseconomische belangen worden geschaad en dat zijn milieuvergunning in gevaar komt of vervalt als binnen een straal van 2.250 meter van zijn inrichting schraalland wordt gerealiseerd. **(P45)**

Antwoord Gedeputeerde Staten
De gemeente Zaltbommel heeft ons schriftelijk op 14 januari 2002 en 16 oktober 2002 laten weten welke gebieden binnen de gemeente als voor verzuring gevoelig zijn aangemerkt. De Bloemplaat valt hier inderdaad onder. De kans is klein dat er nog nieuwe gebieden bij komen. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) geldt immers alleen voor 'voor verzuring gevoelige gebieden' die onmiddellijk voorafgaand aan het vervallen van de Interim-wet ammoniak en veehouderij (31 december 2001, middernacht) waren aangewezen.
Een aantal natuurterreinen die bestaan uit 'schraalland', 'duinterrein' en 'hoogveen' kunnen worden aangemerkt als voor verzuring gevoelig. Uit de uitspraak van de Raad van State van 15 augustus 2001 kan de Boezem van Brakel niet als voor verzuring gevoelig worden aangemerkt vanwege de geringe oppervlakte en niet aangetoonde natuurkwaliteit.
Nieuwe natuur die met behulp van de middelen uit dit plan wordt gerealiseerd wordt, evenals alle natuur die na 1 mei 1988 tot stand is gekomen, als niet voor verzuring gevoelig aangemerkt.

Inspraakreacties
- Inspreker uit zijn zorg over de toekomstige inkomstenderving die de agrarische sector mogelijk zal ondervinden door toenemende gewasschade. Deze wordt niet allen veroorzaakt door vogels die de oogst beschadigen maar ook door de explosieve toename van onkruiden (overgewaaid vanuit omringende bloemrijke graslanden). ***(P29)***

- Inspreker tekent bezwaar aan tegen de begrenzingen in het Gebiedsplan Rivierenland. Inspreker geeft aan zijn weilanden nodig te voor zijn melkveebedrijf. De betreffende weilanden zijn aangegeven op meegestuurd kaartje. ***(P39)***

- Inspreker heeft tijdens een informatieavond begrepen dat er geen schadevergoedingsregeling is voor mensen die niet deelnemen aan Programma Beheer. Inspreker spreekt zijn zorg uit over de te verwachten overlast en schade op landbouwpercelen. Ook kunnen nieuwe natuurvormen een belemmering vormen voor het verkrijgen van bouw- en milieuvergunningen voor agrarische ondernemingen. ***(P32)***

- Inspreker geeft aan dat wanneer op aangrenzende percelen ruimte wordt gegeven aan natuurontwikkeling dit een negatief effect zal hebben op zijn percelen (waardevermindering van de grond, wildschade, toename van onkruid, enz.). ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De realisatie van de natuurdoelen zoals beschreven en begrensd in het gebiedsplan gebeurt op basis van vrijwilligheid. Een eigenaar beslist zelf over deelname aan Programma Beheer.
Het afsluiten van pakketten heeft geen gevolgen voor de aangrenzende percelen. In het verleden was er voor de botanische pakketten een late maaidatum (15 juni en later) in de regeling opgenomen. In Programma Beheer mag al vanaf eind mei/begin juni gemaaid worden zodat probleemonkruiden als distel en ridderzuring vóór zaadvorming afgevoerd worden. Wanneer verschraling heeft plaatsgevonden groeien er soorten die zich niet op percelen zullen vestigen die puur in agrarisch gebruik zijn. Wij hebben bij de evaluatie van Programma Beheer er op aangedrongen dat in de botanische SAN-pakketten de verplichting moet komen dat er jaarlijks gemaaid en afgevoerd moet worden. Bij de volgende herziening van Programma Beheer zal vermoedelijk de verplichting tot maaien in de regeling worden opgenomen. Voor het overige zullen

grondgebruikers als goede buren met elkaar om moeten (blijven) gaan; bij de natuurbeschermingsorganisaties is deze intentie zeker aanwezig.
Nieuwe natuur die op basis van dit gebiedplan wordt gerealiseerd heeft geen invloed op het verkrijgen van milieu- en bouwvergunningen. Nieuwe natuur na 1 mei 1988 wordt niet aangewezen als voor verzuring gevoelig en dus komt rond nieuwe natuur geen ammoniakzone.

3.7 Vogel- en habitatrichtlijn

Inspraakreactie
Er worden in het gebiedsplan een aantal soorten genoemd waarvan het leefgebied zou moeten worden behouden of versterkt. Onduidelijk is op basis waarvan deze keuze tot stand is gekomen en wat de relatie is met de soorten die op grond van de habitatrichtlijn bijlage IV ook buiten de speciale beschermingszones strikte bescherming behoren te genieten. ***(O13)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan is een van de manieren waarop Gedeputeerde Staten uitvoering geeft aan het soortenbeleid. In het gebiedsplan wordt naast specifieke soorten ook over soortgroepen gesproken zoals amfibieën, akkerflora, moerasvogels en weidevogels. In onze nota 'flora- en fauna in Gelderland' (sept. 2002) hebben wij aangegeven dat, van een groot aantal soorten die landelijk en/of internationaal bedreigd worden, een selectie is gemaakt van soorten waarvoor stimuleringsmaatregelen kunnen worden getroffen. Verdere inzooming is gemaakt n.a.v. rijksbeleid (soortbeschermingsplannen) en ernst van bedreiging. In het gebiedsplan staan stimuleringsmaatregelen centraal, niet de noodzaak tot (wettelijke) bescherming. Immers het plan vormt het kader voor de inzet van Programma Beheer. Wij hebben daarom alleen soortengroepen vermeld waarvoor het op korte termijn zinvol en noodzakelijk is om beheersmaatregelen te treffen. Er is niet gestreefd naar een limitatieve opsomming. Vleermuizen zijn niet opgenomen omdat het enige studie vergt om te bezien waar de aanleg van nieuwe landschapselementen noodzakelijk is. Dergelijke projecten lopen voor de Randmeren en de Ooijpolder. Bovendien valt aanleg en verbeteren van vleermuisverblijfplaatsen niet onder het Programma Beheer. In het kader van het provinciale soortenbeleid wordt hieraan overigens wel aandacht besteed. Door de Vereniging voor zoogdierkunde en zoogdierbescherming (VZZ) en de Vleermuiswerkgroep Gelderland (VleGel) zijn reeds de nodige projecten uitgevoerd.

Inspraakreactie
In het gebiedsplan wordt aangegeven hoe de natuurdoelen in desbetreffende gebieden zijn afgestemd op de te behouden biotopen. Voor trekvogels (grauwe gans, slobeend enz.) is echter geen pakket opengesteld. Inspreker signaleert dat veel van de genoemde typen trekvogels op intensief bemeste graslanden foerageren. Op deze wijze voorziet de landbouw kosteloos een groene dienst aan de samenleving (het is immers een beleidswens om deze trekvogels te beschermen). Het is dan ook van belang om hiervoor alsnog pakketten te ontwerpen. Hiervoor kan de pilot Fraterwaard als voorbeeld dienen.
De Vogel- en Habitatrichtlijnen worden vanuit Brussel via het ministerie van LNV in wet- en regelgeving (Natuurbeschermingswet en Flora- en Faunawet) geïmplementeerd. De provincie Gelderland heeft hier weinig bemoeienis. Toch wil inspreker benadrukken dat in deze richtlijnen het beheer verplicht wordt gesteld (al is dit zuiver juridisch niet duidelijk geformuleerd in de wettekst). Dit druist in tegen het principe van vrijwilligheid zoals de provincie dit in het kader van de gebiedsplannen ook steeds voor ogen heeft. Het is van belang om dit aan betrokkenen ook helder te communiceren bij het presenteren van het gebiedsplan. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben geen zeggenschap over de pakketten die binnen de regeling beschikbaar zijn. Evenmin is dit gebiedsplan te beschouwen als het beheersplan voor de speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn. Wel zullen wij bij LNV blijven aandringen op uitbreiding van de regeling met op grazende ganzen en smienten gerichte pakketten. Het is niet waarschijnlijk dat die pakketten al in de aanvraagperiode van 2004 beschikbaar zijn.

Inspraakreactie
In het gebiedsplan staat aangegeven dat Gedeputeerde Staten aan betrokken gemeenten en waterschappen vragen om bestaande en te realiseren natuur- en bosgebieden en ecologische verbindingszones een adequate bescherming te geven in het bestemmingsplan c.q. waterbeheersplan. Inspreker wil hieraan graag de speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn aan toevoegen. ***(O13)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Vogel- en Habitatrichtlijngebieden worden door de Europese Commissie vastgesteld op voordracht van de minister van LNV. De beschermde habitats zijn, voorzover ze geen bestaand natuurreservaat zijn, in dit plan als nieuwe natuur opgenomen. Die delen van de Vogelrichtlijngebieden, waarvan de waarden gebaat zijn bij beschikbare beheerspakketten, zijn begrensd. Dit plan heeft geen verdere planologische doorwerking. Wij adviseren inspreker om tijdens de procedure van het streekplan deze reactie nogmaals in te brengen.

Inspraakreactie
Inspreker beveelt aan om de adequate bescherming in de bestemmingsplannen ook te laten gelden voor de te beschermen natuurwaarden waarvoor de speciale beschermingszones zijn aangegeven en voor eventueel op grond van de Flora en Faunawet aangewezen beschermde leefomgevingen van soorten. Daarnaast geeft de inspreker een aanbeveling om aan gemeenten duidelijke richtlijnen te geven over wat wordt verstaan onder een adequate bescherming. **(O13)**

Antwoord Gedeputeerde Staten
In onze nota 'flora- en fauna in Gelderland' (sept. 2002) hebben wij onze rol in dit geheel verwoord en acties geformuleerd. Deze problematiek valt verder buiten de invloedssfeer van dit gebiedsplan. Wat wij vanuit het gebiedsplan onder adequate bescherming verstaan staat verwoord in paragraaf 3.3 (deel 1) van het gebiedsplan.

Inspraakreactie
In het open gebied ten oosten van de A50 bij Heteren zijn windmolens gepland. Inspreker geeft aan dat dit moeilijk samengaat met het in het gebiedsplan voorgestelde weidevogelbeheer. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Windmolens zijn inderdaad een probleem voor doortrekkende en overwinterende ganzen, zwanen en eenden, die op die hoogte hun dagelijkse vluchten kunnen uitvoeren. Broedende weidevogels zijn meer plaatsgebonden en voeren hun activiteiten op lagere hoogte uit. Bij een goede situering van windmolens kunnen de problemen derhalve beperkt zijn. Het is aan de initiatiefnemer om dit in beeld te brengen en op te lossen.

Inspraakreactie

Inspreker heeft een gedeelte van de Huissense uiterwaard in eigendom en maakt gebruik van de bergboerenregeling en diverse beheerspakketten als weidevogel- en landschapspakketten. Inspreker geeft aan dat de verandering van weidevogelgebied naar natte natuur strijdig is met de vogel- en habitatrichtlijnen. Wanneer veranderingen significante gevolgen hebben, dient er elders in de nabijheid vervangende grond ter compensatie ingericht en beheerd te worden. Deze veranderingen zijn alleen toegestaan indien er een redelijk alternatief is en er een groot algemeen belang mee gemoeid is. Inspreker geeft aan dat dat dus niet op gaat voor een particulier zandwinningsbelang. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Inderdaad vraagt de Vogelrichtlijn de genoemde afweging en compensatie. Het is echter niet uitgesloten dat natuurontwikkeling ook positieve effecten heeft op kwalificerende soorten. Er is dus wel enige ruimte voor afweging en vernieuwing. Wij zien rivierverruiming c.q. veiligheid wel als een groot maatschappelijk belang. Zandwinning kan daaraan bijdragen.

Hoofdstuk 4: Inspraakreacties over de uitvoering

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn inspraakreacties beantwoord die betrekking hebben op het uitvoeringstraject van het gebiedsplan. Reacties over het doorleveren van aangekochte grond en het beschikbaar blijven van voldoende financiële middelen worden in dit hoofdstuk behandeld.
Vragen en opmerkingen behandeld in dit hoofdstuk hebben in de meeste gevallen niet geleid tot aanpassing van het gebiedsplan. Wanneer een opmerking wel geleid heeft tot planaanpassing, staat dit vermeld bij het antwoord van Gedeputeerde Staten.

4.2 Inspraakreacties m.b.t. toekomstige beheerders

Inspraakreactie
Op dit moment worden terreinen die door de overheid worden aangekocht ten behoeve van natuurontwikkeling doorgeleverd aan een terreinbeherende organisatie die het beheer over het terrein gaan uitvoeren. Inspreker doet het verzoek om ook agrarische natuurverenigingen of een ander samenwerkingsverband als terreinbeherende organisatie te beschouwen zodat gronden ook aan dit soort organisaties doorgeleverd zouden kunnen worden. ***(O15)***
Inspreker is van mening dat de Vereniging Streekbeheer Rijnstrangen moet worden gezien als een terreinbeherende organisatie waarbij aangekochte gronden in beheer kunnen worden gegeven. ***(O8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Programma Beheer is een regeling die is opgesteld door het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV). Bovenstaand verzoek kan daarom niet door de provincie worden beoordeeld. Op dit moment heeft LNV het beleid om slechts door te leveren aan terreinbeherende instaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of Provinciale Landschappen. In het kader van de beleidsombuiging streeft de minister naar meer particulier beheer en agrarisch natuurbeheer. Dat zou een nieuwe impuls aan de discussie over dit onderwerp kunnen geven.

Inspraakreactie
Inspreker stelt dat door Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) verworven gronden ook aan particulieren overgedragen moeten kunnen worden. In elk geval moet BBL niet verstorend optreden, wanneer een particulier begrensde terreinen wil aankopen. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Rijksregels maken overdracht van BBL-grond aan particulieren onmogelijk. Verder is BBL in de praktijk bereid, particuliere verwervingen voor te laten gaan, wanneer dat tenminste tot vermindering van versnippering en tot realisering van natuurdoelen leidt.

Inspraakreactie
Inspreker meent dat Gedeputeerde Staten de rol van particulieren in het beheer van grote eenheden in de uiterwaarden niet serieus nemen. ***(O6)***
Inspreker is van mening dat realisatie van natuurgebieden door aankoop of particulier initiatief voor alle aangewezen natuurgebieden moet gelden, zowel de binnendijkse als de buitendijkse gebieden. ***(O8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Vanwege de grote rivierkundige gevoeligheid dienen dynamische natuurterreinen in de uiterwaarden (terreinen waar erosie, sedimentatie en vegetatie-ontwikkeling tot snelle veranderingen kunnen leiden) als een eenheid beheerd te worden. De rivierbeheerder moet hier één aanspreekpunt hebben, dat voldoende zeggenschap over eigendom en beheer heeft om snel maatregelen te kunnen nemen. Er zijn grote twijfels, of dat mogelijk is wanneer het betreffende terrein in eigendom van verschillende particulieren is. Voor de Rijnwaardense uiterwaarden wordt onderzocht, of hiervoor juridische constructies haalbaar en werkbaar zijn.

4.3 Inspraakreacties m.b.t. financiële middelen

Inspraakreactie
Inspreker betwijfelt of begrenzing in relatie tot de financiering van het park Overbetuwe wel in het plan moet worden opgenomen. ***(O6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij vinden het belangrijk dat het te ontwikkelen groen in de Over-Betuwe ook een zekere ecologische kwaliteit heeft. Daarom hebben wij hieraan de natuurdoelen 'ecologische verbindingszone Rietzanger' en 'ecologische verbindingszone IJsvogelvlinder' toegekend. Dat wil zeggen dat stapstenen voor bos- en moerasorganismen van voldoende kwaliteit en omvang aangelegd moeten worden. Voor het park Over-Betuwe gaan wij ervan uit, dat de toegezegde rijksfinanciering hiervoor toereikend is. Voor de daarbuiten gelegen elementen (De Woerd en westzijde Schuijtgraaf) zijn wij bereid, SN-middelen in te zetten.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het gebiedsplan weinig zekerheid geeft met betrekking tot de financiering van inrichting en beheer van ecologische verbindingszones. De Gelderse waterschappen hebben in 'Het plan van aanpak' (2000) een kostenraming gemaakt voor inrichting en onderhoud van ecologische verbindingszones. Tevens is in dit plan een voorstel gedaan hoe de financiering hiervan dient plaats te vinden. Inspreker verzoekt de financiële middelen in het gebiedsplan af te stemmen op de ambities van het Waterschap uit het plan van aanpak. Inspreker geeft aan dat het in het gebiedsplan onduidelijk is of er voldoende middelen zijn om de kosten de financieren. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dir plan voorziet in middelen voor de realisering van ecologische verbindingzones via de Subsidieregeling Natuurbeheer en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer. Helaas is het voor de waterschappen niet mogelijk, van deze regeling gebruik te maken. Dit knelpunt is ook geconstateerd in de onlangs uitgebrachte 'evaluatienota Groene Connecties' en is door ons al diverse malen in Den Haag aangekaart. Ad hoc kunnen oplossingen gevonden worden zoals financiering uit POP en SGB, of door het eigendom bij natuurbeschermingsorganisaties onder te brengen.

Inspraakreactie
Inspreker is van mening dat wanneer een eigenaar niet zelf mee wil doen aan Programma Beheer er voldoende gelden beschikbaar dienen te zijn om gronden te verwerven. Op dit moment ontbreken deze gelden. Inspreker verzoekt hiervoor op korte termijn middelen beschikbaar te (doen) stellen. ***(O8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn het hier van harte mee eens en wij betreuren het zeer, dat er in 2003 een aankoopstop geweest is. Wij hebben dan ook zelf middelen vrijgemaakt om noodzakelijke aankopen voor te financieren. Gelukkig heeft het kabinet voor 2004 en verder weer middelen in de begroting opgenomen.

Inspraakreactie
Voor grote delen van het gebiedsplan is geen geld beschikbaar voor de aanleg van landschapselementen. Inspreker vraagt zich af of het goed is dat er wel geld uitgegeven wordt voor onderhoud maar dat herstel van landschappen en aanleg van aanvullende elementen worden uitgesloten van een financiële bijdrage. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De middelen die vanuit Programma Beheer beschikbaar worden gesteld zijn gericht op aanleg en beheer van landschapselementen.
Voor het herstel en wegwerken van achterstallig onderhoud van landschapelementen kan gebruik worden gemaakt van de provinciale subsidieregeling Gemeentelijke Projecten Landschapsbeheer (GPL). Deze regeling wordt deels door de provincie, deels door de gemeente gefinancierd.

Inspraakreactie
In hoofdstuk 3.2 van het gebiedsplan ('beheer van uiterwaarden een verhaal apart') staat dat bij de inrichting en het beheer van uiterwaarden kostenposten naar boven komen die hoger zijn dan de normbedragen van de Subsidieregeling Natuurbeheer. Een voorbeeld is de verwerking van verontreinigde specie. Inspreker verzoekt de provincie hiervoor een oplossing aan te dragen. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De Subsidieregeling Natuurbeheer biedt hiervoor geen oplossing. In de praktijk vindt de inrichting van uiterwaarden plaats in samenwerkingsprojecten van overheden en grondeigenaren en worden ad hoc oplossingen gevonden. In het kader van Ruimte voor de Rivier is dit nadrukkelijk een aandachtspunt.

Inspraakreactie
Inspreker wil bij de tekst in paragraaf 5.1 (deel2) de opmerking maken dat de acquisitierol die is vrijgekomen goed vervuld zou kunnen worden door agrarische natuurverenigingen, onder voorwaarde dat er een financiële vergoeding tegenover staat. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben nota genomen van dit standpunt.

4.4 Overig

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat Gedeputeerde Staten niet alleen de middelen uit dit gebiedsplan tot hun beschikking hebben om hun doelen op het gebied van natuur en landschap te realiseren maar dat dat ook kan door bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe landgoederen. Een voorwaarde daarvan is echter dat ook de gemeente meewerkt. Inspreker geeft aan dat er wat dit betreft enkele kansen ter realisatie van de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen gemist worden door het niet meewerken van de gemeente Wijchen. ***(P43)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Via ons streekplan kunnen wij mogelijkheden bieden, het is aan de gemeente om die al dan niet te benutten. Overigens zijn wij zeer te spreken over de medewerking die de gemeente Wijchen gegeven heeft aan de realisatie van de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen.

Inspraakreactie
De planstudie voor het project Ruimte voor de Rivier is pas in 2005 afgerond. Inspreker geeft aan nu nog geen opmerkingen te maken ten aanzien van bijlage 3. Inspreker wil te zijner tijd graag als riviergemeente bij de verdere uitwerking betrokken worden. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij nemen nota van dit standpunt. De riviergemeenten zijn vertegenwoordigd in de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier en zijn zo betrokken bij het project.

Inspraakreacties
- Inspreker is van mening dat de PKB- Ruimte voor de Rivier afgewacht had moeten worden voordat het gebiedsplan opgesteld had kunnen worden. Inspreker geeft aan een nieuwe inspraakronde na de PKB veel onrust met zich meebrengt en dat het kapitaalvernietiging is. ***(O19)***

- In het gebiedsplan wordt vermeld dat de beleidslijn/PKB 'Ruimte voor de Rivier' een belangrijke invloed heeft op de inrichting van de uiterwaarden. Inspreker geeft aan dat er voorkomen moet worden dat geïnvesteerd wordt in gebieden (m.n. zoekgebieden) die in de nabije toekomst een andere bestemming krijgen. Naast financiële consequenties heeft dit een negatieve invloed op de ontwikkeling van deze gebieden en op het vertrouwen van de betrokkenen in de overheid. (bv. in het gebiedsplan zijn de Heesseltsche uiterwaarden begrensd als zoekgebied landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer, kleinschalige natuurontwikkeling. In de Startnotitie m.e.r. is voor dit gebied natuurontwikkeling en verbetering van de hoogwaterafvoer als doelstelling voorzien) ***(O16)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Vaststellen van een gebiedsplan is noodzakelijk om ten volle gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van de regelingen SN en SAN. Deze zijn op 1 januari 2000 ingegaan, dus het gebiedsplan is eerder te laat dan te vroeg. Het gebiedsplan bevat ook veel meer dan alleen het buitendijkse gebied. Voor de uiterwaarden is gekozen voor een aanpak die enerzijds bestaande waarden beschermt en lopende projecten ondersteunt, en anderzijds inbreng geeft in Ruimte voor de Rivier. Investeren in actuele waarden kan zinloos zijn, wanneer een gebied vervolgens op de schop gaat, maar daarin niet investeren lijkt ons ongewenst. Bestaande waarden zullen toch zoveel mogelijk ontzien moeten worden bij nieuwe ontwikkelingen.
Dat de Heesseltsche waarden niet geheel als 'nieuwe natuur' zijn aangegeven, is een fout die wij zullen herstellen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat er een situatie kan ontstaan dat een beheersvergoeding wordt ingetrokken omdat de pakketeisen van de Subsidieregeling Natuurbeheer, ingrepen verbieden die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de eisen van de vergunning op grond van de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bij het ministerie van LNV is dit probleem aangekaart in het kader van de tussentijdse evaluatie. Dit is een kwestie die tussen de ministeries van LNV en V&W besproken zal moeten worden. De meest logische oplossing is dat Programma Beheer zodanig wordt aangepast dat op verzoek van

Rijkswaterstaat aanvullend beheer in het kader van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken (Wbr) - vergunning mogelijk moet zijn.

Inspraakreactie

In hoofdstuk 5.2 geven Gedeputeerde Staten aan dat bij de uitvoering van maatregelen in het buitendijkse gebied een vergunning op grond van de Wbr (Wet beheer Rijkswaterstaatswerken) noodzakelijk is. Inspreker wil erop wijzen dat dit niet alleen voor nieuwe natuur geldt, maar ook voor kleinschalige inrichtingen als bijvoorbeeld de aanleg van hagen door particulieren. Voor elke inrichting die een effect kan hebben op de vrije afvoer van water, ijs en sediment moet een WBR-vergunning worden aangevraagd. ***(O23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

In de tekst van het gebiedsplan is deze passage in paragraaf 4.3 (deel 2) opgenomen.

Hoofdstuk 5: Inspraakreacties over de begrenzingen, doelstellingen en inzet van de Subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch Natuurbeheer

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op bedenkingen en vragen die betrekking hebben op de begrenzing van (zoek)gebieden en openstelling van pakketten in (zoek)gebieden. Naar aanleiding van de vragen is opnieuw bekeken of de realisatie van de doelen mogelijk is in andere gebieden of in een andere vorm dan aangegeven op de kaarten in het ontwerp-gebiedsplan.
In het antwoord van Gedeputeerde Staten staat vermeld of de inspraakreactie heeft geleid tot planaanpassing.
De gebiedsnummers die in dit hoofdstuk worden vermeld komen uit het ontwerp-Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland dat ter visie heeft gelegen. In het definitieve gebiedsplan zijn veel van deze nummers gewijzigd.

5.2 Inspraakreacties over begrenzingen, doelstellingen en inzet van SN en SAN

Inspraakreactie
Inspreker heeft een in werking zijnde eendenkooi in deelgebied 579. In het ontwerp-gebiedsplan is het pakket eendenkooi in dit deelgebied echter niet opengesteld. Inspreker verzoekt pakket 61 (eendenkooi) in dit deelgebied open te stellen. ***(P1)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het niet openstellen van pakket 61 (eendenkooi) in dit deelgebied is een fout in het ontwerpplan. Pakket 61 is in het definitieve gebiedsplan opengesteld in deelgebieden waarin eendenkooien aanwezig zijn.

Inspraakreactie
Inspreker is eigenaar van een circa 150 jaar oude meidoornhaag. Voor het beheer van deze meidoornhaag heeft de inspreker in 2002 een subsidie knip- en scheerheg (landschapspakket 56) aangevraagd en toegekend gekregen. In het ontwerp- gebiedsplan Natuur en Landschap is dit landschapspakket echter niet opengesteld in het deelgebied waar deze meidoornhaag staat. Inspreker verzoekt dit landschapspakket alsnog toe te voegen aan de in het betreffende deelgebied opengestelde landschapselementen. ***(P2)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Om deze oude meidoornhaag optimaal te kunnen beheren is in deelgebied 292 het landschapspakket knip- en scheerheg opengesteld.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om zijn perceel, dat gelegen is in een deelgebied dat begrensd is ten behoeve van weidevogelbeheer (Agrarisch natuurbeheer), te begrenzen als nieuwe natuur zodat inspreker gebruik kan maken van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN). ***(P4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn van mening dat de doelstelling weidevogelbeheer een doelstelling is die prima te realiseren is door middel van agrarisch natuurbeheer. Het lijkt ons niet zinvol om voor deze doelstelling het instrument van nieuwe natuur (Subsidieregeling Natuurbeheer) open te stellen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om de percelen rondom de Meikampgraaf (gem. Neerijnen) te voorzien van een begrenzing voor weidevogelbeheer. ***(P4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Helaas moeten wij, gezien de beperkte hoeveelheid middelen, prioriteiten stellen. Er is maar een beperkt aantal hectaren ten behoeve van weidevogelbeheer te begrenzen en wij kiezen ervoor om grotere aaneengesloten gebieden te begrenzen waar de actuele waarden (nog) hoog zijn of waar herstel van een goede weidevogelpopulatie te realiseren is. Uit inventarisaties die door ons worden uitgevoerd blijkt dat de huidige weidevogelstand op betreffende percelen, ondanks de inspanningen van de inspreker, niet al te hoog is.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om percelen rondom de Meikampgraaf (gem. Neerijnen) te voorzien van een begrenzing voor slootkantenbeheer. ***(P4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor slootkantenbeheer is in het Programma Beheer geen specifiek pakket opgenomen. Het perceelsrandenbeheer, waarbij de eerste 5 meter van een perceel een randenbeheer word gevoerd zou hiervoor in aanmerking kunnen komen. Een geïsoleerde rand heeft echter weinig ecologische betekenis. Wij willen door middel van het randenbeheer bereiken dat bepaalde diersoorten en (in mindere mate) plantensoorten zich beter door het landschap kunnen verspreiden. Daarom stellen wij het randenbeheer vooral open in sommige ecologische verbindingszones en in gebieden waarin we het landschap willen versterken voor amfibieën en dassen. Deelgebied 305 valt in geen van beide categorieën. Daarom stellen wij het randenbeheer op deze plek niet open. Overigens is het wel mogelijk om voor de aangelegde poel het landschapspakket 'poel' (62) aan te vragen als de poel voldoet aan de beschrijving van het pakket poel. (Bijlage 8 van het gebiedsplan)

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om in deelgebied 514, percelen rondom het Laageinde (Kapel-Avezaath, gem. Buren) te voorzien van een begrenzing voor landschapsbeheer voor de pakketten hoogstamboomgaard en knip- en scheerheg. ***(P10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het gebiedsplan is deelgebied 514 begrensd als een zoekgebied landschap. Dit betekent dat in dat deelgebied landschapspakketten zijn opengesteld die kenmerkend zijn voor het type landschap ter plekke. Deelgebied 514 is omschreven als een oeverwallenlandschap en de volgende pakketten zijn opengesteld:
50, 53, 54, 55, 56 (knip- en scheerheg), 57, 58, 60 (hoogstamboomgaard), 62, 63 en 64. De door de inspreker gevraagde begrenzing is dus al opgenomen in het ontwerpplan, waarbij dient aangemerkt te worden dat erfafscheidingen niet voor een landschapssubsidie in aanmerking komen.

Inspraakreactie
Inspreker is voornemens een nieuw landgoed te stichten en verzoekt Gedeputeerde Staten om in het gebiedsplan voor dit perceel de mogelijkheid te bieden voor het afsluiten van beheersovereenkomsten voor bos, rietland en droog soortenrijk grasland in het kader van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) en voor het beheer van weiland, akker en landschapselementen in het kader van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN). ***(L3, L4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inspreker stelt terecht in zijn reactie dat bij de realisatie van een nieuw landgoed, waarbij als tegenprestatie voor de beleidsruimte om een woonhuis van allure met maximaal 3 woonheden te realiseren, 5 hectaren bos of natuur gerealiseerd gaat worden, geen gebruik gemaakt kan worden van de subsidies voor functieverandering en inrichting, maar wel van de beheerssubsidie na de inrichting. Na de realisatie van het landgoed wordt het gemeentelijke bestemmingsplan aangepast en heeft het gehele landgoed de bestemming natuur gekregen. Voor het beheer van bestaande natuur heeft LNV een apart budget beschikbaar. Een aanvraag voor beheerssubsidie voor bestaande natuur zal door LASER daarom niet getoetst worden aan het gebiedsplan. LASER toetst alleen of de beheerseenheden waarvoor subsidie wordt aangevraagd voldoen aan de in de Subsidieregeling Natuurbeheer beschreven pakketten. Zo zal LASER een aanvraag voor beheerssubsidie van de akker toetsen aan de pakketeisen van het beheerspakket akker: (basispakket 8 uit de regeling Subsidieregeling Natuurbeheer). Een van die eisen is bijvoorbeeld, dat er 5 van de 6 jaren graan word verbouwd. Voor een volledige beschrijving van het basispakket akker verwijzen wij naar bijlage 5 uit het gebiedsplan.

Het verzoek om gebruik te maken van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer is niet in het gebiedsplan in te willigen, immers de gronden hebben een bestemming natuur gekregen en de SAN is van toepassing op gronden die een landbouwfunctie hebben. Het beheer van de weilanden, akkers en landschapselementen zal dus via de Subsidieregeling Natuurbeheer moeten lopen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om op een perceel, dat deel uitmaakt van deelgebied 291, het natuurdoeltype rietmoeras te wijzigen in 'nat soortenrijk grasland'. ***(L4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deelgebied 291 maakt deel uit van een ecologische verbindingszone die langs de Linge loopt. Deze ecologische verbindingszone heeft een drieledig doel:
1. Het versterken van het landschap voor organismen die afhankelijk zijn van kleine bosjes met een gevarieerde samenstelling en structuurrijke randen en open plekken.
2. Het leefgebied van rietvogels en libellen te versterken door de afstand tussen de verschillende broedgebieden (rietmoerassen) te verkleinen, zodat samenhangende populaties kunnen ontstaan.
3.Plaats bieden aan bijzondere watermilieus en paaiplaatsen. De gehele waterfauna, van eendagsvlieg tot ijsvogel, profiteert van deze inrichting.

Voor de realisatie van deze doelen zijn voor deelgebied 291 een drietal pakketsoorten in het gebiedsplan opgenomen
-stapsteen ijsvogelvlinder,
-het pakket rietmoeras uit de Subsidieregeling Natuurbeheer
-landschapspakketten

Gezien de situatie ter plekke is een aaneengesloten rietmoeras inderdaad minder passend in het landschap.
Nat grasland, echter, is gezien de natuurdoelen alleen zinvol in combinatie met water en moeras-elementen. Daarom hebben wij voor dit deelgebied deze combinatie opgenomen.
In deelgebied 291zijn 2 stapstenen winde toegevoegd en is de overige oppervlakte verdeeld tussen bloemrijk grasland (basisch) en rietmoeras.

Inspraakreacties
-Inspreker maakt bezwaar tegen de aanduiding natte natuur in het recreatiegebied 'De Bijland' ***(O1).***
-Inspreker ***(P50)*** *stelt deze vraag m.b.t. de Hiensche waard.*

Antwoord Gedeputeerde Staten
De aanduiding natte natuur is in het gebiedsplan opgenomen om in het kaartbeeld duidelijk te maken dat er op die plekken in de actuele situatie sprake is van open water of moeras. Overigens heeft de benaming natte natuur geen planologische doorwerking'.

De Bijland heeft, op het noordelijke deel van de plas na, het natuurdoeltype multifunctionele plas, overeenkomstig wat in 1991 met het Recreatieschap is afgesproken. Dat wil zeggen dat de plas naast een recreatieve functie ook belangrijke natuurwaarden herbergt. Daarom is de plas als zodanig in het gebiedsplan opgenomen.
Zoals in het inrichtingsplan Rijnwaardense uiterwaarden is aangegeven zal op termijn de rivierdynamiek in de Bijland toenemen. Door het aantakken van de Oude Waal aan de Bijland zal er een geringe stroming in de Bijland ontstaan. Hierdoor zullen een aantal nieuwe ecologische processen gaan optreden. Ook het recreatieschap is bij de planvorming van de Rijnwaardse uiterwaard betrokken geweest. Wij hebben de afspraken die in dat kader zijn gemaakt in dit gebiedsplan opgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat er een aantal nieuwe weidevogelgebieden in dit gebiedsplan zijn opgenomen. Eén daarvan is het Leuvensche veld in de Bommelerwaard, ten zuid-oosten van Brakel. In de bijgevoegde kaart (44F) is deze begrenzing niet terug te vinden. Inspreker stelt voor om de begrenzing te wijzigen zodat in dit weidevogelgebied ook weidevogelpakketten kunnen worden afgesloten. ***(O2, O27, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het regionaalplan Bommelerwaard (februari 2003) is afgesproken om drie belangrijke weidevogelgebieden te begrenzen en daarvoor vergoedingen uit de SAN open te stellen. De gebieden die toen zijn aangewezen zijn: De Vliert (bij Velddriel), Groote lage broek (bij Hedel) en het Leuvenseveld (ten westen van Brakel).
Oorspronkelijk stonden deze weidevogelgebied in het concept-ontwerpplan ingetekend. Bij een veldbezoek dit voorjaar bleek dat het gebied ten zuid-westen van Brakel (Leuvense veld) niet voldeed aan de eisen die we aan een weidevogelgebied stellen. In overleg met de agrarische natuurverenigingen is er voor gekozen de begrenzing van het Leuvense veld te laten vervallen en daar voor in de plaats het Molenveld te begrenzen.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om een aantal extra weidevogelgebieden te begrenzen. In de Bommelerwaard: het Bommelsche veld (Zaltbommel), Het Molenveld (Kerkwijk) en Kooiweg (Brakel). Inspreker geeft aan dat er al jaren aan vrijwillig weidevogelbeheer wordt gedaan met goede resultaten. ***(O2, O27, O21)***
Een stuurgroep onder leiding van gedeputeerde Peeters heeft recentelijk een regionaal plan voor de Bommelerwaard vastgesteld. Dit is een nadere uitwerking van het streekplan. In deze streekplanuitwerking is uitdrukkelijk toegezegd dat er een drietal gesubsidieerde weidevogelgebieden zouden komen. In het gebiedsplan worden slechts twee weidevogelgebieden in de Bommelerwaard aangegeven. ***(O27)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zullen een derde weidevogelgebied begrenzen. Van de genoemde gebieden komt alleen het Molenveld naar onze mening in aanmerking. De beide andere gebieden hebben onvoldoende kwaliteiten en potentie om een duurzame weidevogelpopulatie te herbergen.
In het definitieve gebiedsplan is binnen deelgebied 443 het Molenveld begrensd als weidevogelgebied.

Inspraakreactie
Inspreker maakt bezwaar tegen de aanduiding 'natuur door ontgronding' op de percelen op de Varikse plaat binnen de Stiftsche uiterwaarden, en verzoekt deze gronden op te nemen als nieuwe natuur. ***(L6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De betreffende begrenzing is overgenomen uit het begrenzingenplan Fort Sint Andries (vastgesteld 4 maart 1997). De betreffende percelen zijn in het kader van de Deltawet Rivierdijken als natuurterrein ingericht en worden sindsdien als 'bestaande natuur' beschouwd.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om pakketten voor zeldzame vogelsoorten in de Stiftsche uiterwaard ter beschikking te stellen omdat de beheersvergoeding van SN-pakketten hiervoor niet toereikend is. ***(L6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De beheersvergoeding van beheerspakketten uit de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) is inderdaad een stuk lager dan de beheersvergoeding voor de pakketten uit de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN). De achterliggende gedachte daarvoor is dat de SAN een vergoeding is voor de gederfde inkomsten als gevolg van de beheersafspraken in de pakketten. De beheersvergoeding voor de SN-pakketten is een vergoeding voor het beheer dat leidt tot de gewenste doelsoorten.
De kwartelkoning is een kwalificerende soort voor het natte soortenrijke grasland. Dat wil zeggen dat voor de beoordeling van het behalen van de resultaten na 6 jaar beheer de kwartelkoning voor het natte soortenrijke grasland meetelt als resultaat. Het lijkt ons daarom zinvol om het beheer mede af te stemmen op de kwartelkoning.
Vooralsnog zijn er geen specifieke pakketten voor zeldzame vogelsoorten beschikbaar. Programma Beheer is ontwikkeld door het Ministerie van LNV. Het ministerie is daarom verantwoordelijk voor de beschikbare pakketten. Wellicht dat op basis van het op te stellen soortenbeschermingsplan kwartelkoning speciale kwartelkoningpakketten worden opgesteld, maar vooralsnog is dit niet het geval.

Inspraakreactie
In het hectarenoverzicht (Hoofdstuk 2; Doelen en inzet van instrumenten) wordt een overzicht gepresenteerd van beschikbare quota voor 'nieuwe natuur' en 'beheersgebieden'. Het is inspreker niet duidelijk of de reeds verworven hectaren die op de begeleidende kaarten als 'nieuwe natuur' staan aangeduid in dit hectarenoverzicht zijn meegeteld. Ook is het onduidelijk op welke wijze een berekening van hectaren heeft plaatsgevonden over de eigendommen van Staatsbosbeheer die niet op de kaarten zijn geprojecteerd. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Eigendommen van natuurbeschermingorganisaties kunnen op verschillende manieren op kaart komen. Bestaande natuur en landbouwgrond, verworven vóór 1975, komt niet ten laste van de beschikbare ha's nieuwe natuur en is in het algemeen wit gelaten. Deze hectares zijn dus ook niet opgenomen in de hectareboekhouding. Na 1975 verworven landbouwgronden zijn als 'nieuwe natuur' opgenomen. Dat betekent dat er op de kaart geen onderscheid te zien is tussen al ingerichte en nog te realiseren natuur.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom er niet gekozen is om, vooruitlopend op de PKB Ruimte voor de Rivier, de 430 hectaren nieuwe natuur die gereserveerd zijn voor het 'zoekgebied natuurontwikkeling en veiligheid' in dit gebiedsplan open te stellen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben ervoor gekozen om de lopende natuurontwikkelingsprojecten in de uiterwaarden (de zogenaamde Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG) -projecten als nieuwe natuur te begrenzen en zo van middelen te voorzien. In het verleden hebben wij echter ook natuurontwikkelingsprojecten begrensd, waar tot nu toe niets op gang is gekomen. Het is niet zinvol deze te handhaven, immers, de komende jaren zullen de prioriteiten volledig bepaald worden door de PKB Ruimte voor de Rivier. Deze begrenzingen vervallen en de hectares worden toegevoegd aan de reserve. Uit deze reserve kunnen eventueel, op basis van de overeenkomst tussen het ministerie van LNV en het ministerie van Verkeer en Waterstaat, incidentele aankopen worden gedaan.
Overigens zijn de NURG-projecten veelal buiten de begrenzing om uitgegroeid, zodat een flink deel van de reserve-hectares hier ingezet moet worden. De uiteindelijke reserve blijkt nog slechts 125 ha te bedragen. Het plan maakt zo tevens duidelijk dat de beschikbare natuurontwikkelings-middelen bijna uitgeput zijn, en dat natuurontwikkeling in het kader van Ruimte voor de Rivier nieuwe middelen zal vergen.

Inspraakreactie
In het gebiedsplan wordt aangegeven dat 153 hectare van het totale tekort wordt aangevuld uit de reservehectares. Inspreker vraagt zich af of er nog meer reserve hectares beschikbaar zijn. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben van het totale quotum nieuwe natuur nog 146 ha niet begrensd. Dit potje kan aangesproken worden wanneer de realisering van beleidsdoelen in een bepaald gebied dat nodig maakt.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om in de Noordelijke Maasuiterwaarden tussen Heumen en Nederasselt meer subsidiemogelijkheden open te stellen ten behoeve van het soortenbeleid das. ***(P43)***
Deelgebied 165 (De Coehoorn, ten noorden van Grave) is aangegeven als beheersgebied, terwijl het omgeven is door nieuwe natuur. Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om deelgebied 165 ook als nieuwe natuur te begrenzen. ***(P49)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het begrenzingenplan Maasuiterwaarden kende nog niet de mogelijkheid van zoekgebieden agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling. Daarom zijn daar kleinere oppervlakten beheersgebied en natuurontwikkeling begrensd. Wij zullen dit gebied op dezelfde manier aangeven als het overige dassenleefgebied. Dat wil zeggen dat beschikkingen voor kleinschalige natuurontwikkeling, randenbeheer en landschap mogelijk zijn. Inzetten op nieuwe natuur is wellicht op lange termijn, gezien de toename van de rivierafvoer, wel wenselijk, maar daarvoor ontbreken ons de middelen.
In het definitieve gebiedsplan is deelgebied 165, evenals kleine vlek van 240, komen te vervallen. Deelgebied 405 is op deze oppervlakte uitgebreid.

Inspraakreactie
Inspreker vindt het niet juist dat de Moleneindse waard is aangeduid als 'natuur door ontgronding'. In een van de alternatieven van de M.e.r. voor de zandwinning 'Over de Maas' maakt de

Moleneindse waard inderdaad deel uit van het ontwerp. Inspreker is van mening dat Gedeputeerde Staten vooruit loopt op de planvorming door de Moleneindse waard als natuur door ontgronding op te nemen in het ontwerp-gebiedsplan. Dit roept vragen op over de objectiviteit van de M.e.r.. ***(O7, O24, O21, G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De besluitvorming over de ontzanding Over de Maas kent een geheel eigen spoor waar dit gebiedsplan geen invloed op heeft. In dit gebiedsplan zijn de natuurdoelen opgenomen die ook al in de Visie Fort Sint Andries staan. Om te benadrukken dat de doelen van Fort Sint Andries (FSA) niet veranderd zijn, zullen wij de Moleneindse waard in het definitieve plan niet als 'natuur door ontgronding' opnemen. In FSA was deze waard immers ook niet opgenomen. Daarmee willen wij niet een verkeerde indruk wekken: wij houden wel degelijk serieus rekening met de mogelijkheid, dat wij de doelen van het project 'Over de Maas' alleen kunnen realiseren als ook de Moleneindse waard in het plan betrokken wordt.

Inspraakreactie
Inspreker constateert dat de begrenzing van de ecologische verbindingszone langs de Linge door de stationsomgeving van Geldermalsen onderbroken wordt en daardoor gebrekkig zal functioneren. Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om de Linge-oever in de bebouwde kom van Geldermalsen alsnog in het gebiedsplan op te nemen. ***(O9)***

Inspreker geeft aan dat de Linge in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur een ecologische verbindingszone moet vormen. Ter hoogte van Tricht (kaart 39c) zijn over een lengte van 1 km geen middelen ingezet. Inspreker verzoekt hier meer aandacht aan te besteden en vraagt om uitleg. ***(P38)***

Inspreker geeft aan dat in de structuurvisie 2000-2015 van de gemeente Geldermalsen het gebied ten oosten van het spoor tot aan de waterzuivering aangemerkt staat als natuur. Inspreker geeft aan dat er in het gebiedsplan mogelijkheden zijn opengesteld voor het realiseren van een stapsteen maar dat van de aanduiding natuur verder niets is terug te vinden. Inspreker geeft aan dat dit mogelijk voor de gemeente aanleiding kan zijn de bestemming te veranderen. ***(P38)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door vaststelling van het gebiedsplan kunnen percelen met een landbouwfunctie worden omgezet in natuurterrein of een beschikking voor aangepast beheer krijgen. Het begrenzen van terreinen binnen de bebouwde kom heeft dus vanuit de subsidieregelingen geen nut. Het realiseren van een verbindingszone vergt veelal meer dan alleen de middelen uit Subsidieregeling Natuurbeheer en Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer. De waterschappen en gemeenten zijn zich hiervan goed bewust. Verder is het gebiedsplan geen bestemmingsplan; het geeft wel een ruimtelijk beeld van de natuur- en landschapsdoelen, maar legt geen bestemmingen vast. In het gebiedsplan vragen we aan het waterschap en de gemeente om bij het beheer van hun bezittingen rekening te houden met de doelen die in het plan staan beschreven. We gaan er daarom ook vanuit dat het waterschap de oevers van de Linge voorzover die in haar bezit zijn natuurvriendelijk zal beheren teneinde de ecologische verbindingszone zo goed mogelijk te laten functioneren.

Inspraakreactie
Inspreker bezit in het rivierenland een aantal recreatiegebieden. Een aantal recreatiegebieden zijn in het gebiedsplan begrensd als zoekgebied landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling. Inspreker verzoekt om de recreatiegebieden buiten de begrenzing te laten. ***(P46)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bij het begrenzen van deelgebieden worden logische grenzen uit het landschap genomen. Soms zijn dat sloten of wegen. Ook komt het voor dat een grens is getrokken tussen twee verschillende bodemtypen of dat de hoogteligging de loop van een grens bepaalt. Het hoeft dus niet altijd zo te zijn dat de grenzen uit het gebiedsplan exact over eigendomsgrenzen lopen. In het geval van de recreatiegebieden die liggen in deelgebieden 244 en 520 is het logisch om de terreinen buiten een begrenzing te houden en is de begrenzing aangepast.
Wat betreft deelgebied 259 ligt dit anders. Dit deelgebied is in ons soortenbeleid aangemerkt als landschap dat versterkt dient te worden ten behoeve van de das. Daarom bestaat er in dit deelgebied de mogelijkheid om randenbeheer af te sluiten en voor de inrichting en het beheer van landschapselementen een vergoeding te krijgen. De begrenzing van deze deelgebieden is gehandhaafd.

Inspraakreacties
Inspreker maakt er bezwaar tegen dat gebieden waar natuur gerealiseerd wordt door ontgronding, in beginsel niet in aanmerking komen voor subsidieverlening. Gezien het hoge ambitieniveau van de natuurontwikkeling na oplevering dienen terreinen die binnen een vigerende ontgronding vallen en terreinen voor beoogde kleiwinning als 'nieuwe natuur' te worden aangeduid. Waardedaling van de grond kan in geen geval worden gerealiseerd uit de ontgronding zoals in paragraaf 1.8 (deel 2 van het gebiedsplan) wordt gesteld. ***(P44, P47, P48, P50, P23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op de kaart is de aanduiding 'natuurontwikkeling door ontgrondingen' voor verschillende situaties gebruikt. Ten eerste voor zand- en kleiwinningen waarin *oplevering als natuurterrein* in de vergunning opgenomen is, dan wel *voorzien in* door het bedrijfsleven opgestelde visies en raamplannen. Dikwijls zijn de gebieden al geheel of grotendeels ingericht. Subsidiëring van de functieverandering is daar niet aan de orde. Waar oplevering als natuurterrein gewenst is, maar in de vigerende vergunning *hercultivering is voorgeschreven*, ligt een bijdrage in de rede. Hoe groot deze bijdrage is, dient in het proces van herziening van vergunningen bepaald te worden.
Veelal liggen terreinen, waarvoor een andere oplevering gewenst is, in *lopende NURG-projecten* (Nadere Uitwerking Rivierengebied).
In deze projecten werken overheid en bedrijfsleven samen; zij zijn als 'nieuwe natuur' begrensd. Buiten deze projecten zijn in dit gebiedsplan geen mogelijkheden opgenomen voor subsidiering van projecten kleiwinning en nieuwe natuur. Hier hebben wij de algemene beleidslijn aangehouden; en wel dat de Planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier duidelijkheid over, en middelen voor, de inrichting van het gebied moet verschaffen. In afwachting daarvan hebben wij deze gebieden aangegeven als 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid'.

Inspraakreactie
Voor de insprekers valt niet goed te begrijpen waarom projectinitiatieven van particuliere ondernemers niet voor subsidie in aanmerking komen en volledig vergelijkbare initiatieven van de overheden wel. Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om het ontwerp-gebiedsplan op dit punt aan te passen zodat ook natuurontwikkelingsinitiatieven van ondernemers voor subsidie in aanmerking komen. ***(O12, P44, P47, P48, P50, P23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Overheidsprojecten zijn niet vergelijkbaar met commerciële ontgrondingen, omdat niet het voorkomen van klei, maar de natuurdoelen hier leidend zijn. Dit leidt tot een totaal andere verhouding tussen kosten en opbrengsten. Overigens werkt de overheid in de meeste projecten samen met het ontgrondend bedrijfsleven en komt de geschikte klei beschikbaar voor de keramische industrie. In het kader van de komende herinrichting van het buitendijks gebied

(Ruimte voor de Rivier) verdienen de onderwerpen 'samenwerking van overheid en bedrijfsleven' en 'zuinig gebruik van bruikbare kleivoorkomens' zeker hernieuwde aandacht.

Inspraakreactie
In de uiterwaarden van de Waal bij Echteld/IJzendoorn liggen twee ontgrondingsplassen. Beide plassen hebben een open verbinding met de Waal. Op grond van de ontgrondingsvergunning zou de tijdelijke toegang tot de oostelijke plas moeten worden gedicht en worden opgeleverd als grasland. Inspreker stelt voor deze tijdelijke toegang als dicht op de kaarten aan te geven. Weliswaar hebben Gedeputeerde Staten op 19 november 2002 besloten het woord 'tijdelijk' uit de ontgrondingsvergunning te schrappen, maar tegen dit besluit is door inspreker beroep ingesteld bij de Raad van State. Op dit beroep is nog niet tegen beslist. ***(O13)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inmiddels heeft de Raad van State uitgesproken dat de opening permanent gehandhaafd kan blijven. Wij handhaven het huidige kaartbeeld.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt of het niet mogelijk is om deelgebieden 527 en 526 aan te laten sluiten bij een ander groter deelgebied binnen de Rijnwaardense uiterwaard. Dit geeft een rustiger kaartbeeld. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan zijn de deelgebieden 526 en 527 opgenomen in deelgebied 529: De Oude Waal.

Inspraakreactie
Inspreker constateert dat als gevolg van de begrenzing van nieuwe natuur tussen de zomerkades van het Rijnstrangengebied, de Eendepoelse buitenpolder in zijn geheel is begrensd als nieuwe natuur. Inspreker is van mening dat deze aanpassing niet nodig is. Via een begrenzing met agrarisch natuurbeheer kan deze doelstelling worden gerealiseerd en blijft de landbouw als beeldbepalende factor in het gebied aanwezig. ***(O15)***

Het zuidelijk deel van de Eendenpoelse Buitenpolder is in de gemeentelijke structuurvisie opgenomen als (extensief) landbouwgebied. In het gebiedsplan is de gehele buitenpolder weergegeven als nieuwe natuur. De Rijnstrangen zijn aangegeven als Vogelrichtlijngebied o.a. vanwege de aanwezigheid van ganzen. Omzetting van het huidig landbouwkundig gebruik in natuurterrein zal ganzen doen vertrekken. Inspreker verzoekt daarom het zuidelijk deel van deze buitenpolder te handhaven als extensieve landbouw. ***(G4)***

Uitbreiding nieuwe natuur in de Eendepoelse buitenpolder; Momenteel loopt er een monitoringsonderzoek naar de effecten van het instellen van een hoger peil. Wanneer uit dit onderzoek blijkt dat maatregelen nodig zijn om het landbouwkundig gebruik voort te zetten vraagt inspreker zich af of deze maatregelen uitgevoerd mogen worden in het betreffende gebied. Mocht dit niet het geval zijn dan kan de agrarische sector ernstig in de verdrukking komen. Inspreker is van mening dat gelet op de doelen van het Raamplan Landinrichting aangegeven moet worden wat voor dit gebied de mogelijkheden zijn. ***(O8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Uit het peilbesluit van het waterschap komt de beleidswens naar voren om het peilbeheer in het Rijnstrangengebied weer meer te laten fluctueren. Voor de agrarische gronden direct langs de bestaande strangen is een oplossing gezocht om aan de overlast die door het aangepaste

peilbeheer zou kunnen optreden tegemoet te komen. Een van de manieren is om de eigenaren de mogelijkheid te geven hun gronden om te zetten in natuur en er botanisch beheer op te voeren. Dit beheer zou kunnen passen in een op graslandbeheer gerichte landbouw. Bij de keuze voor de begrenzing is gezocht naar een manier waarop via graslandbeheer de landbouw binnen dit gebied behouden kan worden. Het is niet de insteek geweest om de agrarische functie als beeldbepalende factor uit dit gebied te laten verdwijnen. De opengestelde pakketten, vooral graslandbeheer, geven dit aan.
In het oude begrenzingenplan Gelderse Poort Oost was de Eendepoelse buitenpolder begrensd als beheersgebied. In dit beheersgebied zijn voor 60% van het oppervlak overeenkomsten afgesloten. Dit betreft voor het merendeel (85%) passief beheer (bergboerenpakket). De animo voor een op botanisch beheer gericht pakket via agrarisch natuurbeheer is dus niet groot. Wij hebben het idee dat een begrenzing als nieuwe natuur een nieuwe mogelijkheid biedt en wellicht een extra stimulans is. Bestaande overeenkomsten uit de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer kunnen tijdelijk worden voortgezet via het overgangsbeheer.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om in het landschapstype 'ingepolderde uiterwaard' ook de pakketten 54 (Elzensingel), 55 (Geriefhoutbosje), 56 (Knip- en scheerheg) en 60 (Hoogstamboomgaard) open te stellen. Inspreker heeft de afgelopen jaren tal van dergelijke landschapelementen ingericht en achterstallig onderhoud gepleegd. Het zou een positieve stimulans voor de betrokkenen zijn wanneer het mogelijk wordt om voor deze elementen landschapssubsidie aan te kunnen vragen. Op deze manier wordt het beheer duurzaam veiliggesteld. ***(O15)***

Inspreker geeft aan dat in het oosten van de gemeente Rijnwaarden (gebiedsnummer 498) bij het natuurdoeltype 'ingepolderde uiterwaardlandschap' de pakketten 54 (elzensingel), 55 (geriefhoutbosje), 56 (Knip-en scheerheg) en 60 (hoogstamboomgaard) niet zijn opengesteld. In dit gebied zijn de laatste vier jaar in het kader van een gezamenlijk project van de gemeente, provincie en landinrichtingscommissie diverse landschapselementen van bovengenoemde typen aangelegd en onderhouden. Inspreker verzoek mogelijkheden open te stellen om deze elementen te kunnen beheren en veilig te stellen. ***(G4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Binnen het landschapstype '(ingepolderde) uiterwaard' worden ook de landschapspakketten 54, 55, 56 en 60 opengesteld.

Inspraakreactie
In het Begrenzingenplan Gelderse Poort Oost (1995) staat vermeld: "Enkele gebieden langs de randen van het Rijnstrangengebied krijgen in de Ontwikkelingsvisie de functie natuurgerichte landbouw. Het gaat vooral om foerageer- en broedgebieden voor weidevogels en om het onderhoud van kleine landschapselementen." In deze gebieden bestond voorheen de mogelijkheid om een weidevogelpakket af te sluiten. Volgens het Gebiedsplan Rivierenland is nu in het Rijnstrangengebied alleen nog botanisch beheer mogelijk. Inspreker stelt daarom voor om in delen van het gebied (met name de randen) ook weidevogelpakketten open te stellen. Dit biedt belanghebbenden met een oude RBON-overeenkomst de mogelijkheid om het tot nu toe gevoerde beheer voort te zetten en het biedt tevens een bescherming aan de broedende weidevogels. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Helaas is de weidevogelstand in het gebied de afgelopen jaren dusdanig verslechterd, dat het openstellen van weidevogelpakketten weinig zin meer heeft. De botanische pakketten bieden genoeg ruimte om ook de nog aanwezige weidevogels te beschermen.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om in de Eendepoelse buitenpolder, de Ossenwaard en de Pannerdense waard, net zoals in de Grote Gelderse waard, akkerpakketten open te stellen. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Akkerbeheer is gewenst op onvergraven percelen in bekade waarden. De Ossenwaard is geheel afgeticheld en heeft daarom geen potentie meer voor soortenrijke akkers. De Eendenpoelse buitenpolder zien wij als een onbekaad graslandgebied, waar akkers ongewenst zijn. Het bekade deel van de Pannerdense waard (deelgebied 284) zullen wij wel voor akkerpakketten openstellen.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om in de Driedorpenpolder en de Ossenwaard meer mogelijkheden voor met name randenbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling mogelijk te maken. Momenteel zijn er diverse geïnteresseerden voor beheerssubsidie (randenbeheer), maar ook voor kleinschalige natuurontwikkeling. Een verhoging van het percentage open te stellen middelen naar de klasse 10-30% subsidie zou de mogelijkheden voor het realiseren van de wensen van de geïnteresseerden vergroten waardoor de natuur- en landschapskwaliteit van het gebied kan worden verbeterd. ***(O15)***
Inspreker geeft aan dat de Driedorpenpolder en de Ossenwaard kernen voor de landbouw zijn. In het gebiedsplan zijn in deze gebieden tot 10% van de oppervlakte middelen ingezet. Inspreker geeft aan het niet gepast te vinden dit percentage boven de 10% te laten stijgen. ***(G4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op dit moment kan er in de Driedorpenpolder en de Ossenwaard 20.8 hectaren aan randenbeheer worden afgesloten. Wanneer wordt uitgegaan van een breedte van 5 meter per rand is dit meer dan 40 kilometer aan randen. Daarnaast kunnen er in het deelgebied 10 stapstenen ten behoeve van amfibieën worden aangelegd. Naar onze mening is dit voldoende om de gestelde doelen uit het gebiedsplan te realiseren.

Inspraakreactie
Inspreker vindt het inconsequent dat bij botanisch beheer van de Subsidieregeling Natuurbeheer wel jaarrond begrazing mogelijk is en bij de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer niet, terwijl de doelstellingen vaak hetzelfde zijn. ***(O15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Naar verwachting besluit de minister op zeer korte termijn om ook beweidingspakketten in de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer op te nemen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de provincie om zijn bezittingen in de uiterwaarden van Dreumel en Wamel van een passende begrenzing te voorzien zodat het beheer dat uitgevoerd wordt door stichting Ark en de Vereniging Streekbeheer Rijk van Maas en Waal door middel van een subsidie uitgevoerd kan worden. ***(P49)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorzover het gaat om bestaande natuurterreinen, is begrenzing niet aan de orde, omdat hier sowieso een beheersvergoeding uit de Subsidieregeling Natuurbeheer kan worden aangevraagd. Bestaande natuur, is natuur die vóór 1975 al aanwezig was, of natuur die door andere middelen dan uit de begrenzingenplannen RBON tot stand is gekomen, bijvoorbeeld natuur na ontgronding. Wanneer het hier om landbouwgronden gaat, hebben wij deze alleen begrensd wanneer de natuurwaarden daartoe aanleiding geven.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat een tweetal recent uitgevoerde omdijkingen nabij Herwijnen (noordoever Waal) in de primaire waterkering niet op de kaart is terug te vinden. Hierdoor is het areaal 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid' te groot en het areaal 'zoekgebied landschap' te klein. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deze fout is hersteld. De begrenzing is in overeenstemming gebracht met de ligging van de banddijk.

Inspraakreactie
Inspreker heeft een kleine steekproef gehouden naar de begrenzing van een aantal lopende NURG (Nadere Uitwerking Rivierengebied) -projecten. Hij constateerde op een aantal plaatsen dat de begrenzing niet helemaal overeenkomt met de grenzen in het plan (Bato's Erf en de Heesseltsche uiterwaarden. ***(O23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deze fout is hersteld. De begrenzing is in overeenstemming gebracht met de grens van het project.

Inspraakreacties
- Inspreker geeft aan dat op meerdere plekken in de Ooijpolder de begrenzingen nieuwe natuur niet helemaal aansluiten aan de laatste stand van toedeling in het kader van de landinrichting. Inspreker geeft aan dat nadere afstemming met de landinrichtingscommissie gewenst is. ***(G5)***

- Inspreker geeft aan dat het ontwerp-gebiedsplan niet helemaal overeenkomt met het door de landinrichtingscommissie opgestelde plan 'herinrichting Ooijpolder', hierna te noemen landinrichtingsplan.
Zo:
1. is deelgebied 360 in het ontwerp-gebiedsplan aangeduid als nieuwe natuur, terwijl het landinrichtingsplan dit als beheersgebied heeft aangeduid. Gezien de gevorderde staat van de herverkaveling kan een verdere ontwikkeling richting 'nieuwe natuur' niet worden gerealiseerd via de landinrichting.
2. ontbreekt er een gedeelte 'nieuwe natuur' ten westen van de St. Hubertusweg.
3. is het deelgebied met 'natte natuur' ten zuiden van Ooij te groot weergegeven
4. is in de omgeving van de Kaliwaal een deel van het voormalige reservaatsgebied aangegeven als beheersgebied, waar agrarisch natuurbeheer mogelijk is. Vele van de percelen zijn inmiddels in handen van Staatsbosbeheer.
5. De situatie rond de steenfabriek in de Bemmelse waard (deelgebied 189) is qua vorm van de begrenzing en de toedeling van de natuurdoeltypen niet conform het vastgestelde landinrichtingsplan.
De commissie beveelt daarom aan om het landinrichtingsplan te volgen. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
1. In de visie Gelderse Poort is uitgegaan van een gefaseerde uitvoering van de plannen. Een van de afspraken was, dat het gedeelte wat nu onder deelgebied 360 valt op termijn de 'nieuwe natuur' status zou krijgen. Die fasering heeft in het ontwerp-gebiedsplan gestalte gekregen. Wij nemen nota van het feit dat de landinrichtingscommissie dit niet meer kan realiseren.
2. Het gebiedsplan is aangepast aan het landinrichtingsplan
3. Het gebiedsplan is aangepast aan het landinrichtingsplan
4. Het voorgestelde gebied is in het gebiedsplan aangegeven als nieuwe natuur
5. Het gebiedsplan is aangepast aan het landinrichtingsplan

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom er in deelgebied 582 enkele percelen zijn uitgezonderd. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deelgebied 582 is erg nauwkeurig begrensd. Het betreft een deelgebied dat begrensd is als 'nieuwe natuur'. Alleen op landbouwgrond kan van deze mogelijkheid gebruik gemaakt worden. De uitgezonderde percelen betreffen geen landbouwgrond, maar bestaande natuur en zijn daarom buiten de begrenzing gehouden. Voor het beheer van bestaande natuur kan gebruik gemaakt worden van beheersubsidie uit de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN). Bestaande natuur hoeft niet in het gebiedsplan begrensd te zijn om in aanmerking te komen voor de SN.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om de witte percelen tussen de Leuthse straat en de Hezelstraat (Ooijpolder) op te nemen in het omliggende deelgebied. In het plan van toedeling zullen de percelen van eigenaar verwisselen en in regulier landbouwkundig gebruik worden genomen. Inspreker vindt het daarom logisch om op deze percelen dezelfde mogelijkheden open te stellen als in de omliggende percelen. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is de begrenzing conform voorstel van inspreker aangepast.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af of deelgebied 129 juist op de kaart staat. Het deelgebied is aangegeven als 'natte natuur' terwijl een gedeelte in gebruik is als weiland. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Nummer 129 staat ietwat verschoven op de kaart. Het behoort bij het deelgebied dat als nieuwe natuur op de kaart is aangegeven. De natuurdoelen en opengestelde pakketten van dit deelgebied zijn precies gelijk aan het daaronder gelegen deelgebied 130. Daarom zijn deelgebieden 129 en 130 in het definitieve plan bij elkaar gevoegd.

Inspraakreactie
In de Millingerwaard is in deelgebied 447 een deel van de bebouwing binnen het deelgebied gehouden en een deel erbuiten. Inspreker vraagt zich af wat hier de reden van is. ***(O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Er is geen speciale reden om een deel van de bebouwing binnen en een deel buiten deelgebied 447 te laten vallen. De kaart wordt aangepast zodat het gehele bebouwde gedeelte buiten deelgebied 447 valt.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om in de Ooijpolder de begrenzing aan te passen omdat het gebied is aangemerkt als 'Proeftuin'. In het conceptplan staat het gebied aangemerkt als 'zoekgebied landschap'. Dit biedt te weinig mogelijkheden omdat daarmee alleen de landschapspakketten opengesteld worden. Randenpakketten vallen buiten de boot en robuustere zones zijn niet mogelijk. Inspreker stelt voor om de gehele Ooijpolder net als het gebied rondom Groesbeek te begrenzen als 'zoekgebied voor landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling. ***(O18)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij staan volledig achter de intenties van de Proeftuin. Naar onze mening dient echter het experiment Proeftuin uitgevoerd te worden met aanvullende, experimentele middelen, die volgens een vernieuwende systematiek ingezet worden. Aanpassing van de reguliere begrenzing is daarvoor niet de aangewezen weg.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de mogelijkheden rondom de Kolk van Jonkmanshof te verruimen. De Kolk is eigendom van de gemeente Ubbergen en is bestemd als natuur. Dit jaar wordt een inrichtingsplan uitgevoerd ter verbetering van de natuurwaarden. ***(O18)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De Kolk Jonkmanshof is te beschouwen als bestaande natuur. Eigenaren van bestaande natuur kunnen voor het beheer van deze terreinen een beheersvergoeding Subsidieregeling Natuurbeheer aanvragen bij LASER. Ook een gemeente kan hiervan gebruik maken. Bestaande natuur hoeft in het gebiedsplan niet begrensd te zijn om een beheersvergoeding uit de Subsidieregeling Natuurbeheer aan te vragen.

Inspraakreactie
Deelgebied 459 (Bato's erf) valt niet onder het NURG project. Inspreker vraagt zich af of dit klopt. ***(O10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het begrenzingenplan Fort Sint Andries staat dit gedeelte ook als natuurontwikkelingsgebied op de kaart. Het terrein was al vóór 1975 in bezit van Staatsbosbeheer en hoeft dus niet in het gebiedsplan begrensd te worden. Het wordt beschouwd als bestaande natuur. De gele kleur zal verwijderd worden.

Inspraakreactie
Het gedeelte 'zoekgebied voor grootschalige natuur en veiligheid' in de Hurwenensche uiterwaarden zou als 'natuur door ontgronding' moeten worden opgenomen. Onduidelijk blijft wat het criterium is geweest om gebieden het stempel natuur door ontgronding mee te geven. ***(O10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Ons uitgangspunt is: lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied) begrenzen als nieuwe natuur; ontgrondingen met een natuuroplevering aangeven als natuur door ontgronding. Het betreffende gebied dient daarom als nieuwe natuur aangegeven te worden. Natuur door ontgronding betreft enkele ontgrondingsplassen en de strook onder langs de dijk aangelegd onder de Deltawet.

Inspraakreactie
In de Oosterhoutse waarden zijn mogelijkheden om meerdere gronden rondom het reeds als 'nieuwe natuur' aangeduide gebied aan te kopen. De gronden zouden wel de titel nieuwe natuur moeten krijgen. ***(O10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Alleen lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied) zijn begrensd als nieuwe natuur. In het 'zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid' kan op basis van het Rijkswaterstaat - ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit -convenant en uit het resterende quotum van 125 ha, incidenteel gekocht worden. Wij hebben niet de middelen om het oppervlak nieuwe natuur substantieel uit te breiden. Bovendien spelen in de Oosterhoutse waarden

andere belangen (stedelijke uitloop, veiligheid) evenzeer een rol. Totale financiering vanuit natuurmiddelen ligt hier niet in de rede.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom in deelgebied 208 (de 'Staartjeswaard' bij Beuningen) niet is vastgehouden aan de huidige begrenzing. Er is natuurontwikkelingsgebied omgezet in beheersgebied. ***(O10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is aangepast zoals in het begrenzingenplan Rijn en Waal uiterwaarden.
De Staarjeswaard, voor zover voormalige landbouwgrond, is begrensd als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker geeft een aantal verbeteringen aan met betrekking tot te begrenzen percelen. ***(O10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Begrenzing is op deze plaatsen aangepast.

Inspraakreactie
Inspreker constateert dat in begrensde gebieden de pakketmogelijkheden gewijzigd zijn. Dit is van toepassing in:
- deelgebied 484 in de Breemwaard;
- De Ochtense buitenpolder;
- de Huissense waard.
Inspreker pleit ervoor de mogelijkheden voor weidevogelbeheer die hier in het verleden mogelijk waren in het nieuwe plan voort te zetten. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deelgebied 484 maakt onderdeel uit van een natuurontwikkelingsproject. In het verleden was dit deelgebied natuurontwikkelingsgebied of reservaatsgebied. In het nieuwe plan is het begrensd als 'nieuwe natuur'. Agrarisch natuurbeheer is in dit deelgebied niet mogelijk. Alleen via overgangsbeheer kan in gebieden begrensd als 'nieuwe natuur' tijdelijk tot 31 december 2009 agrarisch natuurbeheer worden uitgevoerd. Na 2009 kan dit alleen als de resultaten van het agrarisch natuurbeheer overeenkomen met de gewenste natuurdoelen. Het betreffende deelgebied ligt hoger dan de rest van de Breemwaard, en is onderdeel van de oeverwal van de Waal. Op deze plekken kunnen waardevolle vegetaties tot ontwikkeling komen mits het beheer goed wordt uitgevoerd. Bemesting past niet in deze vorm van beheer. Daarom stellen wij op deze plek geen weidevogelbeheer open, maar botanisch beheer. Een grondgebruiker die via overgangsbeheer de betreffende doelen wil behalen zal dus een botanisch pakket moeten afsluiten (1,2,3,4 of 6).

In de Ochtense buitenpolder is door ontgronding de situatie veranderd ten opzichte van het voorgaande begrenzingenplan. In het grootste deel van de waard blijft weidevogelbeheer opengesteld.
In de Huissense waard hebben we de begrenzing aangepast op basis van het voorkomen van de weidevogelpopulatie in de afgelopen jaren. Het blijkt dat de weidevogels vooral in het zuiden en noorden van de Huissense waard broeden. Daar zijn weidevogelhectaren begrensd. In het overige deel van de Huissense waard zijn de actuele en potentiële natuurwaarden niet erg hoog, en daarom opgenomen in het grotere deelgebied 'zoekgebied voor grootschalige natuur en veiligheid' Na de Planologische kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier zal de begrenzing van deze uiterwaard conform de PKB begrensd worden.

Inspraakreactie
Voor grote delen van de ecologische verbindingszone (evz) Heumen-Horssen is slechts tot 10% van het areaal subsidie op terreinpakketten mogelijk. Dit is niet bevorderlijk voor de realisatie van de evz, Insprekers geven aan dat middeleninzet van 30% of meer realistischer is voor de Ecologische hoofdstructuur. ***(O21, L12)***
Inspreker stelt dat de ecologische verbindingszone tussen de Regulieren en de Diefdijk meer mogelijkheden tot het sluiten van pakketten rechtvaardigt dan in het gebiedsplan staan aangegeven. ***(L12)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De ecologische verbindingszone tussen Heumen en Horssen wordt ontwikkeld ten behoeve van de verspreiding van middelgrote zoogdieren zoals das en amfibieën zoals kamsalamander. De verbindingszone zal dus qua inrichting aan de eisen van het terreingebruik van deze diersoorten moeten voldoen.
De verbindingszone tussen de Regulieren en de Diefdijk wordt ontwikkeld ten behoeve van de verspreiding van amfibieën. De verbindingszone zal dus qua inrichting moeten voldoen aan de eisen die deze soorten aan het terrein stellen.
Om deze inrichtingseisen te bepalen hebben we onderzoek laten doen door Alterra. In dit onderzoek zijn een aantal modellen voor ecologische verbindingszones geformuleerd die ook in bijlage 1 van het gebiedsplan zijn opgenomen. Omdat er al vrij veel bosjes aanwezig zijn, is het volgens deze modellen voldoende om minder dan 10% van het oppervlak met middelen voor pakketten te voorzien. De soorten maken veelal gebruik van randen langs akkers, sloten, kleine bosjes, houtwallen of weilanden. Daarom zijn er vrij veel randenpakketten opgenomen die op zich weinig oppervlak vragen. De soorten hoeven niet constant door natuurgebied te lopen. Ook door cultuurland kunnen ze uitstekend uit de voeten. Voor de realisatie van de verbindingszone is daarom het ter beschikking gestelde oppervlak aan pakketten voldoende.

Inspraakreactie
Buiten de verbindingzone Heumen-Horssen is het Land van Maas en Waal aangewezen als 'zoekgebied landschap' waarbij alleen subsidie mogelijk is voor de realisatie van landschapselementen. Dit gaat ten koste van het beheer van het land van Maas en Waal. Het gebied dient veranderd te worden in 'zoekgebied natuur en landschap'. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het Land van Maas en Waal zijn naast een aantal ecologische verbindingszones, ook een aantal weidevogelgebieden en een natuurgebied begrensd. De rest van het oppervlak is inderdaad begrensd als zoekgebied landschap. Dat is in vergelijking met voorgaande plannen een enorme uitbreiding aan mogelijkheden. In dit zoekgebied voor landschap zijn de prioriteiten op het gebied van natuur lager dan elders in het Rivierenland. Daarom hebben wij ervoor gekozen om de beperkte middelen die tot onze beschikking staan, in andere gebieden in te zetten.

Inspraakreactie
In het huidige voorstel heeft het gebied 'Gouden Ham' geen begrenzing. Het is onduidelijk of het gebied al als 'Natuurgebied' aangewezen is, waarbij subsidie mogelijk is. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het is juist dat er in 'De Gouden Ham' geen middelen ter beschikking worden gesteld. Wij zien de 'Gouden Ham' als een recreatiegebied waar de natuurwaarden zonder vergoedingen uit het Programma Beheer gewaarborgd dienen te worden. Wel is het mogelijk om, buiten het gebiedsplan om, via de Subsidieregeling Natuurbeheer een beheersvergoeding te verkrijgen voor beheer van bestaande natuur.

Inspraakreactie
De kleur van de Dreumelsche Waard is niet correct (507). Dit moet zijn: natuur door ontgronding. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De recent opgeleverde zandwinning in de Dreumelse waard is in het definitieve gebiedsplan als 'natuur door ontgronding' opgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om:
- in het weidevogelgebied (101) ten zuiden van de Zuiderliniedijk pakket 19 toe te voegen.
- deelgebied 16 en 18 (weidevogelgebied bij Vogelswerf) uit te breiden naar het noorden;
- een nieuw weidevogelgebied te begrenzen, ten noorden van Haaften en Tuil;
- het weidevogelgebied in de Grote Avontuur aan te passen;
- het weidevogelgebied Rouweiblok naar het zuiden toe uit te breiden;
- een nieuw weidevogelgebied te begrenzen ten noorden van Geldermalsen. ('de nieuwe hoeven');
- een nieuw weidevogelgebied te begrenzen ten oosten van Buren. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De reeds begrensde weidevogelgebieden zullen wij uitbreiden en aanpassen om zoveel mogelijk aan de wensen van de streek tegemoet te komen. Van de voorgestelde nieuwe gebieden heeft ons inziens alleen het gebied ten noorden van Haaften en Tuil voldoende kwaliteit; wij moeten scherp prioriteren gezien de beperkt beschikbare middelen.
In het definitieve gebiedsplan is de begrenzing van de deelgebieden 16, 18, 99, 100, 308, 309 aangepast. Ten noorden van Haaften en Tuil is de begrenzing agrarisch natuurbeheer toegevoegd.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de begrenzing aan te passen op het landgoed Noordenhoek omdat de huidige mogelijkheden niet goed aansluiten bij de doelstellingen van het landgoed. Inspreker stelt voor het natuurdoeltype rietmoeras te veranderen in nat soortenrijk grasland. ***(L2)***
*Daarnaast verzoekt inspreker het ontwikkelen van het natuurdoeltype droog soortenrijk grasland mogelijk te maken op de dijk die door het gebied loopt.****(L2)***
Naast bovengenoemde wijzigingen in natuurdoeltypen verzoekt inspreker de begrenzing van het natuurontwikkelingsgebied overeenkomstig de genoemde aanduiding uit te breiden. ***(L2)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op verzoek van de inspreker is de begrenzing al in een eerder stadium veranderd. De huidige reactie is een verzoek om het beheersgebied om te zetten in 'nieuwe natuur'. Het omzetten van beheersgebied in nieuwe natuur past echter niet goed in het streven om meer natuur via agrarisch natuurbeheer te realiseren. Wij zijn van mening dat de botanische natuurdoelen (graslandbeheer) niet noodzakelijkerwijze via 'nieuwe natuur' gerealiseerd hoeven te worden. Bovendien biedt het ontwerp-plan extra mogelijkheden ten opzichte van het voorgaande plan, met name voor de inrichting en het beheer van landschapselementen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in deelgebied 107 het percentage van het oppervlak waarvoor middelen zijn opengesteld, te verhogen tot meer dan 30 procent. Daarnaast verzoekt inspreker de opengestelde pakketten los te koppelen van de stapsteen amfibie. De intentie is om voor meer dan 30 procent van de oppervlakte subsidie aan te vragen. Dit zal niet geconcentreerd op één locatie plaatsvinden zoals beoogd wordt bij stapsteen amfibie. ***(L7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inspreker bezit gronden binnen deelgebied 107. In dit deelgebied zijn middelen opengesteld ten behoeve van de realisatie van een ecologische verbindingszone. Binnen deelgebied 107 is het mogelijk om een stapsteen voor amfibieën te realiseren via de Subsidieregeling Natuurbeheer en randenbeheer uit te voeren via de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer. Bovendien is het mogelijk om landschapselementen in te richten en te beheren. Achterliggende gedachte is dat door het aanleggen van de stapsteen, het basisbiotoop van amfibieën wordt versterkt en dat via het randenbeheer en de aanleg van lijnvormige landschapselementen amfibieën (en andere organismen) zich door het landschap kunnen verplaatsen. Verdergaande natuuraanleg streven wij op deze plaats niet na. Wel kan inspreker subsidie op de aanleg van nieuw bos aanvragen.

Inspraakreactie
De Kleine Gelderse waard wordt ontgrond. In het ontwerp-gebiedsplan is dit gebied ook als zodanig begrensd. Inspreker geeft aan dat de grens aan de westzijde niet helemaal juist is opgenomen en verzoekt de grens aan te passen. ***(L9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is het voorstel van inspreker overgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om de zomerkade rondom de Grote Gelderse waard, waarvan een deel niet is begrensd, op te nemen binnen een begrenzing waar pakket 5 of 6 mogelijk is. Dit vanwege het feit dat de steile helling van de zomerkade moeilijk te maaien is . ***(L9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gedeelte tussen zomerkade en Rijnstrang is abusievelijk niet opgenomen in de begrenzing. Dit gedeelte is in het definitieve gebiedsplan begrensd als nieuwe natuur. Voor als nieuwe natuur begrensde terreinen is het mogelijk om tot 31 december 2009 via overgangsbeheer de beoogde natuurdoelen te realiseren. Door overgangsbeheer aan te vragen kan de eigenaar gebruik maken van de door hem gewenste pakketten.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om het aanwezige bos, griend en riet binnen de begrenzing van de zone tussen de zomerkade en de Noord- en Zuidstrang (gebiedsnummers 1 en 6) op te nemen. ***(L9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor het beheer van bestaande natuur heeft LNV een apart budget beschikbaar. Een aanvraag voor beheerssubsidie voor bestaande natuur zal door LASER daarom niet getoetst worden aan het gebiedsplan. LASER toetst alleen of de beheerseenheden waarvoor subsidie wordt aangevraagd voldoen aan de in de Subsidieregeling Natuurbeheer beschreven pakketeisen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om de gehele Appeldijk op landgoed Mariënwaard zodanig te begrenzen dat het pakket hoogstamboomgaard aangevraagd kan worden. ***(L12)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is aangepast.

Inspraakreactie
Op basis van landschappelijke overwegingen en cultuurhistorisch gebruik van de stroomruggen van de Linge stelt inspreker voor om deelgebied 321 te vergroten tot aan de oostelijke Bischopsgraaf. ***(L12)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is aangepast.

Inspraakreacties
- Inspreker heeft geconstateerd dat er binnen het deelgebied 578 een wit gebied is opengelaten. Inspreker gaat ervan uit dat dit witte gebied is opengelaten omdat Gedeputeerde Staten het idee hebben dat er op dat perceel een herplantplicht rust. Inspreker geeft aan dat dit niet meer het geval is. ***(O7)***
- Inspreker vraagt zich af waarom 3 percelen op kaart 39G (ter hoogte van de Veldstraat 9, Puiflijk) wit zijn gebleven. Het betreft landbouwgrond. Hier is eerder op gereageerd bij de intekening van de EHS. ***(P19)***
- Inspreker geeft aan dat in het gebiedsplan percelen in gebiedsnummer 578 wit zijn ingetekend. Deze percelen betreffen bestaand grasland en geen bosgrond. De herplantingsplicht voor dit perceel is elders gecompenseerd. Dit is bij de zienswijze van de EHS ook al gemeld. Inspreker verzoekt dit misverstand op te lossen. ***(P28)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het stukje wit gebied dat ingesloten is in vlak 578 is een fout in de kaart van het ontwerp-gebiedsplan. In het definitieve gebiedsplan is het perceel opgenomen met een weidevogeldoelstelling.

Inspraakreactie
Inspreker zou graag meer mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer willen en verzoekt het zoekgebied zo aan te passen dat het landgoed 'De Heerlijkheid Hemmen' in zijn geheel binnen een zoekgebied valt. Ook wil inspreker openstelling van grasland- , weidevogelpakketten en randenpakketten ter ondersteuning van de biologische rundveehouderij. ***(L14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De regelingen dienen niet ter ondersteuning van de landbouw, maar ter realisering van natuurdoelen. In het betreffende gebied dienen graslandpakketten geen relevant natuurdoel.
De grens van het zoekgebied is aangepast en mogelijkheden voor randenbeheer zijn opengesteld.

Inspraakreactie
Inspreker wil bos aanleggen, o.m. vanwege een visueel storende hoogspanningsleiding, maar de gemeente werkt niet mee vanwege 'waardevolle openheid'. Inspreker geeft aan dat de zinsnede in paragraaf 2.2.2 (deel 1) in het gebiedsplan over de aanleg van bos aangescherpt moet worden. Gesteld wordt dat bosaanleg niet wordt toegestaan wanneer dit de waardevolle openheid aantast. Inspreker geeft aan dat er in de praktijk interpretatieverschillen bestaan over waar de openheid waardevol is en waar niet. Inspreker verzoekt aan de tekst in paragraaf 2.2.2 toe te voegen dat het streven naar behoud van de openheid nimmer aanleg van bos op bestaande landgoederen, gericht op het versterken van de identiteit van de landgoederen, mag frustreren. ***(L14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij treden niet in de verantwoordelijkheid van de gemeente, die via het bestemmingsplan deze zaken regelt. Het gebiedsplan is niet de plaats om de discussie over de waarde van het betreffende open gebied aan te gaan.

Inspraakreactie
Inspreker neemt percelen grond over van Staatsbosbeheer (direct ten noorden van de Linge in de nabijheid van Opheusden) en verzoekt beheerspakketten hiervoor open te stellen. ***(L14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het betreffende gebied zijn de bij het oeverwallandschap passende landschapspakketten opengesteld; verder zijn beheerspakketten voor bestaande natuur steeds mogelijk.

Inspraakreactie
Met medewerking van de provincie is een inventarisatie gedaan van wensen van landgoedeigenaren m.b.t. begrenzing. Insprekers verzoeken deze wensen in het gebiedsplan te honoreren. ***(L14, L15, L16, L17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De verslagen van deze gesprekken zijn waardevolle bouwstenen geweest voor het opstellen van het plan. Voor ons staan echter de natuurdoelen centraal; wij hebben daarom alleen die ideeën overgenomen, die op een effectieve wijze tot hoogwaardige natuur leiden.

Inspraakreactie
Inspreker wenst op de landbouwenclaves van landgoed Nederrijk geen aanduiding 'nieuwe natuur', maar 'agrarisch natuurbeheer'. Daarbij zou het wenselijk zijn pakket 6 (Bont weiland) open te stellen. ***(L15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Gezien de aard en de ligging van de percelen vinden wij het wenselijk dat deze op termijn hun agrarische karakter verliezen. Aankoop is echter niet aan de orde; particulier natuurbeheer is hier de aangewezen weg. Ook bij begrenzing als agrarisch natuurbeheer zou pakket 6 niet opengesteld kunnen worden, aangezien de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer de toepassing van dit pakket beperkt tot de uiterwaarden en Z-Limburg. Bij omvorming naar natuurterrein binnen de Subsidieregeling Natuurbeheer zijn wel mogelijkheden voor beweiding aanwezig.

Inspraakreactie
Inspreker begrijpt niet waarom bosomvorming alleen voor de aangrenzende eigendommen van Staatsbosbeheer is aangegeven en niet voor de bestaande bossen op landgoed Nederrijk. ***(L15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De aanduiding 'omvorming bestaande natuur' dient om kleine oppervlakten heide resp. natuurbos binnen de grote aangegeven bosgebieden tot stand te brengen. Naar onze mening zijn er in de bossen van het Nederrijk geen locaties die zich daarvoor lenen. Omvorming naar 'bos met verhoogde natuurwaarde' is overigens wel mogelijk.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom deelgebied 217 apart is onderscheiden. Inspreker stelt voor dit deelgebied op te nemen in deelgebied 487 of 507. ***(L17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dit deelgebied maakt onderdeel uit van de van oudsher buitendijks gelegen Voornse overlaat, die pas sinds enkele jaren binnen de dijkring ligt. Dit is dan ook de aangewezen plaats om de

uiterwaarden van Waal en Maas met elkaar in contact te brengen. Wij zullen de deelgebieden 487 en 217 in de voormalige overlaat samenvoegen tot een deelgebied nieuwe natuur.

Inspraakreactie
De grens tussen deelgebied 425 en 507 loopt dwars door percelen. Inspreker stelt voor deze twee gebieden gelijkwaardig te maken. Daarvoor is het noodzakelijk de pakketten knip- en scheerheg (56) en hoogstamboomgaard (60) in deelgebied 425 open te stellen. ***(L17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deelgebied 425 betreft het kommenlandschap, 507 het oeverwallenlandschap. Wij willen de visuele herkenbaarheid van de opbouw van het rivierenlandschap in kommen en oeverwallen versterken door het verschil in karakteristieke landschapselementen te benadrukken. Daarom stellen wij de genoemde pakketten niet open in de kommen. Wij erkennen dat de grens tussen kom en oeverwal in dit gebied geleidelijk verloopt.
De grens van het zoekgebied is in het noorden aangepast aan de perceelsgrenzen.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt om uitbreiding van de deelgebieden 580 en 581 in noordwestelijke richting, waar deelgebied 107 ligt. ***(L17)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De deelgebieden 580 en 581 betreffen een open en nat gebied, dat goede potenties voor weidevogels heeft; deelgebied 107 is kleinschaliger, met enkele boselementen en een eendenkooi. In het eerste gebied willen wij agrarisch natuurbeheer op grasland stimuleren, in het tweede de totstandkoming van een stapsteen (bos/moeras/water) voor amfibieën. In dit laatst genoemde deelgebied dient natuurgericht graslandbeheer geen relevant natuurdoel.

Inspraakreactie
- Kasteel Doornenburg heeft plannen ontwikkeld (in samenwerking met de provincie) om het unieke veebedrijf op de middeleeuwse voorburcht duurzaam in stand te houden. Om dit te kunnen realiseren verzoekt inspreker het gebied rond de Doornenburg te begrenzen voor agrarisch natuurbeheer met mogelijkheden voor Ontwikkeling kruidenrijk grasland, Landschappelijk waardevol grasland en randenbeheer. ***(L13)***
- Daarnaast geeft inspreker aan dat het perceel met het kadastrale nummer 1752 in aanmerking komt voor een wijziging van de landbouwfunctie in natuurbeheer. ***(L13)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De meerwaarde voor landschap, recreatie en cultuurhistorie van dit voorstel is groot. Daarom zullen wij het gebied begrenzen als agrarisch natuurbeheer en 3 hectare grasland / botanisch beheer openstellen. Het perceeltje langs de Linge kan omgevormd worden tot moerasgebiedje aan de oever (nieuwe natuur).

Inspraakreactie
Ten aanzien van het open komgebied 'het Drielsche broek' mist inspreker de kwalificatie als weidevogelgebied en zijn subsidiemogelijkheden beperkt. Inspreker vraagt zich af waarom het gebied niet, zoals andere komgebieden, groen is ingekleurd. ***(P15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebied is weliswaar een waardevol open gebied, maar de waarden als weidevogelgebied zijn te laag om inzet van schaarse middelen te rechtvaardigen.

Inspraakreacties

- Inspreker geeft aan dat de aanwijzing als rijk weidevogelgebied voor het gebied Bering/Kooiweg in Alphen (gebiedsnummer 580 en 581) niet terecht is. Het gebied is een akkerbouwgebied en inspreker observeert het gebied regelmatig en is van mening dat het gebied geen naam als weidevogelgebied verdient. ***(P29)***

- Inspreker is van mening dat de voor weidevogelbeheer begrensde deelgebieden 580 en 581 geen potentie hebben als weidevogelgebied en dat er onder de eigenaren weinig animo is om van de hectaren gebruik te maken. Inspreker verzoekt Gedeputeerde Staten om de hectaren te begrenzen in gebieden waar wel animo is. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Het gebied is open en laaggelegen. Bij een meer gericht graslandbeheer zou het zich snel kunnen ontwikkelen als waardevol weidevogelgebied. Op dit moment is de waarde inderdaad beperkt. Gezien de beperkte middelen, en de grote vraag naar agrarisch natuurbeheer in andere delen van het Rivierenland, zullen wij de deelgebieden 580 en 581 van de kaart halen en de middelen elders inzetten.

Inspraakreactie

Inspreker tekent bezwaar aan tegen de aanduiding als weidevogelgebied (zwaarste categorie) in de open komgebieden in het land van Maas en Waal. Inspreker heeft daar een agrarisch bedrijf en is bang voor natuurontwikkeling en schaduwwerking. ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Van oudsher zijn de open komgebieden van het Rivierenland goede weidevogelgebieden. Door de begrenzing willen wij grondgebruikers, die hun graslandbeheer mede willen richten op weidevogels, ondersteunen. Natuurontwikkeling ligt dus geenszins in de bedoeling en daarvoor stellen wij ook geen middelen beschikbaar. Aangezien de bestemming van de gebieden agrarisch blijft, gaat er ook geen schaduwwerking van uit.

Inspraakreactie

De gronden behorend bij de boerderij 'Het Bosch' (Kesteren), grenzend ten zuiden van de Leigraaf hebben een hoge archeologische verwachting. Inspreker verzoekt de oeverwal (gebiedsnummer 449) die in het gebiedsplan stopt bij de Bosche dreef uit te breiden richting het oosten zodat het gehele grondgebied behorend bij de boerderij de bestemming oeverwal met archeologische verwachtingswaarde verkrijgt. ***(P14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Het gebiedsplan natuur en landschap Rivierengebied is een plan waarin wij aangeven in welke deelgebieden vergoedingen voor aanleg en beheer van natuur en landschap kunnen worden aangevraagd. Het geeft geen bestemmingen aan en kent geen planologische doorwerking. Per deelgebied is aangegeven in welk soort landschapstype het deelgebied valt. Dit landschapstype is bepalend voor de landschapspakketten die in dat betreffende deelgebied worden opengesteld. Alleen landschapspakketten die kenmerkend zijn voor het landschapstype ter plekke worden opengesteld. Er zijn geen pakketten gericht op de bescherming of het beheer van archeologisch waardevolle zaken. Overigens is deelgebied 587 (uit het ontwerp-gebiedsplan), dat ten oosten van deelgebied 449 ligt, ook als oeverwallandschap aangemerkt.

Inspraakreactie

Kaart 39c, gemeente Buren, op de oeverwal gelegen (514) grenzend aan de Bulksteeg en de Korne (511) ligt een perceel agrarische grond met hoge archeologische verwachting (tiendpad uit de Middeleeuwen aanwezig). Inspreker verzoekt dit perceel gebiedsnummer 449 te begrenzen

voor Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer om weidevogelpakketten af te sluiten om brandrode runderen te mogen weiden. ***(P14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben slechts een beperkt aantal hectares voor agrarisch natuurbeheer ter beschikking. Deze zetten wij niet in ter ondersteuning van een bepaalde agrarische bedrijfsvoering, maar voor natuurdoelen. Voor weidevogelbeheer zijn alleen de actueel beste gebieden hiervoor geselecteerd. Wij beschikken niet over gegevens die er op wijzen dat het door de inspreker aangewezen gebied een bijzonder weidevogelgebied is en hebben daarom het voorstel om hier weidevogelbeheer open te stellen niet overgenomen.
De inspreker is op zoek naar een beheerspakket waarin hij zijn vee langere tijd buiten kan laten lopen. Die pakketten zijn behoudens enkele weidevogelpakketten en enkele uiterwaard- of helling-pakketten, niet voorhanden. In de contacten met LNV dringen wij aan op een soort beweidingspakket. De botanische waarde van deze pakketten zullen lager zijn dan de bestaande pakketten en daarom zal de vergoeding waarschijnlijk ook een stuk lager liggen dan de vergoedingen voor het botanische beheer.

Inspraakreactie
Plan Fort Sint Andries is in het gebiedsplan niet exact overgenomen. Gebiedsnummer 73 is buiten de begrenzing gelaten met als gevolg een slechte bescherming en lagere subsidiemogelijkheden. De aanwezigheid van een uniek maasheggenlandschap dient bescherming en maximale subsidiemogelijkheden te krijgen. ***(P15)***
Het is inspreker niet duidelijk waarom gebieden 74, 454 en het rood aangegeven gebied (plan Ooievaar) geen betere dan wel hogere subsidiemogelijkheden hebben gekregen, terwijl deze gebieden deel uit maken van de nader vast te stellen Ecologische Hoofdstructuur. Inspreker verwacht een gemotiveerd antwoord waarom van het bestaande beleid wordt afgeweken. ***(P15)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Gebied 73 is niet begrensd omdat hiervoor een ontgrondingsvergunning is afgegeven. Op dit moment onderzoekt de vergunninghouder de mogelijkheden van een meer natuurgerichte oplevering. Gebied 74 is begrensd als nieuwe natuur; dat wil zeggen dat hier de maximale subsidiemogelijkheden voor aankoop, functieverandering en inrichting opengesteld zijn. Gebied 454 (de Hedelse bovenwaarden) is in gebruik als grootschalig akkerbouwgebied en verregaand geëgaliseerd. Verhoging van de natuurwaarde kan alleen door drastische ingrepen. Ons zijn geen initiatieven bekend om hier inrichting en beheer te wijzigen. De zandwinning in de Hedelse bovenwaarden zal als natuurterrein worden ingericht en overgedragen aan Natuurmonumenten; inzet van subsidie is daar niet nodig. Een en ander is in overeenstemming met het al jaren lopende beleid.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan mogelijk in de toekomst de agrarische grond van gebiedsnummers 535 en 506 om te willen zetten in natuur. In het gebiedsplan zijn de gronden begrensd als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid en zoekgebied landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling. Inspreker geeft aan dat met deze begrenzing geen gebruik gemaakt kan worden van de omvormingssubsidie en verzoekt het gebied aan te duiden als nieuwe natuur (oranje). ***(P16)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Naar onze mening is het op dit moment niet zinvol, nieuwe natuurontwikkelingsprojecten in de uiterwaarden te begrenzen. Niet alleen ontbreken ons de financiële middelen; ook zal de inrichting van de uiterwaarden de komende jaren in het teken van rivierverruiming en veiligheid staan. Pas

wanneer daarover meer duidelijkheid is (PKB Ruimte voor de Rivier) en wanneer nieuwe middelen voor het natuurbeleid beschikbaar komen, zullen wij een nieuwe generatie projecten begrenzen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in gebiedsnummer 83 (ingesloten tussen twee natuurgebieden) subsidiemogelijkheden te verruimen. Gedoogbeleid van vogelsoorten in akkerbouwgewassen (overwinterende ganzen), akkerrandenbeheer of omzetting naar natuurgebied zou mogelijk moeten zijn. ***(P18)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In de huidige situatie leent het gebied zich niet voor nieuwe natuur. Evenmin zijn er natuurwaarden die aanleiding zijn om beheerspakketten open te stellen. Voor de opvang van ganzen zijn momenteel geen pakketten beschikbaar; zodra die er zijn, zullen wij de gebieden die het meest voor opvang in aanmerking komen, begrenzen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om in gebiedsnummers 236 en 465 mogelijkheden open te stellen om bestaande overeenkomsten te verlengen.
Inspreker zou graag in deze buitenpolder een vergoeding zien voor gedogen van wild uit de omringende natuurgebieden en voor extra werkzaamheden van bestrijding van overwaaiend onkruid en boomzaden e.d. ***(P18)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In de genoemde deelgebieden bestaan mogelijkheden voor omzetting naar natuurterrein en voor verlenging van bestaande overeenkomsten. Er bestaan geen pakketten voor gedogen van wild en bestrijden van overwaaiend onkruidzaad.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt voor perceel C1055 (Persingen) mogelijkheden open te stellen voor het t.z.t. herstellen van een boomgaard (pakket 60, Hoogstamgaard) en voor het graven van poelen voor amfibieën (pakket 62). ***(P21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Persingen ligt in een open gebied dat wordt gerekend tot het kommenlandschap. Landschapspakket poel is hier wel opengesteld, hoogstamboomgaard niet.

Inspraakreactie
Inspreker heeft vernomen dat aanwonenden van de Persingsestraat (Persingen) hun eigendommen zouden willen inrichten als nieuwe natuur. Inspreker vraagt of het gebiedsplan hier medewerking aan kan verlenen. ***(P21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In dit deelgebied zijn alleen landschapspakketten opengesteld. Kleinschalige natuurelementen als poelen en rietperceeltjes kunnen daaronder gebracht worden. Wellicht biedt het instrumentarium van de Proeftuin Ooijpolder-Groesbeek, of van het gemeentelijk landschapsbeleidsplan, wel mogelijkheden.

Inspraakreactie
Ecologische verbindingszone 36 is aan weerszijden van de Koudedijk ingekleurd als zoekgebied landschap (kaart 40D). Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is waarin de kleur groen (373, 374, 69) verschilt met geel (520) waarbij dezelfde pakketten staan vermeld. Inspreker geeft aan dat het opmerkelijk is dat het pakket 'singels' is opengesteld terwijl volgens het inrichtingsplan is besloten het gebied open te houden (populieren langs de Koudedijk zijn net gerooid). ***(O5)***

In het open gebied van het Circul van Ooij en in de polder van Beek (komlandschap) is het niet gewenst pakketten voor opgaande begroeiing open te stellen. Het betreft de deelgebieden 69, 120, 201, 202, 373 en 520. Een uitzondering geldt voor de delen die in het landinrichtingsplan zijn aangewezen als verdichtingsgebieden (aan de randen van het open gebied; de zoomgebieden). In de open gebieden zouden de pakketten houtwal, singel, elzensingel, geriefhoutbosje en struweelhaag niet opengesteld moeten worden. Het pakket knip- en scheerheg zou daarentegen wel mogelijk moeten zijn. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Er zijn twee verschillende 'groene' gebieden aangegeven. Deelgebieden 69 en 373 vormen tezamen een weidevogelgebied, waarin op weidevogels afgestemde pakketten zijn opengesteld. Samen met 201 en 202 geven zij inhoud aan het behoud van de waarden, verbonden met de openheid van het Circul. Deelgebied 374 is onderdeel van het dassen- en amfibieënleefgebied en sluit aan op de Refter. Daar is kleinschalige natuurontwikkeling (stapstenen) en randenbeheer gewenst. In het gele gebied is geen natuurontwikkeling of agrarisch natuurbeheer mogelijk, alleen landschapsbeheer. De hierbij genoemde pakketten zijn afgestemd op het soort elementen dat normaliter in komgebieden aangetroffen wordt. Uiteraard zijn niet alle typen elementen overal gewenst.
In de deelgebieden 69, 201, 202 en 373 worden de pakketten 50, 53, 54, 55 en 57 niet opengesteld.

Inspraakreactie
Inspreker mist in het plan rond ecologische verbindingszone 36 de aanduiding nieuwe natuur om amfibieënpoelen aan te leggen. De strook van 10 m langs de Koudedijk is in het landinrichtingsplan aangeduid als verbinding, maar is in het gebiedsplan niet begrensd als nieuwe natuur. Inspreker vraagt zich ook af hoe het zit met het verlengde van de Koudedijk-strook langs en ten westen van de Kruisstraat. ***(O5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De aanleg van poelen is in het gehele gebied mogelijk via het betreffende landschapspakket; aanleg van stapstenen amfibie is subsidiabel in deelgebied 374. De inrichting van de Koudedijk als verbindingszone krijgt zijn beslag in de landinrichting.

Inspraakreactie
Op kaart 40D staan de nieuwe bedrijventerreinen en de nieuwe woonwijk (rond Ooij) aangeduid als zoekgebied landschap (geel). Inspreker vraagt zich af of dit mogelijkheden biedt voor een betere landschappelijke inpassing van de bedrijfsgebouwen. ***(O5)***

Antwoord gedeputeerde Staten
Middelen uit Programma Beheer zijn niet bedoeld voor stedelijk gebied. In het definitieve gebiedsplan zijn de bebouwde kommen buiten het zoekgebied landschap gehaald.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat, om de ecologische verbinding tussen de Ooijsche Graaf en de Groenlanden een maximale kans te geven, de strook tussen het fabrieksterrein en de woonwijk een begrenzing nieuwe natuur zou moeten krijgen. ***(O5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt beschikbaar aantal hectares nieuwe natuur worden de hectares ingezet in de gebieden die de hoogste potentie bezitten. Het gebied waar inspreker op doelt valt hier niet onder. Voorstel van inspreker is niet overgenomen.

Inspraakreactie
De percelen in gebiedsnummer 120 zijn begrensd als nieuwe natuur. Ten oosten van dit gebied ligt een kleine strook natte natuur. Inspreker vraagt om de mogelijkheid open te houden om een strook, inclusief deelgebied 120 tot aan het Wylerbergmeer maar in ieder geval tot aan de Hubertusweg, in te kunnen richten als natte natuur (ook vanuit cultuurhistorisch oogpunt). Nog beter zou zijn om de hele strook de bestemming nieuwe natuur te geven. ***(O5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op dit punt volgen wij het door ons vastgestelde landinrichtingsplan.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in gebiedsnummer 336 de percelen aangegeven op meegestuurde kaart te begrenzen als zoekgebied landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling meer dan 30%. ***(P24)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebied is begrensd als te ontwikkelen leefgebied voor de das. Mogelijkheden voor randenbeheer en landschapsbeheer zijn in overeenstemming daarmee opengesteld. 1,5 ha aan randenbeheer betekent 1500 meter rand van 10 meter breed. Vanuit de natuurdoelen is een hoger percentage niet noodzakelijk.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat deelgebiednummer 463 mist, 'in de tabel 'toepassingsgebied overgangsbeheer in gebieden die begrensd zijn als nieuwe natuur waar een natuur in de vorm van een graslandtype of weidevogelbeheer wordt nagestreefd' (pag 180). Tijdens de informatieavond in Elst is aangegeven dat het mogelijk is om het gebiedsplan te wijzigen zodat nr 463 er ook invalt. Inspreker heeft 6 jaar meegedaan aan RBON en wil graag met de nieuwe gebiedsplannen weer meedoen. ***(P25)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het genoemde deelgebied is voortzetting van overeenkomsten voor graslandbeheer mogelijk

Inspraakreactie
Deelgebied 240 is aangegeven als nieuwe natuur. In dit gebied ligt fortificatie Coehoorn met daarop jonge meidoornheggen. De heggen dienen als gesloten lage heggen onderhouden te worden en niet als struweelhagen (historische verdedigingsfunctie). Inspreker verzoekt het pakket knip- en scheerheggen open te stellen in dit deelgebied om de heggen te kunnen onderhouden. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het pakket knip- en scheerheg zal in het zoekgebied open worden gesteld.

Inspraakreactie
Het Kops plateau is vanouds een open gebied. Alleen de noordelijke helling vanaf de Rijksstraatweg in Ubbergen tot waar de helling over gaat in het plateau was bebost. Het bos heeft zich in zuidelijke richting wat uitgebreid maar het zuidelijke deel van het plateau is open gebleven met bloemrijk grasland, brem en braam. In het gebiedsplan is het gebied aangeduid als 'stuwwal boslandschap'. Inspreker geeft aan dat de omvorming van open gebied in boslandschap niet wenselijk is en verzoekt de openheid van het gebied in het gebiedsplan te handhaven. ***(P31)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan geeft niet aan dat dit gebied verdicht moet worden en stelt daarvoor ook geen middelen beschikbaar.

Inspraakreactie
Inspreker (agrariër) is bang voor schaduwwerking en verzoekt de gebiedsnummers 222, 223, 224, 225, 359, 378 en 494 te verwijderen uit de regeling en in te kleuren als zoekgebied landschap met een reguliere agrarische bestemming. ***(P32)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De betreffende uiterwaarden in de oude Maasarm bij Slijkwell hebben een bijzonder hoge natuurwaarde, die sterk onder druk staat door het grootschalige en intensieve agrarische gebruik. Wij hebben al vele jaren de intentie en de middelen om hier te komen tot reservaatvorming en extensivering van het gebruik. Wij willen die intentie handhaven, en hopen op termijn op meer draagvlak voor agrarisch natuurbeheer bij de gebruikers van het gebied.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat op de kaarten 11, 16 en 44f (gebiedsnummer 359) de polder van Bern ingekleurd staat als ingepolderde uiterwaard. Dit is onjuist omdat de polder altijd binnendijks is geweest en van uiterwaard is geen sprake. Inspreker verzoekt dit op de kaarten te veranderen. ***(P32)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is de polder Bern eerder te beschouwen als oeverwallandschap. In het definitieve gebiedsplan is de polder Bern aangeven als oeverwallandschap i.p.v. ingepolderde uiterwaard.

Inspraakreacties
Inspreker verzoekt in gebiedsnummer 62 pakket 5 (kruidenrijk weiland) weer open te stellen of een alternatief (pakket 6) zodat de huidige beschikking kan worden voortgezet. ***(P33, P34)***

In het begrenzingenplan is gebiedsnummer 62 een reservaatsgebied. Inspreker verzoekt dit gebied om te zetten in beheersgebied om zo gebruik te kunnen maken van de subsidiemogelijkheden voor landschapselementen. ***(P33)***

Gebiedsnummer 62 staat als nieuwe natuur op de kaart. Inspreker geeft aan dat het beter zou zijn, gezien de aanwezige beheersovereenkomsten, dit te veranderen in agrarisch natuurbeheer. ***(P33, P34)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van insprekers is overgenomen in het definitieve gebiedsplan. Gebiedsnummer 62 is aangeven als agrarisch natuurbeheer (beheersgebied met uiterwaardenpakket 6).

Inspraakreactie
Gebiedsnummer 62 is aangeduid als uiterwaardenlandschap. Inspreker geeft aan dat het gezien de historie van het gebied logischer zou zijn dit gebied aan te duiden als oeverwal landschap. De aanwezige hoogstamboomgaarden en knip- en scheerheggen worden hierdoor subsidiabel. ***(P33)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Hoewel buitendijks gelegen, heeft de kern alle kenmerken van een oeverwallandschap. In het definitieve gebiedsplan zijn de gebiedsnummer 62 en 63 opgenomen als oeverwallandschap met openstelling van pakket 56.

Inspraakreactie
Inspreker is van mening dat zijn gronden in Batenburg en Appeltern bij deelgebied 158 i.p.v. 508 gevoegd moeten worden. ***(P36)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het is niet duidelijk waar de gronden van inspreker zijn gesitueerd. Het toegezegde kaartje hebben wij niet ontvangen. Het voorstel is daarom niet overgenomen.

Inspraakreactie
In gebiedsnummer 287 is 2,2 ha opengesteld voor het realiseren van een stapsteen Rietzanger. Inspreker merkt op dat voor het realiseren van de stapsteen minimaal 2,5 ha nodig is (bijlage 9). Inspreker verzoekt in gebiedsnummer 287 2,8 ha open te stellen (de werkelijke opp. van het perceel). Wanneer nu subsidie aangevraagd wordt voor het hele perceel (2,8 ha) zal LASER de aanvraag afwijzen omdat in de tabel 2,2 ha staat. ***(P41)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het waterschap heeft aangegeven dat zij een gedeelte van de realisatie van de stapsteen voor hun rekening nemen. Wij zijn van mening dat de in het gebiedsplan opengestelde 2,2 ha voldoende is om samen met het waterschap de stapsteen te realiseren.

Inspraakreactie
Inspreker (gemeente West Maas en Waal) geeft aan dat het beleid ten aanzien van kleinschalige binnendijkse natuurontwikkelingen niet spoort met het gemeentelijk beleid. Inspreker kan niet instemmen met het begrenzen van de honderden ha's die zijn opgenomen als weidevogelgebied. Met name met de begrenzing van de voormalige F3B-locatie als belangrijk weidevogelgebied, terwijl dit gebied in het bestemmingsplan een strikt agrarische structuurbestemming heeft, is inspreker het niet eens. Ook geeft inspreker aan dat vooruit wordt gelopen op de discussie over de ecologische verbindingszone door de aanwijzing van percelen voor natuurontwikkeling langs de Reefwetering. Dit is in strijd met het structureel agrarisch hoofdgebruik van dit gebied en vraagt om nadere besluitvorming. Inspreker kan niet instemmen met stimulering van natuurgebieden en weidevogelgraslanden in dit gebied. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij delen de visie van inspreker, dat het binnendijks gebied van West Maas en Waal een belangrijk en blijvend landbouwgebied is. Tegelijk willen wij de natuurwaarden die verbonden zijn met het agrarisch gebruik, graag behouden en een duurzame toekomst geven. In de betreffende

komgebieden zijn nog substantiële weidevogelpopulaties aanwezig. Wij willen grondgebruikers die in hun bedrijfsvoering met deze waarden rekening willen houden, graag ondersteunen. Gelukkig is er ook in West Maas en Waal steeds meer draagvlak voor agrarisch natuurbeheer.
In het kader van de landinrichting streeft men naar aanleg van een ecologische verbindingszone langs de Grote wetering en de Reefwetering. Wij willen deze ecologische verbindingszones versterken door de mogelijkheid te openen, enkele stapstenen aan te leggen. Dit is in overeenstemming met eerdere besluitvorming en naar onze mening niet in strijd met structureel agrarisch hoofdgebruik.

Inspraakreactie
Een van de alternatieven voor doortrekking van de N322 (Maas en Waalweg) loopt door een in het gebiedsplan opgenomen stimuleringsgebied (gebiedsnummers 577/578) Inspreker geeft aan dat een stimulering van de ontwikkeling van deze percelen niet dient plaats te vinden voordat de definitieve tracé-keuze is vastgesteld. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Aanleg van de doortrekking N322 zal niet op zeer korte termijn plaats vinden. De gebiedsplannen worden in elk geval iedere zes jaar herzien. Naar onze mening is het de moeite waard, te trachten de weidevogelpopulaties van het binnendijkse gebied in stand te houden.

Inspraakreactie
In het Circul van Ooij (gebiedsnummers 69 en 201) is een groot gedeelte van de oppervlakte opengesteld voor weidevogelbeheer. Het betreft hier natuur die in hoge mate van water afhankelijk is, terwijl de mate van verdroging hoog is (signaleringskaarten 6 en 7). Realisering van goede weidevogelgebieden is alleen mogelijk wanneer het grondwaterpeil flink omhoog wordt gebracht. Het openstellen van de zwaarste weidevogelpakketten wekt volgens inspreker een verkeerde indruk van de mogelijkheden op korte en middellange termijn. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De huidige mogelijkheden van het gebied liggen zowel in broedvogels van droge milieus (zoals de roodborsttapuit) als in het ontwikkelen van aanwezige natte plekken. Met een aangepast agrarisch beheer is ook bij het huidige peilbeheer al veel vooruitgang te boeken.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom het gebied rond de Koude dijk niet wordt meegenomen als weidevogelgebied. Inspreker stelt voor de grens van het weidevogelgebied aan te passen aan de begrenzing van het open gebied van het Circul (conform de grens op de landinrichtingskaart). ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben die delen begrensd, die daadwerkelijk geschikt zijn voor weidevogels. De percelen vlak langs de Koude dijk behoren daar niet toe. De begrenzing voor agrarisch natuurbeheer levert wel een bijdrage aan het behoud van het open landschap, maar is geen landschappelijke aanduiding.

Inspraakreactie
In het ontwerp-gebiedsplan staan enkele gebieden aangegeven als nieuwe natuur, o.a. kaartblad 39C en 39D. Inspreker wil benadrukken dat het landschap in de uiterwaarden als uniek cultuurlandschap kan worden aangemerkt. Dit impliceert dat nieuwe natuur in de uiterwaarden niet wenselijk noch noodzakelijk is. ***(G2)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De uiterwaarden vormen een waardevol cultuurlandschap. Het is echter tevens een dynamisch landschap, dat nieuwe uitdagingen moet verwerken. Daarom kan natuurontwikkeling zowel wenselijk als noodzakelijk zijn. Op enkele plaatsen hebben wij een sterk conserverend beleid, op andere plaatsen staan wij natuurontwikkeling voor. In de lopende natuurontwikkelingsprojecten zal een goede balans gevonden moeten worden tussen behoud van waardevolle elementen, ontwikkeling van riviergebonden natuur en rivierkundige eisen. Wij stellen de inbreng van inspreker in dit proces op prijs.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat in het gemeentelijk beleid in het binnendijkse gebied de agrarische hoofdfunctie centraal staat. Het realiseren van nieuwe natuur is in de uiterwaarden (buitendijkse gebieden) mogelijk. Inspreker geeft wel aan voorstander te zijn van het tot stand brengen van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de uiterwaarden. Ook geeft inspreker aan dat zij binnendijks geen probleem hebben met kleinschalige beheers- en inrichtingmaatregelen op een beperkt deel van de oppervlakte uit landschappelijk- en soortenbeleid. Agrarisch natuurbeheer van buitendijkse weidevogelgebieden past ook binnen het gemeentelijkbeleid. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn blij met deze instemming.

Inspraakreacties
- Inspreker geeft aan dat de in het gebiedsplan weergegeven contouren rondom de kernen niet overeenstemmen met de eerdere door de provincie vastgestelde contouren in het Experiment Ruimtelijke beleid Rivierenland. De contouren nu hebben een onlogisch/onbegrijpelijk verloop, bijvoorbeeld langs de van Heemstraweg in de gemeente West Maas en Waal. Inspreker geeft aan dat er een nadere afstemming dient plaats te vinden met de gemeentelijke begrenzingen voor komgronden, oeverwallen en uiterwaarden in het bestemmingsplan Buitengebied. ***(G3)***

- Inspreker vraagt zich af waarom (in tegenstelling tot de andere gebiedsplannen) de huidige woonbestemmingen niet consequent zijn aangegeven. ***(O19)***

- Inspreker verzoekt de provincie de grenzen van bebouwde kommen voor de diverse beleidsterreinen op elkaar af te stemmen. Het KAN hanteert andere grenzen bebouwde kom dan provinciale afdelingen. De schijn van willekeur in de diverse plannen dient te worden vermeden. ***(G4)***

- Inspreker geeft aan dat de in het ontwerp-gebiedsplan aangegeven grenzen van enkele kommen niet in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan Buitengebied, zoals Hellouw, Heestelt, Varik, Ophemert en Est. ***(G2)***

- In hoofdstuk 2.7 Waaluiterwaarden (deel 2) wordt de Kerkewaard genoemd. Inspreker geeft aan dat het vigerend bestemmingsplan spreekt van 'industrie' en is /wordt grotendeels bebouwd. Eén en ander wordt vervolgens niet genoemd in bijlage 3. ***(G2)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is de begrenzing van de kernen aan de hand van recentere informatie herzien.

Inspraakreactie
Inspreker maakt bezwaar tegen de nadere detaillering op EHS-kaarten bij de definitieve vaststelling van het gebiedsplan op grond van de Wet Ammoniak en Veehouderij. Inspreker verwijst naar een schriftelijke reactie in het kader van de desbetreffende procedure. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor ons antwoord verwijzen wij naar desbetreffende procedure

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat gebiedsnummer 535 (Maasuiterwaarden tussen Alphen en Nieuwe Schans) als zoekgebied voor grootschalige natuur en veiligheid onwaarschijnlijk overkomt. Het gebied is beperkt van omvang en binnen het gebied bevindt zich een depot van verontreinigde specie afkomstig uit de dijkverbetering. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is veranderd in uiterwaardenlandschap deelgebiednummer 499.

Inspraakreactie
Inspreker (gem. Rijnwaarden) merkt op dat:
- de nieuwe woonwijk Vierkenshof reeds enkele jaren bewoond, maar nog niet als zodanig op de kaart staat aangegeven. Hetzelfde geldt voor de nieuwe wijk Waaijakkers in Aerdt. Ook is een deel van de bebouwing in Spijk onjuist begrensd;
- het sportpark in Herwen terecht niet begrensd is. Dit geldt niet voor de sportterreinen in Spijk, Lobith en Aerdt;
- het nieuwe industrieterrein in Lobith (aan de Industrieweg) niet op kaart is weergegeven;
- de reeds jaren als zodanig in gebruik zijnde loswal langs de Spijksedijk is aangemerkt als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid;
- Onduidelijk is wat de witte vlek ten zuiden van de Eltenseweg betekent. Dit gebied is momenteel landbouwgrond.;
- een strook landbouwgrond tussen de Eltenseweg en het kleidepot niet begrensd is;
- de Oude Waal in tegenstelling tot de Bijland niet opgenomen is als 'Natte Natuur';
- onduidelijk is waarom de steenfabriek in Spijk begrensd is en de andere steenfabrieken in de gemeente niet. ***(G4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Naar aanleiding van opmerkingen van inspreker zijn de begrenzingen in het definitieve gebiedsplan aangepast.

Inspraakreactie
De gebieden Millingerwaard en Bisonbaai/Groenlanden behoren tot grote natuurlijke eenheden met een oppervlakte van meer dan 500 hectaren. Deze moeten zo ingericht worden dat een natuurlijke vegetatieontwikkeling in hoge mate mogelijk is. In de buitendijkse delen stelt het rivierbeheer grenzen aan de bosontwikkeling. Ingrepen zullen hier nodig zijn.
Inspreker is van mening dat in verband met discussies over rivierverruiming het bestaande uiterwaardengebied niet op voorhand geclaimd mag worden voor natuurontwikkeling. Ook deze gebieden zullen bij moeten dragen aan rivierverruiming. Inspreker pleit voor ingrepen buitendijks, desnoods door grootschalige dijkverlegging, indien daarmee belastende binnendijkse maatregelen (retentie- of noodoverloopgebied) kunnen worden voorkomen. Inspreker is van mening dat de wijze van inrichting van de Millingerwaard nog eens onder de loep genomen moet worden. ***(G5)***
Waar dit zinvol is voor de rivierverruiming dienen aanvullende maatregelen te worden genomen. Dit geldt ook voor het gebied rond de Bisonbaai en voor het gebied rond de Vlietberg en de Oude

Waal. Het handhaven van de zomerkade rond de Oude Waal staat wat inspreker betreft ook ter discussie. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In de uiterwaarden liggen veel mogelijkheden tot rivierverruiming door maaiveldverlaging, verwijdering van obstakels etc. Wij willen echter de ruimtelijke kwaliteit van het gebied handhaven en waar mogelijk verhogen. Daarom maakt dit gebiedsplan een aantal heldere keuzes in het natuurbeleid. Een keus is, om enkele grotere gebieden aan te wijzen als grote natuurlijke eenheid. Naar onze mening betekent dat: een zodanige inrichting, dat vervolgens de natuurlijke ontwikkeling zoveel mogelijk zijn gang kan gaan. De lopende herinrichting van de Millingerwaard dient daarop gericht te zijn. Regelmatig ingrijpen (zgn. cyclisch beheer) past beter in de andere uiterwaarden, zoals de Klompenwaard en de Gendtse polder. Een andere keus is, om enkele waardevolle laagdynamische moerasgebieden in stand te houden. De zomerkade rond de Oude Waal dient daarom gehandhaafd te blijven. Overigens vindt besluitvorming over de rivierverruiming niet in dit kader plaats; het plan geeft wel onze inzet in dit proces op het vlak van natuurdoelen weer.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met de uitbreiding in zuidelijke richting van het gebied de Refter (tekst bijlage 2). Inspreker is van mening dat daar geen ruimte voor is. Wellicht wordt bedoeld een uitbreiding in noordelijke richting (bouwkavels Kasteelselaan). Daarnaast geeft inspreker aan dat het gebied de Refter ten onrechte niet als parel op beleidskaart 3 is opgenomen. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is in bijlage 2, gewenste maatregelen van de Refter, de volgende tekst opgenomen: Uitbreiding van het natuurterrein is gewenst op aanliggende, natte percelen aan de noordzijde die nu een andere bestemming hebben. De locatie is bovendien een groene corridor in de verder dicht bebouwde stuwwalrand; ontwikkeling van een verbindingszone naar de Ooijpolder is gewenst. In het beheer is aandacht nodig voor de erosie op de hellingen aan de zuidzijde.
In het ontwerp gebiedsplan, beleidskaart 3, was de Refter wel als parel opgenomen. Door kaarttechnische redenen was deze echter niet als zodanig zichtbaar op de kaart. Deze fout is in het definitieve gebiedsplan hersteld.

Inspraakreactie
De ecologische verbindingszone De Refter-Groenlanden wordt veel westelijker ingetekend dan tot nu toe het geval was (zie beleidskaart 2). Op kaart 12 (kwaliteitsimpuls landschap) wordt de impuls ecologie, die volgens inspreker overeen moet stemmen met de route van de ecologische verbindingszone, op een andere plaats ingetekend. Daarbij geeft inspreker aan dat beide routes niet overeenstemmen met de recent door Gedeputeerde Staten vastgestelde Ecologische Hoofdstructuur.
De Ecologische Verbindingszone dient van het model Das te zijn. De inrichting van een dergelijk model kan op gespannen voet staan met de in het Circul van Ooij na te streven openheid en de daarin gelegen weidevogelgebieden. In de landschapsanalyse van de proeftuin Ooijpolder-Groesbeek is vastgesteld dat het gewenst is het Circul van Ooij open te houden.
In het Landschap Ontwikkelingsplan (LOP) zal een uitspraak gedaan worden over de situering en inrichting van de ecologische verbindingszone. Een andere situering dan thans voorzien zal niet moeten worden uitgesloten. (inspreker geeft 3 opties waar die ecologische verbindingszone gesitueerd zou kunnen worden).
Ook langs de Koude dijk zijn plannen om een kleine ecologische verbindingszone voor kleine dieren, reeën en amfibieën aan te leggen. Inspreker schetst de mogelijk situatie in de brief en vraagt de provincie de situering van de ecologische verbindingszone nog niet vast te leggen.

Daarnaast zou een steviger ecologische verbinding gerealiseerd moeten worden langs de west- of oostzijde van het Circul volgens het model Das. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Juist vanwege het openhouden van het Circul hebben wij nu ervoor gekozen, de verbinding vanaf de Refter naar de uiterwaarden aan de westzijde in te vullen. Wij beseffen dat de discussie hierover in het kader van de Proeftuin en het Landschap Ontwikkelingsplan (LOP) nog volop loopt. Te zijner tijd kunnen wij het gebiedsplan desgewenst aanpassen.

Inspraakreactie
Inspreker vindt het opvallend dat vele wielen (kolken) in de gemeente Ubbergen geen ecologische doelstelling hebben gekregen (kaart 15). ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De betreffende kaart is overgenomen uit de Stroomgebiedsvisie. Wij raden u aan, de waterbeheerder van meer informatie te voorzien over de waarde van deze kolken.

Inspraakreactie
Gebiedsnummer 120 (nabij het dorp Ubbergen) is in het gebiedsplan begrensd als nieuwe natuur. Inspreker geeft aan dat de percelen als landbouwgrond in gebruik zijn. In het kader van het project 'Water werkt in Beek-Ubbergen' zijn er voorzieningen getroffen zoals meanderende beken, poelen en een houtwal. Zeker de westelijke percelen zullen de agrarische functie behouden. Deze percelen hebben in het ontwerp voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied geen natuurbestemming gekregen maar een bestemming agrarisch gebied met landschapswaarde. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is conform het oude RBON-begrenzingenplan Rijk van Nijmegen. De genoemde bestemming agrarisch gebied met landschapswaarde is passend voor een waardevol agrarisch gebied, waar gestreefd wordt naar versterking van natuurwaarden.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat gebiedsnummer 369 (Oude Kleefsebaan, Berg en Dal) hun inziens de agrarische functie gehandhaafd blijft. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben hier het natuurdoel 'akker' toegekend. Daarmee willen wij bevorderen dat hier een beheer komt, gericht op het behoud van waardevolle akkerflora.

Inspraakreactie
Twee percelen ten zuiden van de Groenlanden (in gebruik als weiland) zijn in het gebiedsplan wit gebleven. Deze percelen zijn aangewezen als speciale beschermingzone in het kader van de Vogelrichtlijn. De kans is aanwezig dat deze percelen in het kader van de landinrichting aan agrariërs worden toebedeeld. Inspreker geeft aan dat deze percelen als zoekgebied landschap aangemerkt moeten worden.
Een van deze percelen is op beleidskaart 5 ten onrechte als bestaand bos opgenomen. ***(G5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het definitieve gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
Gebiedsnummer 535 (noord-westen van Druten) is in het gebiedsplan aangegeven als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid. Inspreker geeft aan dat delen van dit gebied al in gebruik zijn of bestemd zijn voor andere activiteiten. (zie bijgevoegde kaart). Het Rodruza-terrein is in gebruik als steenfabriek, een gedeelte van het terrein is in het 'Experiment ruimtelijk beleid Rivierenland' van de provincie Gelderland bestemd als bestaand stedelijk gebied en op het terrein van de Gerlien van Tiem is een scheepsreparatiebedrijf gevestigd. ***(G6)***

Ten noorden van Horssen ligt een bestaand bosgebied wat niet als zodanig op de kaart is aangegeven. Het perceel is in het gebiedsplan wit gebleven. ***(G6)***

Op kaartblad 39H is een gebied aangewezen als natuur door ontgronding. Inspreker geeft aan dat dit voor het grootste gedeelte klopt maar dat een klein gedeelte in gebruik is als gemeentelijk gronddepot. ***(G6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bovengenoemde wijzigingsvoorstellen zijn in het gebiedsplan verwerkt.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het dorp Afferden in het gebiedsplan is begrensd als zoekgebied voor landschap. Inspreker geeft aan dat het logisch zou zijn deze begrenzing er af te halen. Inspreker doet de suggestie om het opnemen van Afferden als kern te baseren op het ' Experiment ruimtelijk beleid Rivierenland'. ***(G6)***

Inspreker geeft aan dat niet alle uitbreidingsplannen op het gebied van wonen en werken in de gemeente Druten zijn opgenomen in het gebiedsplan. Deze gebieden zijn wel opgenomen in het ' Experiment ruimtelijk beleid Rivierenland'. Het gaat om de volgende gebieden:
- De gebieden ten westen van Druten (gebiedsnummers 425 en 507), ten oosten van Druten (gebiedsnummer 211), ten noordoosten van Horssen (gebiedsnummer 572) en ten zuidwesten van Deest (gebiedsnummer 509) zijn aangewezen als 'zoekgebied voor verstedelijking 2015'. In het gebiedsplan zijn deze gebieden opgenomen als zoekgebied landschap.
Inspreker geeft aan dat het ' Experiment ruimtelijk beleid Rivierenland' inmiddels is afgerond en verzoekt de provincie het gebiedsplan daarop af te stemmen. ***(G6)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is de begrenzing zo veel mogelijk afgestemd op de huidige contouren van de kernen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de provincie de natuurdoeltypen zoals beschreven in het Landschapsbeleidsplan Tiel in grote lijnen over te nemen in het gebiedsplan.
- gebiedsnummer 12, 102, 281 (oeverwallenlandschap) zijn in het LBP beschreven als komgebied (watergangen, weteringen, open landschap)
- gebiedsnummer 541 (oeverwallenlandschap) is in het LBP beschreven als komgebied (watergangen, weteringen, open landschap)
- gebiedsnummer 441 (uiterwaardlandschap) is in het LBP beschreven als komachtige vlakte (groot deel van het gebied) (water, moerasbos, bomenrijen, half open landschap)
- gebiedsnummer 421 (vochtig kleibos) is in het LBP beschreven als Lagere bodem Lingedal (ruigte, kleine landschapselementen, solitaire bomen, boomgroepen, open landschap). ***(G7)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan zijn de gebiedsnummers 12, 102 en 281 opgenomen als komgebied. De overige voorstellen van inspreker zijn niet overgenomen.

Inspraakreactie
De groene connectie Heumen-Horssen zou ingericht moeten worden volgens de modellen Das en Kamsalamander. In het gebiedsplan maakt deze verbinding deel uit van een zoekgebied (tot 10%) landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling. Inspreker geeft aan dat het in het belang van de realisering van de ecologische verbindingszone is dat deze zone nadrukkelijker op de kaart wordt geplaatst. ***(G8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op de beleidskaarten is de ecologische verbindingszone naar onze mening voldoende terug te vinden. De inzet van het percentage instrumenten bepaalt de kleur op de plankaart.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat er ten aanzien van het aan het Zwipperdonksestraatje (gem. Heumen) gelegen natuurgebied mogelijkheden zijn voor herinrichting waardoor het gebied hogere natuurwaarden krijgt. Inspreker stelt voor het perceel aan te duiden als inrichting bestaande natuur (zie kaartje). ***(G8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De aanduiding 'inrichting bestaande natuur' heeft alleen betrekking op bestaande natuur. Uit onze gegevens blijkt dat een gedeelte van het bovengenoemde gebied in landbouwkundig gebruik is. De aanduiding 'inrichting bestaande natuur' is hier dus niet op van toepassing. Voor de bestaande natuur kan een beheerspakket uit de Subsidieregeling Natuurbeheer worden aangevraagd. Een begrenzing in het gebiedsplan is hiervoor niet nodig. Het voorstel van inspreker is niet overgenomen in het gebiedsplan.

Inspraakreactie
De zuidelijkste punt van het terrein van betonfabriek de Hamer (op bedrijventerrein de Sluisweg) is in het gebiedsplan aangeduid als zoekgebied voor landschaps- en natuurbeheer. Inspreker geeft aan dat dit niet reëel is omdat dit terrein bestemd is tot opslagterrein van de betonfabriek (zie kaartje). ***(G8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wijzigingsvoorstel is verwerkt.

Inspraakreactie
De Piekenwaard is in het gebiedsplan opgenomen als parel, zijnde een gebied waar de aandachtsnatuurdoeltypen (stroomdalgrasland) het best ontwikkeld voorkomen. Inspreker geeft aan dat uit recente veldinventarisaties blijkt dat de kenmerkende stroomdalgraslandtypen in de Piekenwaard nauwelijks of niet voorkomen en dat terugkeer van de vegetatie niet meer aan de orde is (te humusrijk). Inspreker wil graag van gedachten wisselen over andere vormen van gebruik voor het terrein (uitbreiding golfbaan in samenhang met natuurontwikkeling). In het algemene deel wordt immers aangegeven dat in de uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur in het streekplan aanpassing van de begrenzing mogelijk is. ***(G9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is in de Piekenwaard een beheer, gericht op herstel van de stroomdalflora, gewenst. Aanleg van een golfbaan draagt daar naar onze mening niet aan bij en is strijdig met ons beleid.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat in de Hedelse bovenwaarden (gebiedsnummer 73) de aanwezigheid van een oude rivierstrang in samenhang met reliëf en de aanwezigheid van meidoornhagen aangepaste beheers- en/of inrichtingsstructuur behoeft. ***(G9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op dit gebied ligt een ontgrondingsvergunning. De houder van deze vergunning bereidt een aanpassing voor. Op dit moment is er geen aanleiding om hier middelen vanuit het natuurbeleid in te zetten.

Inspraakreactie
Inspreker heeft het gebiedsplan getoetst aan het bestemmingsplan (1998, gemeente Wijchen) en verschillen rood gemarkeerd op meegestuurde kaarten. ***(G10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing van de nieuwe natuur in de ecologische verbindingszone is aangepast aan de opmerkingen van de gemeente. Bestaande natuur en eigendommen van natuurbeschermings-organisaties zijn op de kaarten van het gebiedsplan niet als zodanig aangegeven, omdat het plan daar geen betrekking op heeft.

Inspraakreacties
Inspreker geeft aan dat er overlappingen zijn tussen het gebiedsplan en het stroomgebiedsplan. Inspreker stelt voor om hier gezamenlijk nog eens naar te kijken. Overlappingen zijn:
- In het gebiedsplan zijn de Loonse waard en Balgoijse wetering (kaartblad 45F) aangemerkt als natte natuur. In het ontwerp-stroomgebiedvisie is het gebied aangeduid als zoekgebied voor waterberging (sturende opgave) (inundatiegebied). Inspreker geeft aan dat het aandachtspunt hier vasthouden van water in de haarvaten van het oppervlaktewater is, b.v. door verbreden van watergangen en zo mogelijk combinatie met ecologische verbindingszone en inrichting natuurvriendelijke oevers. ***(G10)***
- Kaartblad 45F, groene zoekgebied van het gebiedsplan overlapt gedeeltelijk met het 'wateroverlast-gebied' in de stroomgebiedvisie. Aandachtspunt is het ontstaan van rivierkwel. Verdieping van de uiterwaarden (vergraving afdekkende kleilaag) kan de grondwateroverlast en kwelvorming verergeren. Inspreker geeft aan dat rekening moet worden gehouden met de ruimtelijke inrichting (grondgebruik). ***(G10)***
- Groene zoekgebied in gebiedsplan overlapt gedeeltelijk met prioritaire natte natuur en beschermingsgebieden (HEN-wateren) en niet prioritaire natte natuur en beschermingsgebieden (SED-wateren) zoals aangegeven in de stroomgebiedvisie. Ten aanzien van deze gebieden stelt de stroomgebiedvisie meer c.q. minder stringente eisen aan bescherming en herstel van natuurwaarden. ***(G10)***
- Gebied nabij Balgoijse wetering in stroomgebiedvisie aangeduid als verdroogde niet-prioritaire natte natuur. Aandacht voor bescherming van grond- en oppervlaktewaterpeil. ***(G10)***
- Kaartblad 39H, het groene zoekgebied overlapt ten noordwesten van Wijchen, ten noordwesten van Bergharen en ten zuidoosten van Hernen met zoekgebied voor waterberging zoals opgegeven in de stroomgebiedvisie. Zoekgebieden voor waterberging zijn zgn. sturende wateropgaven, dus bepalend voor het ruimtegebruik en -inrichting. ***(G10)***

- Ook is er een overlap met prioritaire en niet-prioritaire natte natuur en beschermingsgebieden zoals aangegeven in de stroomgebiedvisie. ***(G10)***
- Ook is er een overlap met verdroogde niet-prioritaire natte natuur. Hierbij bescherming grondwater- en oppervlaktewaterpeil noodzakelijk. ***(G10)***
- Kaartblad 46A, zoekgebieden in het gebiedsplan, overlapt ten noorden, oosten en zuiden van Alverna met niet-prioritaire natuur en beschermingsgebieden zoals aangegeven in de stroomgebiedvisie. Ten zuidoosten van Alverna zijn in de stroomgebiedvisie grote gebieden met verdroogde prioritaire natuur gekenmerkt. Maatregelen richten op bescherming en herstel van natuurwaarden (HEN). ***(G10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inrichtings- en beheersmaatregelen ten behoeve van natuur kunnen goed samengaan met herstel van verdroging en met waterberging. Dit gebiedsplan geeft geen inzicht in de maatregelen die op inrichtingsniveau genomen kunnen worden. Bij het uitwerken van inrichtingsplannen voor natte natuur moet het Waterschap betrokken zijn, zodat meekoppelingsmogelijkheden benut kunnen worden.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor om in twee stadsrandzones zoekgebieden landschapsbeheer, agrarisch natuurbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling open te stellen. De eerste zone betreft het gebied rondom de Woeziksestraat. Het concept-bestemmingsplan zegt over deze zone: behouden en versterken landschappelijk karakter (b.v. stimuleren landschappelijke erfbeplanting). De tweede zone betreft de zone Oosterpark en Valendriese heuvels. Deze grenst aan de ecologische verbindingszone model Das. De gemeente wil hier de ecologische relatie tussen stedelijk gebied en landelijk gebied behouden en versterken. ***(G10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebied rondom de Woeziksestraat beschouwen wij als stedelijk gebied, waarop het plan geen betrekking heeft. Het stimuleren van weg- en erfbeplanting hoort niet in het gebiedsplan thuis. De tweede zone is, met uitzondering van de stadsparken, begrensd als zoekgebied voor landschapsbeheer, randenbeheer en kleinschalige natuurontwikkeling.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat zij op diverse locaties in het Rivierenland hakhout en griend willen terugbrengen/herstellen. Op dit moment is het nog niet mogelijk om alle locaties in detail aan te geven. Dit speelt met name in de Regulieren en rond Bergharen en Hernen. Inspreker stelt voor om de mogelijkheid tot omvorming van basispakket bos naar pluspakket hakhout open te stellen op alle terreinen van Het Geldersch Landschap (totaal max. 50 ha). Bijvoorbeeld door aangeven van een soort algemene arcering voor Het Geldersch Landschap-terreinen.
Ook wil inspreker op enkele van haar eigendommen schraalakkers gaan ontwikkelen. Met name rond Bergharen en Hernen zijn hiervoor al de eerste stappen ondernomen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op een aantal plaatsen zal de arcering worden aangepast.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om alle landbouwgebieden in Brakel (kaartblad 38H, gebiedsnummer 53) aan te wijzen als zoekgebied Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) >30%. Delen van de natte graslanden , die nu geel zijn op de kaart, zijn in eigen beheer. Een groot gedeelte is in gebruik bij pachters. De SAN biedt samen met SN de mogelijkheid de agrarische activiteit te behouden zonder dat dit ten koste gaat van de hoge natuurwaarden. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij willen de SAN slechts in uitzonderingsgevallen toepassen op eigendommen van natuurbeschermings-organisaties. Het landgoed Brakel bevat slechts enkele ha. grasland, dat naar ons inzicht weinig potenties heeft. Eventueel waardevollere delen kan de stichting in eigen beheer nemen.

Inspraakreactie
Kaartblad 38H, Molenkampen. Inspreker geeft aan dat de ontgrondingsplas direct ten oosten grenzend aan deelgebied 29 natuurtechnisch wordt ingericht door verdere ontgronding en aanvullende natuurtechnische inrichting. Op de langere termijn zal het gebied overgedragen worden aan het Geldersch Landschap. Inspreker stelt voor het gebied (tussen deelgebiednummer 29 en het toponiem 'De Bosjes') in het gebiedsplan op te nemen als 'natuur door ontgronding'. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
Het gebied ten oosten van de oude kern van Culemborg is momenteel in beheer bij het Geldersch Landschap. Inspreker geeft aan dat zij in dit gebied kleinschalige natuurontwikkeling willen plegen aangevuld met het versterken van de landschappelijke waarden. Inspreker stelt voor het gebied als zoekgebied landschap in het gebiedsplan op te nemen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De Subsidieregeling Natuurbeheer en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer zijn niet bestemd voor het realiseren van stedelijk groen.

Inspraakreactie
Regulieren; Inspreker geeft aan dat de gebieden direct ten westen van de spoorlijn (gebiedsnummers 310 en 320) nog enige landschappelijke aankleding en afronding behoeven. Inspreker verzoekt de hiervoor noodzakelijke landschapspakketten open te stellen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het gebiedsplan zijn mogelijkheden opengesteld voor het afsluiten van landschapspakketten.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat zij in het buitendijkse gedeelte van Neerijnen op diverse locaties kleinschalige natuurontwikkeling en inrichting willen plegen. Inspreker verzoekt dit in het gebiedsplan mogelijk te maken. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De aanduiding 'inrichting bestaande natuur' is toegevoegd.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan mogelijkheden te zien in de bestaande bezittingen van het Geldersch Landschap op het stuifduin van Bergharen hakhout en heiden te ontwikkelen (mogelijk zelfs met een pluspakket). Inspreker verzoekt een dergelijke aanduiding op te nemen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Mogelijkheid voor omvorming is in het gebiedsplan opgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat ten oosten van deelgebiednummer 17 een schraalakker ligt. Inspreker verzoekt hier het SN-pakket 8 (Akker) open te stellen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De exacte ligging van de schaalakker is ons niet bekend. Bij een revisie van het gebiedplan kan het voorstel van inspreker worden meergenomen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in deelgebied 159 de aanduiding agrarisch natuurbeheer om te zetten in nieuwe natuur. Dit biedt mogelijkheden om de noordrand van het stuifduin te Bergharen te kunnen ontwikkelen tot natte hooilanden. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is niet in het gebiedsplan overgenomen. Door een beperkt beschikbaar aantal hectares nieuwe natuur worden de hectares ingezet in de gebieden die de hoogste potentie bezitten.

Inspraakreactie
*Inspreker ziet mogelijkheden om de beide delen van gebiedsnummer 26 te ontwikkelen tot waardevolle kwelbossen. Het is inspreker niet duidelijk waarom deze voormalige natuurontwikkelingsgebieden een minder ambitieuze aanduiding hebben gekregen. Inspreker verzoekt dit alsnog te herstellen.****(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de aanduiding zoekgebied landschap van deelgebied 17 te veranderen in nieuwe natuur. Inspreker geeft aan het terrein te willen ontwikkelen ten behoeve van de direct daaraan liggende dassenburcht. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor herstel van het dassenleefgebied is verwerving van het perceel niet noodzakelijk. Verschillende, voor het kommenlandschap kenmerkende, landschapspakketten zijn hier toepasbaar.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor aan deelgebied 28 landschapspakket eendenkooi (61) en pluspakket hakhout en griend (29) toe te voegen. De graslanden rond de kooi zullen ontwikkeld worden tot bloemrijk hooi- en grasland of zelfs tot een pluspakket nat grasland (gebiedsnummers 28 en 256). Inspreker verzoekt dit mogelijk te maken. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
In deelgebied 172 wordt een kruidenakker ontwikkeld. Inspreker verzoekt het pakket 08 Akker toe te voegen.
Bij deelgebied 422 en 247 liggen enkele hakhoutpercelen. Inspreker verzoekt in deze deelgebieden het pakket 29 Hakhout en griend open te stellen. Aan de zuidkant van gebiedsnummer 247 ligt tevens een kleine schaalakker. Inspreker verzoekt hier het pakket 08 Akker toe te voegen. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is aan deelgebied 172 pakket 8 (akker) toegevoegd. De hakhoutpercelen betreffen bestaande natuur waarvoor beheerspakketten uit de SN aangevraagd kunnen worden. Het is ons niet duidelijk wat de exacte locatie van de schraalakker is. Bij een revisie van het gebiedsplan kan dit verzoek worden meegenomen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt in deelgebied 248 de begrenzing zoekgebied landschap 30% te veranderen in nieuwe natuur ten behoeve van de ontwikkeling van een dassengebied. Het gebied was voorheen een reservaatsgebied. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn van mening dat voor de ontwikkeling van het dassenleefgebied agrarisch natuurbeheer, kleinschalige natuurontwikkeling en landschapsbeheer 30% voldoende zijn.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat in deelgebied 48 hun bezit Laakse bos onvolledig op de kaart is aangegeven. Buitendijks ligt nog een stuk van ongeveer gelijke vorm en grootte. Beide helften vormen samen de restanten van een voormalig wiel. In het vigerend begrenzingenplan klopt de beschrijving wel maar de kaart niet. Destijds is het gebied op verzoek van het Geldersch Landschap begrensd als natuurontwikkelingsgebied om daarmee het wiel te kunnen herstellen. Inspreker verzoekt om ook buitendijks het wiel de aanduiding nieuwe natuur te geven. ***(O14)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Gezien de schaarse middelen heeft herstel van het buitendijkse wiel voor ons geen prioriteit.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de aanduiding kleinschalige natuurontwikkeling voor de Erlecomse waard (gebiedsnummer 448) niet overeenkomt met de bestaande RBON begrenzing en de eigendomssituatie. De eigendommen van Staatsbosbeheer zijn al sinds midden zeventiger jaren in eigendom of verworven en zullen de legenda aanduiding 'bestaande nieuwe natuur' moeten krijgen. (wijziging gebiedsnummer 448 in 447). ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het in het kader van de door Gedeputeerde Staten vastgestelde beleidsstrategie voor de Gelderse Poort van bijzonder belang is dat de Huissense waard de aanduiding nieuwe natuur krijgt als onderdeel van de grote natuurlijke eenheid (wijziging van de nummers 54, 55, 505 in 325). Met de huidige aanduiding wordt een patroonmatig overgangsbeheer

gestimuleerd dat onvoldoende zal leiden tot de realisering van de afgesproken doelen op dit schaalniveau. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is het gebied in de Visie Gelderse Poort opgenomen als grote natuurlijke eenheid. Wegens gebrek aan middelen is het toen in de 2e fase geplaatst. Ook nu laten de beschikbare middelen alleen begrenzing van de zgn. lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied) toe. De Huissense waarden behoren daar niet toe. De aangegeven begrenzing dient om een aangepast beheer van de aanwezige waarden mogelijk te maken en verwerving c.q. omvorming naar natuurterrein van het noordelijke, onvergraven deel van de waard.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat er aan de oostzijde van de uiterwaard Bakenhof in Arnhem-zuid een dijkverlegging heeft plaatsgevonden. De dijkverlegging is niet meegenomen in het gebiedsplan. Inspreker verzoekt het gedeelte dat aan het buitendijks gebied is toegevoegd als nieuwe natuur in het gebiedsplan op te nemen, conform de zuidelijk gelegen Huissense waarden. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De ligging van de dijk is aangepast aan de actuele situatie. Aangezien de verwerving en inrichting uit andere middelen (IRMA-gelden) is betaald, hoeft het gebied niet als nieuwe natuur te worden begrensd.

Inspraakreactie
Voor de Beuningse waard is gekozen voor een klassieke begrenzing die uit drie aanduidingen bestaat. Inspreker geeft aan dat voor de ontwikkeling van procesbeheer via extensieve begrazing het de voorkeur verdient om het middengedeelte te wijzigen in de aanwijzing nieuwe natuur (wijziging gebiedsnummer 263 en 264 in 206). Inspreker geeft aan dat dit ook geldt voor de begrenzing nieuwe natuur in de Beuningse uiterwaarden, waar het centrale gedeelte als zoekgebied natuurontwikkeling is aangeduid. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is overgenomen in het gebiedsplan.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt om in de Bemmelse waarden het zuidelijk gedeelte aan te duiden als nieuwe natuur (wijziging gebiedsnummers 187 en 188 in 192). ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Conform het Landinrichtingsplan willen wij hier door agrarisch natuurbeheer de waarde als weidevogelgebied behouden en ontwikkelen.

Inspraakreactie
Bemmelse waard; Ten aanzien van de voormalige vuilstorten zijn afspraken gemaakt om het gebied te begrenzen als reservaatgebied, i.p.v. zoekgebied landschap zoals het nu in het gebiedsplan is opgenomen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bij de begrenzing van het gebied in het gebiedsplan zijn de grenzen van de bestaande natuur gevolgd. Bij een revisie van het gebiedsplan kan ingespeeld wordt op een nieuwe actuele situatie.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de realisering van hoogwatervrij terrein ten behoeve van jaarrondbegrazing niet is opgenomen in het gebiedsplan. Inspreker verzoekt te onderzoeken of het mogelijk is het noordelijk gedeelte van de Munnikenland als nieuwe natuur te begrenzen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebied rond Loevestein wordt door kleiwinning ingericht en vervolgens overgedragen aan Staatsbosbeheer. Het gebiedsplan is niet de plaats om wijzigingen in de oplevering voor te stellen. De toekomst van het Munnikenland zal duidelijk worden in de PKB Ruimte voor de Rivier. Na vaststelling hiervan zal het gebiedsplan aangepast worden.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de begrenzing zoekgebied kleinschalige natuurontwikkeling bij het Bruuk niet leidt tot de gewenste hydrologische doelrealisatie. Inspreker verzoekt het noordelijk gebied te begrenzen als nieuwe natuur. Dit geldt ook voor de zuidwestelijk gelegen percelen naast het begrensde gebied 241. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In de landinrichting Groesbeek bleek het niet mogelijk, het zuidwestelijk gebied te verwerven en in te richten. Daar leggen wij ons bij neer. Het oostelijk gelegen zoekgebied 186 zal veranderd worden in nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Voor het ontwikkelen van de grote eenheid Nederhemert wordt op termijn voorgesteld een extensief begrazingsbeheer te introduceren. Inspreker geeft aan dat het intensiveren van het beheer voor het herstel van de stroomdalgraslanden een prima maatregel is, maar zal met de inachtneming van periodiek extensieve begrazing tot betere resultaten leiden dan volledige extensieve begrazing. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Binnen een grote eenheid kan lokaal een intensiever beheer nodig zijn om plekken met een hoge biodiversiteit te behouden. Het beheer van stroomdalgraslanden binnen een extensief begraasde uiterwaard is daar een voorbeeld van. In paragraaf 2.1.2 is voor Nederhemert de volgende zinsnede opgenomen: Het gebied leent zich op termijn goed voor een zeer extensief begrazingsbeheer, hoewel de stroomdalgraslanden waarschijnlijk ook dan nog aanvullend beheer vragen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan in de beschrijving van de Parels en A-locaties voor een aantal parels een nadere implementatie van de gewenste maatregelen te missen, zoals voorstellen voor ontsnippering en mogelijkheden voor realisering van hydrologische bufferzones. Inspreker noemt als voorbeeld landgoed Loenen en het Personnenbos waar optimalisering van de waterhuishouding in de bufferzone noodzakelijk is. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad hebben wij keuzes moeten maken, waarbij bufferzones om relatief kleine, maar wel waardevolle gebieden afgevallen zijn.

Inspraakreactie
Inspreker merkt op dat ontkleiingen vrijwel tot aan de rand van het Colenbranderbos zijn gerealiseerd. In het gebiedsplan wordt echter voorgesteld met de geplande afgravingen enige afstand te bewaren. In plaats van de voorgestelde uitbreiding van het Abelen-lepenbos zullen zich de meer dynamische varianten ontwikkelen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is overgenomen in het gebiedsplan.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat sanering van de vuilstort Groesbeek voor De Bruuk uiteindelijk de meest wenselijke oplossing is. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zijn het met inspreker eens. Programma Beheer is niet het juiste instrumentarium om dit probleem aan te pakken.

Inspraakreactie
Voor Nieuwen dijk/Boezem van Brakel wordt in het gebiedsplan voorgesteld om de hydrologische situatie te herstellen in relatie met het herstel van inundatievelden. Inspreker geeft aan dat uit onderzoek blijkt dat herstel van zowel waterkwaliteit als de hydrologische situatie alleen mogelijk is wanneer een buffergebied wordt begrensd waar huishoudkundige maatregelen uitgevoerd kunnen worden. Inspreker geeft aan dat dit binnen de huidige begrenzing niet mogelijk is. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Benedenloop Linge; bij gewenste maatregelen staat dat voor het herstel van rietland en zeggemoeras vergaande huishoudkundige maatregelen noodzakelijk zijn. Vernatting kan alleen gerealiseerd worden na wijziging van de huidige functies in de aangrenzende landbouwgebieden. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het alleen mogelijk is de waterhuishouding in de kleiputten van Buren te verbeteren wanneer er meer hectares nieuwe natuur worden toegevoegd. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Komgrondenreservaat Deil ('t Broek - Waardenburg); Voor dit gebied kan als gewenste maatregel worden opgenomen dat het agrarisch peil aan de westzijde herziening behoeft ter voorkoming van wegzijging uit het reservaat. Uiteindelijk is het wenselijk dat de begrenzing aan de westzijde wordt

aangepast en de zone met de zandbaan als nieuwe natuur wordt begrensd, zodat een hydrologische bufferzone gerealiseerd kan worden. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat uit onderzoek blijkt dat voor herstel van de waterhuishouding van de Lieskampen aanleg van een ecologische verbindingszone onvoldoende is. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de directe omgeving van de Put van Brullee hoge potenties heeft voor de uitbreiding van vochtige schraallandvegetaties. Om dit te realiseren stelt inspreker voor in een zone van minimaal > 100 m rond de Put van Brullee nieuwe natuur open te stellen. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Door een beperkt aantal beschikbare hectares is het niet mogelijk het gehele gebied te begrenzen als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker stelt voor in het kader van de beleidsvorming omtrent de Hollandse waterlinie het gedeelte aan de oostzijde van de Molenkade te begrenzen als nieuwe natuur (zodat deze ecologische verbindingszone enige importantie krijgt). ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan niet overgenomen. Wanneer extra middelen voor de realisering van de robuuste verbindingszone Nieuwe Hollandse Waterlinie beschikbaar komen, zullen wij dit voorstel nader bezien.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat voor de Kil van Hurwenen, Heesseltsche waarden en Fort Sint Andries 7 pakketten zijn geïntroduceerd. Inspreker is van mening dat enige samenhang voor het uiteindelijke streefbeeld dat hier gerealiseerd moet worden ontbreekt. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor deze gebieden staan wij een grootschalig extensief beheer voor, waarbij genoemde natuurtypen in samenhang tot ontwikkeling zullen komen. Er is echter binnen de SN geen pakket waarin dit opgenomen is; vandaar dat deze oplossing gekozen is. In de op te stellen inrichtingsplannen voor de Hurwenense en Heesseltsche waarden moet de gewenste samenhang en de gewenste locatie van de verschillende doeltypen nader uitgewerkt worden.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het gemeentelijk landschapsbeleid is vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan Gemeente Buren 2001. Daarnaast constateert inspreker dat er verschilpunten zitten tussen het gemeentelijk beleid en het gebiedsplan. ***(G1)***

Antwoord gedeputeerde Staten
Wij hebben het gebiedsplan op hoofdlijnen vergeleken met het landschapsbeleidsplan. Wij zijn van mening dat er geen grote verschillen zitten tussen beide plannen. Door het openstellen van landschapspakketten stimuleert het plan het gemeentelijk landschapsbeleid. Het gemeentelijk beleid kan uiteraard verder gaan en gedetailleerder zijn.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat in het gemeentelijk beleid de gebieden De Schans en De Gouden ham (met bijbehorende randgebieden) zijn aangewezen als toeristisch-recreatieve kerngebieden. Het buitendijks gebied van De Gouden ham is terecht buiten de begrenzing gelaten. een zelfde waardering dient ook te gelden voor het gebied de Schans. Recreatiepakketten liggen in deze gebieden voor de hand zodat de natuurdoelstelling voor de randgebieden heroverwogen dienen te worden. ***(G3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De jachthaven de Schans is buiten de begrenzing gehouden. Het aanliggende gebied de Oijense middenwaard is aardwetenschappelijk waardevol en heeft ontwikkelingsmogelijkheden voor natuurlijke graslanden. Naar onze mening heeft dit geen recreatieve functie.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het ontwerp-gebiedsplan niet strookt met de koppeling natuurontwikkeling en verdrogingsbestrijding zoals deze zijn vastgelegd in de stroomgebiedsvisie Rivierenland. Inspreker verzoekt het gebiedsplan meer af te stemmen op de stroomgebiedsvisies. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op het punt van waterberging en agrarisch natuurbeheer zijn er goede koppelingsmogelijkheden. Zolang de stroomgebiedsvisie niet tot nieuwe plannen en instrumenten leidt, is het echter nog te vroeg om te bepalen hoe Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer en Subsidieregeling Natuurbeheer hierbij ingezet kunnen worden

Inspraakreactie
Inspreker vindt het te optimistisch om te veronderstellen dat realisatie van de weidevogel-doelstelling kan plaatsvinden door de aanwijzing van relatief kleine gebieden in de uiterwaarden. In het kader van het onderzoek dat de Vogelbescherming Nederland heeft gedaan in 2002 blijkt dat alleen grote arealen als drager beschouwd kunnen worden voor de instandhouding van de weidevogelbiotopen in Nederland. Inspreker pleit er voor grotere arealen weidevogelgebied in de komgronden te begrenzen en niet te kiezen voor de nu geselecteerde kleine gebieden. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben waar mogelijk en zinvol grote aaneengesloten komgebieden begrensd als weidevogelgebied. Waar op dit moment gezonde, functionerende weidevogelpopulaties zijn, willen wij daarop inzetten, ook buitendijks.

Inspraakreactie
Inspreker constateert in het gebiedsplan wijzigingen ten opzichte van de doelstellingen en uitgangspunten zoals vastgelegd in de Visie Gelderse Poort. Grote delen van de uiterwaarden binnen de begrenzing van de Gelderse Poort zijn niet meer opgenomen als grote natuurlijke eenheid, terwijl deze beleidscategorie één van de grootste prioriteiten is in het natuurbeleid. Het betreft delen van de Huissense waarden, de Klompenwaard, en de Gendtse waard. Het is voor inspreker niet duidelijk waar deze beleidswijziging op is gebaseerd en geeft aan dat een heroverweging zeker op zijn plaats is. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Sinds de vaststelling van de Visie Gelderse Poort is het denken over grote eenheden doorgegaan. De nu aangegeven begrenzing is conform de criteria in het nieuwe Handboek Natuurdoeltypen: alleen gebieden van 500 ha of groter, met voldoende hoogwatervrij terrein, dan wel koppeling aan binnendijks gebied. Klompenwaard en Gendtse waard zijn -in die terminologie- eenheden met integraal extensief beheer. De Huissense waard was, vanwege gebrek aan natuurontwikkelingsmiddelen, ook in het oude begrenzingenplan niet als nieuwe natuur aangegeven. Het betreft dus geen beleidswijziging.

Inspraakreactie
In het kader van de Gelderse Poort is langdurig onderzoek verricht naar de meest gewenste grote natuurlijke eenheid, dit in samenhang met de ontwikkelingen binnendijks en in Duitsland. In het gebiedsplan worden gedeelten niet meer tot deze grote natuurlijke eenheid gerekend en geschikt geacht voor agrarisch natuurbeheer (o.a. Fort Sint Andries en omgeving). Inspreker geeft aan dat hierdoor versnippering zal optreden en dat ambities uit het natuurbeleid niet gerealiseerd kunnen worden. Ook de veiligheidsnormering van de Wet Rijkswaterstaatswerken vraagt om een integraal beheer van deze grote eenheden. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dit gebiedsplan tracht de beschikbare middelen zo goed mogelijk in te zetten. Dat doen wij door lopende initiatieven te steunen en belangrijke natuurwaarden overeind te houden. Wanneer er in de toekomst nieuwe middelen komen om op grote schaal natuurontwikkelings- en veiligheidsprojecten uit te voeren, kunnen we de ambities verhogen.

Inspraakreactie
In de beschrijving van doelrealisatie in het gebiedsplan is voor het Rijnstrangengebied een scheiding van functies opgenomen; een versterking van de natuurdoelen langs de strangen en een agrarische functie voor de polders. Het herstel van (moeras) natuur in dit gebied zal door deze scheiding blijvend worden belemmerd. Uit studies blijkt dat vooral de landbouw de belemmerende factor is voor een goed functionerend moerassysteem. Inspreker pleit ervoor om meer hectares nieuwe natuur open te stellen in het Rijnstrangengebied om het herstel van de rietlanden te kunnen realiseren. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De keus die nu gemaakt is, houdt in dat buiten de zomerkades de landbouw verdwijnt. Naar onze mening is dat in overeenstemming met de Visie Gelderse Poort en het landinrichtingsproject. De waterhuishouding zal dan verregaand op het herstel van rietland afgestemd kunnen worden.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het Erfkamerlingschap binnen de begrenzing van het plangebied ligt (eigendom van Staatsbosbeheer en Terca) maar niet is aangeduid als zoekgebied 'inrichting bestaande natuur'. Inspreker geeft aan dat voor dit gebied plannen in ontwikkeling zijn voor het

ontwikkelen van enkele aftakkingen van de Wildt. Inspreker verzoekt het kaartbeeld aan te passen aan de feitelijke situatie. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voorstel van inspreker is in het gebiedsplan overgenomen.

Inspraakreactie
Inspreker constateert dat het verzoek voor het aankoppelen van de Eendenpoelse buitenpolder en het westelijk gelegen poldertje ten noordoosten van Herwen en het verzoek om een verbinding te creëren tussen de Geitenwaard en de Eendenpoelse buitenpolder ten westen van Aerdt niet zijn gehonoreerd. In het gebiedsplan wordt de relatie buitendijks en binnendijks gebied als randvoorwaardelijk voor procesnatuur beschouwd. Inspreker geeft aan dat in de uitwerking daar onvoldoende inhoud aan wordt gegeven. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zien wel mogelijkheden voor de koppeling van buitendijks en binnendijks gebied bij Candia. De Driedorpenpolder zien wij echter als blijvend landbouwgebied; een koppeling aan de Geitenwaard is dan ook ongewenst.

Inspraakreactie
Gendtsche Polder (Steenfabriek 'De Zandberg'); Het driehoeksperceel ten oosten van het fabrieksterrein is aangeduid als nieuwe natuur. Inspreker verzoekt dit perceel buiten de begrenzing te halen. ***(P44)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In dezen volgen wij het plan van de Landinrichtingscommissie en dus blijft dit gebied aangeduid als nieuwe natuur.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het fabrieksterrein van de steenfabriek Rossum in de Alemsche overwaard te klein is ingetekend. Deze uiterwaarden zijn aangegeven als zoekgebied landschapsbeheer en agrarisch natuurbeheer.
Inspreker geeft aan dat binnen deze uiterwaarden nog kleiwinningsprojecten zullen plaatsvinden. Inspreker verzoekt dit gebied aan te wijzen als nieuwe natuur (oranje).
Het steenfabrieksterrein in de Drutensche waarden is opgenomen als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid (blauw). Inspreker verzoekt het steenfabrieksterrein buiten de begrenzing te laten.
De terreinen, anders dan de fabrieksterreinen, zijn opgenomen als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid (blauw). Inspreker verzoekt deze gebieden, gezien de plannen voor grondstofwinning, natuurontwikkeling en rivierverruiming, te begrenzen als nieuwe natuur (oranje). De terreinen van de toekomstige kleiwinningsprojecten in de Hedelse bovenwaard zijn aangeduid als zoekgebied landschap (geel). Inspreker geeft aan dat in deze uiterwaarden kleiwinningsprojecten uitgevoerd zullen worden en verzoekt deze gronden aan te duiden als nieuwe natuur (oranje). ***(P44)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing van het steenfabrieksterrein Rossum is aangepast. Het steenfabrieksterrein in de Drutense waarden is in beeld als eventueel te verwijderen obstakel in het kader van Ruimte voor de Rivier; in afwachting van de besluitvorming daarover geven wij het aan als zoekgebied rivierverruiming.

In het geval van commerciële kleiwinningen is onze stelling dat eerst de opbrengsten van kleiwinning aangewend moeten worden voor functieverandering en inrichting van het vergunde terrein. Begrenzing als nieuwe natuur ligt dan niet in de rede.

Inspraakreactie
Ten zuiden van Beesd is een ecologische verbindingszone gepland met in deelgebied 511 de mogelijkheden een aantal stapstenen volgens model Rietzanger en IJsvogelvlinder aan te leggen. Inspreker benadrukt de ecologische waarde van de verbindingzone en verzoekt deze aanduiding in het gebiedsplan leidend te laten zijn bij andere ontwikkelingen in het gebied (o.a. verbreding A2 en verzoek voor ondertunneling van de A2). ***(O9)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij nemen nota van dit standpunt.

Inspraakreactie
Inspreker doet in haar brief een aantal begrenzingsvoorstellen met betrekking tot haar steenfabrieken in het rivierengebied.
1) Tussen de fabrieken Kijfwaard oost en Kijfwaard west is een strook begrensd als nieuwe natuur. Deze strook (fabrieksterrein) dient buiten de begrenzing te worden gehouden (wit).
2) Bemmelsche- Gendtsche- en Ooijrijksche polder (steenfabriek Bemmel); Een deel van de eigendommen is aangeduid met een roze arcering (zoekgebied inrichting bestaande natuur). Inspreker geeft aan dat deze aanduiding zich verzet tegen de aanvullende kleiwinningsprojecten die in voorbereiding zijn. Inspreker verzoekt de gronden als nieuwe natuur (oranje) op de kaart te zetten.
3) Gronden nabij Homoet; op deze gronden is een vigerende ontgrondingsvergunning aanwezig met agrarische herinrichting. Inspreker geeft aan dat de begrenzing geen belemmering mag opleveren voor de ontgronding.
4) Rijswijksche buitenpolder ('De Roodvoet' steenfabriek) en Crobsche waard (Haaften steenfabriek); Inspreker verzoekt het fabrieksterrein buiten de begrenzing te laten. Voor de overige terreinen zouden, gezien het hoge ambitieniveau van de te realiseren natuurontwikkeling in deze uiterwaard, aanvullende financieringsinstrumenten nodig zijn. Inspreker verzoekt deze gronden aan te duiden als nieuwe natuur (oranje).
5) Loenensche buitenpolder en Wolferense waard; een kleiwinning en daaraan gekoppelde natuurproject is in voorbereiding. Gezien het hoge ambitieniveau van de te realiseren natuurontwikkeling in deze uiterwaard, zijn aanvullende financieringsinstrumenten nodig. Inspreker verzoekt deze gronden aan te duiden als nieuwe natuur (oranje), net zoals is gebeurd voor de terreinen van de Dienst Landelijk Gebied in de aangrenzende polder.
6) Kantoorcomplex Wienerberger Bricks; Het kantoorcomplex, buitendijks gelegen tegenover de Steenfabriek Lobith, is opgenomen als zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid. Inspreker verzoekt het kantoorcomplex buiten de begrenzing te houden. ***(P47)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
1: de begrenzing is aangepast ,
2: deze aanduiding geeft aan dat het gebied nu reeds natuurterrein is, maar dat herinrichting gewenst is. Dit is niet op voorhand strijdig met kleiwinning
3: deze aanduiding is geen belemmering voor kleiwinning met hercultivering
4/5: de begrenzing van de steenfabrieken is aangepast. In het geval van commerciële kleiwinningen is onze stelling dat eerst de opbrengsten van kleiwinning aangewend moeten worden voor functieverandering en inrichting van het vergunde terrein. Begrenzing als nieuwe natuur ligt dan niet in de rede. Bovendien ontbreken ons de middelen om buiten de lopende NURG-projecten (Nadere Uitwerking Rivierengebied) nog nieuwe natuur aan te wijzen.

6: de aanduiding 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid' geeft slechts aan, dat wij over dit deel van het projectgebied van Ruimte voor de Rivier geen uitspraak doen.

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt het fabrieksterrein van waalsteenfabriek 'De Bylandt' B.V. buiten de begrenzing te halen (grenscorrectie zuid- en westzijde). ***(P48)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De begrenzing is aangepast

Inspraakreactie
Inspreker verzoekt de inspraakreactie die n.a.v. de 'Startnotitie m.e.r. herinrichting Heesseltsche uiterwaarden' zijn ingebracht mee te nemen als inspraakreactie op het gebiedsplan (reacties zijn meegestuurd). Inspreker vindt het vreemd dat de provincie deze koppeling zelf niet heeft gemaakt. ***(O19)***
Inspreker verzoekt haar inspraakreactie op Raamplan Fort Sint Andries (waar niets mee is gedaan), mee te nemen als inspraakreactie op het gebiedsplan (reactie is meegestuurd). ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dit gebiedsplan geeft het kader, waarbinnen de besluitvorming over de inrichting van de Heesseltsche waarden moet vallen. Het plan neemt daartoe de natuurdoelstellingen van de Visie Fort Sint Andries over.
Het plan doet geen uitspraken over de precieze inrichting; daarvoor wordt een m.e.r. voorbereid. Het Raamplan is richtinggevend voor de inzet van landinrichtingsinstrumenten. Dit gebiedsplan gaat alleen over de instrumenten Subsidieregeling Natuurbeheer en Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer.

Inspraakreactie
Als een gebied valt onder de Vogel- en Habitat-richtlijn is het in het gebiedsplan aangeduid als 'Blijf af gebied'. Inspreker vraagt zich af wat dat betekent voor de Heesseltsche uiterwaarden. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Er is verschil tussen aangewezen Habitats en aangewezen Vogelrichtlijngebieden. Habitats zijn terreinen waarop voorbeelden van in Europees verband waardevolle natuurtypen aanwezig zijn. Voorbeelden in gebied van inspreker zijn: de oeverwal van de Hurwenense en de Rijswaard. Deze zijn moeilijk vervangbaar en gelden daarom als blijf-af-gebied. De waarde van een gebied voor vogels kan in een groter verband bezien worden; slaap- en foerageergebieden zijn tot op zekere hoogte vervangbaar en uitwisselbaar. In de Heesseltsche uiterwaarden zijn geen op voorhand als onvervangbaar te beschouwen waarden aanwezig.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat als er in een gebied nieuwe natuur ontwikkeld wordt een groot aantal van de bestaande, en even zeldzame natuurwaarden moet worden vernietigd. Inspreker verzoekt de logica hiervan uit te leggen. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Bij de keuze, welke gebieden in aanmerking komen voor natuurontwikkeling, spelen verschillende argumenten een rol. Ten eerste is het van belang, welke natuurlijke processen aanwezig of te activeren zijn; ten tweede, welke variatie aan milieu-omstandigheden aanwezig of aan te brengen

is. Tenslotte is van belang, welke actuele waarden aanwezig zijn, en of die inpasbaar zijn in een gewenste nieuwe situatie. In gebieden met hoge en onvervangbare actuele waarden ligt een keuze voor natuurbehoud meer voor de hand.
In de Heesseltsche uiterwaarden zijn de actuele natuurwaarden beperkt en weinig riviergebonden. De weidevogelstand is matig, waardevolle vegetaties zijn schaars, door kleiwinning is het oorspronkelijk reliëf grotendeels verloren gegaan. Bij Opijnen is een kleine nevengeul ingericht. Daar zijn binnen enkele jaren vele zeldzame organismen opgedoken. Dat duidt erop, dat nevengeulen in dit gebied zeer kansrijk zijn. Ook in de sfeer van moeras en ooibos liggen grote ontwikkelingsmogelijkheden. Daarom kiezen wij, tezamen met de Rijkspartners, voor een ontwikkeling gericht op meer riviergebonden natuurtypen.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af of het gebied dat aan de westkant aansluit op de Heesseltsche uiterwaarden, ter hoogte van Opijnen tot aan de Zaltbommelse brug, ongemoeid blijft. Zo ja, vraagt inspreker uit te leggen wat de reden van de afwijkende opstelling is, en aan te geven wat er dan over blijft van het uitgangspunt te willen komen tot één structurele hoofdstructuur Fort Sint Andries, terwijl er zo'n fors gebiedsonderdeel buiten valt. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De wit gelaten terreinen zijn al als natuurterrein ingericht en beheerd.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt wat de rol is die de winning van delfstoffen (met name zand) in het geheel speelt, en welke rol het storten van vervuilde grond speelt. ***(O19)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Rivierverruiming gaat gepaard met maaiveldverlaging en dus met graafwerkzaamheden en afvoer van specie. Naar onze mening dienen de ingrepen zoveel mogelijk samen te gaan met een goed gebruik van schaarse delfstoffen. Welke rol delfstoffen en het bergen van vuile specie in de Heesseltsche waard zullen spelen, zal in het kader van de m.e.r. beantwoord moeten worden.

Inspraakreactie
In de Willemspolder is een deel van de ontgronding reeds vergund en een gedeelte is in voorbereiding voor vergunningverlening. Op kaartblad 39G is het gebied begrensd als 'natuur door ontgronding'. De vergunning is/wordt verleend op basis van herinrichting als natuur. Inspreker geeft aan dat gezien het hoge natuurambitieniveau het gebied in aanmerking dient te komen voor subsidieverlening uit Programma Beheer. Een compensatie van de waardedaling van de grond kan niet gerealiseerd worden uit de ontgronding. Inspreker verzoekt het gebied op te nemen als nieuwe natuur. ***(P23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het geval van commerciële kleiwinningen is onze stelling dat eerst de opbrengsten van kleiwinning aangewend moeten worden voor functieverandering en inrichting van het vergunde terrein. Begrenzing als nieuwe natuur ligt dan niet in de rede. Bovendien ontbreken ons de middelen om buiten de lopende NURG-projecten (Nader Uitwerking Rivierengebied) nog nieuwe natuur aan te wijzen.
Overigens is subsidie op grond van de Subsidieregeling Natuurbeheer onmogelijk voor zaken die reeds uit anderen hoofde verplicht zijn.

Inspraakreactie
De Angerensche waard is geheel opgenomen als zoekgebied voor grootschalige natuur. Inspreker geeft aan dat dit voor de betrokken eigenaren onzekerheid betekent en dat de Landinrichtingscommissie niet is staat is de verkaveling door middel van vrijwillige kavelruilen te verbeteren omdat de eigenaren niet mee willen werken. Hierdoor bereikt de commissie de doelen van het Raamplan niet. De commissie dringt aan op snelle besluitvorming. ***(O8)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deze aanduiding geeft slechts de onzekerheid weer, die het project Ruimte voor de Rivier voor alle betrokkenen geeft. Wij begrijpen dat dit voor de landinrichting lastig is.

Inspraakreactie
In paragraaf 2.2 (deel 2) van het gebiedplan staat dat voor de Gelderse Poort een wijziging t.o.v. het oude begrenzingenplan RBON is dat de ecologische verbindingszone tussen de Refter en de Groenlanden is voorzien van instrumenten. Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is om welke instrumenten het gaat. ***(O5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Gedoeld wordt op de mogelijkheid, beschikkingen aan te vragen voor kleinschalige natuurontwikkeling, randenbeheer en landschapsbeheer

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat het niet duidelijk is waarom de uiterwaarden van de Nederrijn tot Rheden in het gebiedsplan Veluwe zijn opgenomen. Inspreker vindt dit onlogisch en onwenselijk en verzoekt de uiterwaarden Nederrijn alsnog in het Gebiedsplan Rivierenland op te nemen. ***(P26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Hiertoe hebben wij besloten omdat wij beide zijden van de rivier in één plan willen opnemen, en de uiterwaarden op de noordoever een sterke relatie met de Veluwe hebben.

Inspraakreactie
Inspreker is van mening dat de begrenzing van de Huissense uiterwaarden in overeenstemming moet zijn met het huidige beheers- en begrenzingenplan Gelderse Poort Oost, d.w.z. natuurontwikkeling langs de rivieren en voor de rest weidevogelgebied. Inspreker is van mening dat door het veranderen van de beheerspakketten en begrenzingen de uitvoering van het plan Gelderse Poort Oost wordt gefrustreerd.
Wel stelt inspreker twee kleine grenswijzigingen voor:
- een klein stukje lichtgroen in het Huissense zwanenbad is nu ontzand en kan dus vervallen
- de begrenzing in het uiterste noordelijke gedeelte moet iets uitgebreid worden, overeenkomstig het onlangs gerealiseerde plan 'Bakenhof' ten noorden van de Pleijbrug. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij hebben voor dit gebiedsplan het uitgangspunt gehanteerd, dat agrarisch natuurbeheer alleen ingezet wordt waar hoge waarden dit rechtvaardigen. Dit is slechts in een klein deel van de Huissense waarden het geval. Nieuwe natuur zetten wij alleen in waar hoge actuele waarden dit rechtvaardigen, en waar concrete inrichtingsprojecten lopen. Het gedeelte langs de rivier stroomopwaarts van het veer valt daar niet onder. Wij beseffen dat dit lastig is voor de landinrichting. Na afronding van de PKB Ruimte voor de Rivier zullen wij de situatie opnieuw bezien en de begrenzing indien nodig aanpassen.
De overige wijzigingsvoorstellen van inspreker zijn overgenomen in het gebiedsplan.

Inspraakreactie
Inspreker bezit percelen in de Huissense uiterwaarden en verzoekt:
1) De beheerspakketten aan te passen zodat de bestaande meidoornhagen aan de noord- en zuidzijde van de uiterwaard onderhouden kunnen worden. Ook dient achterstallig onderhoud gesubsidieerd te worden zoals bij de vroegere rol-ral regeling.
2) Inspreker geeft aan dat een speciaal ganzenbeheerpakket voor overwinterende ganzen noodzakelijk is voor het gebied. De schadeuitkeringen van het faunafonds zijn moeilijk te innen en te laag.
3) Inspreker geeft aan dat de huidige diverse beheerspakketmogelijkheden gehandhaafd dienen te blijven. Met name weidevogelpakketten. Diverse weidevogels als grutto, kieviet en snip zullen anders verdwijnen.
4) inspreker verzoekt een beheerspakket open te stellen dat het mogelijk maakt voor particuliere natuurbeheerders om aan extensieve jaarrondbegrazing te doen in natuurgebieden; de Hollandse koe i.p.v. Galloway's. ***(P30)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
1) In het gebied waar de meidoornhaag is gelegen kan het pakket struweelhaag aangevraagd worden. Het wegwerken van achterstallig onderhoud loopt niet via Programma Beheer maar kan via een Gemeentelijk Project Landschapsbeheer voor provinciale subsidie in aanmerking komen.
2) Zodra middelen voor ganzenbeheer beschikbaar zijn, zullen wij die via een planwijziging inzetten waar dit het meeste rendement heeft.
3) Wij hebben de meest waardevolle weidevogelgebieden begrensd. Daarnaast is verlenging van lopende overeenkomsten in principe mogelijk.
4) Waar wij nieuwe natuur begrensd hebben, staan in principe de mogelijkheden ook voor particulieren open, tenzij het om rivierkundig gevoelig beheer gaat.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom de oude grenzen van de F3b-locatie in het gebiedsplan opgenomen zijn als mogelijk natuurontwikkelingsgebied (deelgebied 123). ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Dit gebied is niet als natuurontwikkelingsgebied opgenomen, maar voor agrarisch natuurbeheer. Uit inventarisaties blijkt, dat in dat gebied zich een relatief goede weidevogelstand handhaaft. Wij willen daarom agrarisch graslandgebruik, mede afgestemd op weidevogels, ondersteunen.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af waarom de bestaande natuurelementen niet zijn geaccentueerd (eendenkooi) terwijl er wel nieuwe natuurgebieden zijn aangemerkt. (inspreker woont in Maasbommel) ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het niet opnemen van de pakketten voor eendenkooien is een fout, die inmiddels hersteld is. De regelingen waarover het gebiedsplan gaat, richten zich op agrarisch natuurbeheer en nieuwe natuur, terwijl ondersteuning van het beheer van bestaande natuur ook buiten het gebiedsplan om mogelijk is. Daarom heeft de bestaande natuur minder accent gekregen

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af wat de motivatie is om agrarische cultuurgrond als 'natte open weidegebieden met weinig bebouwing' op de kaart te zetten. ***(P35)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zien daarin geen tegenstelling. Sommige agrarische cultuurgrond ligt in natte open gebieden met weinig bebouwing.

Inspraakreactie
Inspreker heeft 3,8 ha productieboomgaard, ten oosten van gebiedsnummer 292, in eigendom gekregen. Inmiddels zijn de fruitbomen gerooid en is er een inrichtingsplan opgesteld. Inspreker geeft aan dat het inrichtingsplan goed aansluit op de door de provincie ontwikkelde visie. Inspreker stelt voor om deelgebied 292 uit te breiden met het bovengenoemde gebied (evt zonder uitbreiding van het aantal opengestelde hectares). ***(L1)***

Wanneer deelgebied 292 wordt uitgebreid met de eigendommen van inspreker ontstaat er een beheertechnisch probleem. Het perceel zal dan doorsneden worden door 2 deelgebieden, 292 en 291 met verschillende beheerspakketten. Gezien de schaalgrootte en inrichting van het gebied zal het een ingewikkelde en moeilijk op elkaar af te stemmen subsidieaanvraag komen. Inspreker verzoekt gebiedsnummer 291 (of alleen voor zijn eigendommen) aan te merken als toepassingsgebied voor overgangsbeheer (zoals bedoeld op pag. 181 van het gebiedsplan). ***(L1)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Het gebiedsplan is aangepast volgens de wensen van inspreker.

Inspraakreactie
Op de landgoederen Djoerang te Zoelen (gebiedsnummer 409) is 1 ha parkbos en 1 ha hoogstamboomgaard aanwezig. Inspreker geeft aan dat hiervoor geen pakketten zijn opengesteld en verzoekt dit in het gebiedsplan aan te passen. ***(L5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zullen het pakket hoogstamboomgaard openstellen. De pakketten voor bestaande natuur kunnen los van het gebiedsplan aangevraagd worden.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat landgoed De Mellerd gezien kan worden als landschappelijke en ecologische parel. Het landgoed is opgenomen in deelgebied 403 en inspreker geeft aan dit als positief te ervaren. Toch stelt inspreker voor om gezien het botanische beheer het hele landgoed als apart deelgebied te begrenzen met de status zoekgebied landschap. De mogelijkheden zouden dat uitgebreid moet worden met de beheerspakketten 01, 02, 03, 04, 07, 08, 09, 22, 23, 24 en 25 en recreatiepakket 90. ***(L10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Wij zien geen aanleiding om in dit gebied grasland- en randenpakketten open te stellen. Ons zijn geen natuurwaarden bekend die dat rechtvaardigen.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat landgoed Mellerd binnenkort uitgebreid zal worden met 3 ha landbouwgrond dat omgevormd zal worden naar bos. Inspreker verzoekt het perceel (aangegeven op meegestuurd kaartje) te begrenzen als nieuwe natuur en de basis- en pluspakketten 09 en 30 open te stellen. ***(L10)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Aanleg van bos op landbouwgrond kan buiten de in het gebiedsplan begrensde gebieden

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan tevreden te zijn met de begrenzing van de deelgebieden 387 en 287 en de openstelling van pakketten. Inspreker verzoekt, indien er wijzigingen optreden m.b.t. deze gebieden, betrokken te worden bij de besluitvorming. ***(L11)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Planwijzigingen volgen een uitgebreide openbare procedure, die in elk geval in de lokale media aangekondigd zal worden.

Inspraakreactie
Inspreker streeft naar een uitbreiding van de golfbaan de Dorpswaard met de Piekenwaard. In het ontwerpplan is deze Piekenwaard opgenomen als parel. Inspreker heeft het idee dat de huidige natuurwaarden een dergelijke benaming niet rechtvaardigen. Wil de Piekenwaard de Parel worden zoals de provincie beschrijft, dan zal er natuur gecreëerd c.q. ontwikkeld moeten worden en dat kan volgens de inspreker uitstekend gecombineerd worden met de realisatie van een golfbaan. Inspreker haalt hierbij een voorbeeld aan van een natuurgolfbaan zoals deze in Friesland is gerealiseerd. ***(O20)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
De Piekenwaard staat al sinds de vijftiger jaren bekend als een van de meest waardevolle terreinen langs de Beneden-Maas. Om die reden zijn eerdere ontwikkelingen (ontzanding, recreatiepark) steeds tegengehouden. Het gebied is eigendom van Staatsbosbeheer en een essentieel onderdeel van het natuurontwikkelingsgebied Fort Sint Andries. Het feit dat, door een minder optimaal beheer in de afgelopen decennia, de natuurwaarden zijn teruggelopen doet daar niets aan af. Wij zien niet in dat inrichting als golfterrein beter voor de natuur zou zijn dan ingrepen die vanuit het natuurbeheer denkbaar zijn.
De ontwikkeling van de golfbaan in de gemeente Balk is niet te vergelijken met de situatie in de Piekenwaard. In de eerste plaats gaat het daar om een golfbaan die is ontwikkeld op een voormalig agrarisch gebied met weinig tot geen natuurlijke waarden dat gelegen was in de bruto Ecologische hoofdstructuur (EHS). Deze golfbaan is deels EHS (de roughs, de waterpartijen, het struweel en de heischrale vegetaties). Het andere deel, de gebouwen, de greens en de fairways liggen buiten de EHS.

Inspraakreactie
Inspreker constateert een probleem met betrekking tot de recreatielandjes langs de Linge. Voor de ontwikkeling van een corridor tussen de stapstenen zou het wenselijk zijn om een soort subsidie open te stellen aan eigenaren van dergelijke recreatielandjes waarmee zij hun recreatielandje natuurvriendelijker kunnen inrichten en beheren. **(O9)**

Antwoord Gedeputeerde Staten
Voor zover deze recreatielandjes zijn begrensd als nieuwe natuur kunnen eigenaren van deze mogelijkheid gebruik maken. De Linge tussen Deil en Gorinchem heeft als verbindingszone model Winde. Dat betekent dat voor een echte corridor via de recreatielandjes geen sprake is. Vissen migreren immers via het water. Dat laat onverlet dat het landschappelijk gezien wenselijk is om de recreatielandjes zo natuurlijk mogelijk te laten functioneren.

Inspraakreactie
Inspreker constateert dat bedrijventerreinen van steenfabrieken niet consequent buiten de begrenzing zijn gehouden. In bepaalde gevallen zijn de fabrieksterreinen wit gebleven, in andere gevallen zijn ze met het omliggende gebied mee gekleurd. Inspreker verzoekt om in alle gevallen de fabrieksterreinen buiten de begrenzing te laten vallen omdat de begrenzing tevens de basis vormt van naderhand in streek- en bestemmingsplannen vast te leggen ruimtelijke bestemmingen. ***(O12, P44, P47, P48, P50, P23)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Als vertrekpunt van de deelgebiedsgrenzen in het ontwerp-gebiedsplan zijn de bestaande begrenzingenplannen en inrichtingsplannen gebruikt. Deze grenzen zijn voor 80% overgenomen. Het zou kunnen dat uitbreiding van terreinen van steenfabrieken heeft plaatsgevonden op plekken die in de oude begrenzingenplannen als natuurontwikkeling begrensd waren. Herbegrenzing zullen we bezien op basis van recente luchtfoto's. Mocht het zo zijn dat begrenzing van dit gebiedsplan wordt overgenomen in streek- of bestemmingsplannen, dan kan tijdens de tervisielegging van die plannen ook nog een inspraakreactie op de begrenzing worden gegeven.
Aanpassing van de begrenzing van fabrieksterreinen heeft in het definitieve plan als volgt plaatsgevonden:
- Alemse overwaard: Het kleidepot bij de steenfabriek in Rossum is vergroot.
- Bylandtse waard: De begrenzing van het fabrieksterrein is in het westen en zuiden aangepast
- Hiensche waard: De steenfabriek is buiten de aanduiding 'natte natuur', gehouden. Voor de beschrijving van natte natuur verwijzen we naar de reactie op inspreker O1 in paragraaf 6.2
-Steenfabriek Zennewijnen: De strook ten noordoosten van de steenfabriek (loswal) is in het deelgebied van de het fabrieksterrein betrokken

Inspraakreactie
Grote delen van het Rivierengebied kenmerken zich door open komgronden en oeverwallen. De cultuurlandschappen zijn overwegend in agrarisch gebruik. Het westelijk deel van het Rivierengebied wordt om die reden ook bestempeld als Nationaal Landschap in de Nota Ruimte. Juist in dit gebied past een ruim quotum landschapselementen en agrarisch natuurbeheer. Inspreker vraagt om de begrenzing in dit gebied zo ruim mogelijk open te stellen. ***(O24, O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het gebiedsplan is geen quotum voor landschapselementen opgenomen. Wel zijn er beperkingen opgenomen ten aanzien van de inrichting van nieuwe landschapselementen. Alleen landschapselementen die passen binnen het landschapstype waarbinnen een deelgebied valt kunnen worden aangevraagd. Op die manier wordt voorkomen dat in het open kommenlandschap een opgaande begroeiing zoals een geriefhoutbosje wordt gerealiseerd. Wij hebben flexibel en ruimhartig agrarisch natuurbeheer opengesteld in alle gebieden waar de natuurwaarden daarvoor voldoende hoog zijn.

Inspraakreactie
Het hele uiterwaardgebied van het gebiedsplan is slechts 'zoekgebied landschap'. Dit dient veranderd te worden in 'zoekgebied natuur en landschap'. In het uiterwaardengebied moeten niet alleen landschapsbeheer, maar ook natuurbeheer mogelijk zijn (via SAN/SN). Een voorbeeld is Dreumelsche waard in gemeente Druten. ***(O21)***

Het oostelijk deel van de 'Rossumse uiterwaarden' vallen onder 'zoekgebied landschap'. In verband met de subsidie voor het beheer van de daar gelegen terreinen dient het gebied te veranderen in 'zoekgebied natuur en landschap'. ***(O21)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het uiterwaardengebied is meer begrensd dan alleen 'zoekgebied landschap'. Er zijn ook gebieden voor nieuwe natuur, en agrarisch natuurbeheer begrensd. In de overige gebieden zijn geen actuele natuurwaarden die om aangepast beheer vragen, noch concrete natuurontwikkelingsinitiatieven. Daarom kunnen hier vooralsnog geen nieuwe overeenkomsten worden afgesloten. Mocht de PKB-Ruimte voor de Rivier nieuwe inrichtingsvoorstellen en bijbehorende financiële middelen opleveren, dan zal het gebiedsplan worden aangepast. Tot zolang hebben wij een groot deel van de uiterwaarden (circa 3000 hectare) begrensd als 'zoekgebied grootschalige natuur en veiligheid'.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat de begrenzing van een deel van de Hurwenensche uiterwaarden als 'zoekgebied grootschalige natuurontwikkeling en veiligheid' een obstructie kan vormen voor de doelstellingen van de projectgroep Hurwenensche uiterwaard. Inspreker voert hierbij aan dat:
- de gehele uiterwaard als natuurontwikkelingsgebied begrensd dient te worden. De aanduiding 'zoekgebied' kan de realisatie van natuurontwikkeling frustreren.
Inspreker verzoekt om deelgebied 535 in het definitieve gebiedsplan op te nemen met de aanwijzing natuurontwikkeling. ***(O3)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Inderdaad is ons uitgangspunt, dat de lopende NURG-projecten integraal begrensd moeten worden. In het definitieve gebiedsplan is dit aangepast.

Inspraakreactie
In bijlage 3 is voor het traject Sint-Andries in de beschrijving van het streefbeeld uitgegaan van verondiepte zandwinplassen en een meestromende nevengeul. Inspreker geeft aan dat dit slechts enkele ideeën zijn uit het plan van Rijkswaterstaat ten aanzien van de Heesseltsche uiterwaarden. Inspreker geeft aan dat er wel 5 verschillende opties voor deze uiterwaard liggen en dat deze nog absoluut niet concreet zijn. ***(P11, P12)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In de m.e.r. worden verschillende varianten onderzocht, die -behalve het nog te formuleren behoudsalternatief- alle in meer of mindere mate inhoud geven aan de natuurdoelstellingen zoals de gezamenlijke overheden die in de Visie Fort Sint Andries hebben vastgesteld. De tekst in bijlage 3 is daar een -korte en dus onnauwkeurige- vertaling van.

Hoofdstuk 6: Opmerkingen tekst en kaarten

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn verzoeken om aanpassing van tekst en kaarten verwerkt. De verzoeken om kaartaanpassingen hebben met name betrekking op kaartbijlagen 1 tot en met 14. Vragen die betrekking hebben op de begrenzing van gebieden zijn opgenomen in hoofdstuk 5.
Wanneer een inspraakreactie heeft geleid tot aanpassing van het gebiedsplan, is dit vermeld bij het antwoord van Gedeputeerde Staten.

6.2 Tekstuele opmerkingen

Inspraakreactie
Het plan verwijst op een aantal plaatsen naar beschermde gebieden die zijn aangemeld of aangewezen op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn. Daarbij wordt de situatie niet altijd correct voorgesteld. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland gebieden aangewezen als speciale beschermingszone Vogelrichtlijn en gebieden aangemeld als speciale beschermingszone Habitatrichtlijnen. Inspreker beveelt aan om de tekst op dit onderwerp nog even na te lopen. (O13)

Antwoord Gedeputeerde Staten
De tekst van het gebiedsplan is op dit punt aangepast.

Inspraakreactie
In het gebiedsplan geven Gedeputeerde Staten aan dat bij zij natuur door ontgronding de voorkeur hebben om de gronden na inrichting over te dragen aan een terreinbeherende organisatie. Inspreker beveelt aan om in deze passage ook op te nemen dat de gronden in beheer kunnen worden gegeven bij een agrarische natuurvereniging of een soortgelijk samenwerkingsverband. (O15)

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het gebiedsplan is in paragraaf 1.8 (deel 2) de passage opgenomen dat gronden in beheer kunnen worden gegeven bij een agrarische natuurvereniging of een soortgelijk samenwerkingsverband.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt aan Gedeputeerde Staten om een strakke en heldere definitie voor erfbeplanting te hanteren en te vermelden in het gebiedsplan zodat bij toekomstige subsidieaanvragen hier geen onnodige discussies (met LASER) over kunnen ontstaan. (O15)

Antwoord Gedeputeerde Staten
In overleg met LASER is in paragraaf 3.3 (deel 2) een passage toegevoegd met daarin de omschrijvingen van erf en tuin.

Inspraakreactie
In bijlage 2 wordt in de tabel bij het gebied Rijnstrangen een foute naam van de VSR vermeld. Het moet zijn: Vereniging Streekbeheer Rijnstrangen. (O15)

6.3 Opmerkingen betreffende de kaarten

Inspraakreactie

*Inspreker geeft aan dat de legenda op de bijgevoegde kaarten niet eenduidig is voor wat betreft de aanduiding 'nieuwe natuur' en 'inrichting bestaande natuur'. De inspreker geef aan dat er mogelijk een gedateerd kaartbestand is gebruikt. Als voorbeeld wordt gegeven dat bepaalde eigendommen van de inspreker op de kaart niet zijn terug te vinden en dat bestaand bezit niet als nieuwe natuur is aangegeven. **(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Het is mogelijk dat bij het opstellen van het gebiedsplan gebruik is gemaakt van oude informatie. Het bestand met eigendommen is inderdaad niet van recente oorsprong. In het definitieve plan zal in overleg met de inspreker recentere informatie gebruikt worden.
Overigens is het niet zo dat alle bestaande eigendommen van de inspreker uitgekarteerd worden. Daar waar deze vallen binnen voor nieuwe natuur begrensde gebieden zijn zij opgenomen in het grotere geheel.

De bezittingen van de inspreker die vóór het ingaan van de Relatienota al in haar bezit waren, zijn niet begrensd als nieuwe natuur. Immers deze hectaren komen niet ten laste van het afgesproken Relatienota quotum. Alle terreinen die de inspreker bezat vóór 1975 zijn dus niet met behulp van het Relatienota instrumentarium verworven. Drukken daarom ook niet op het quotum van de hectaren die wij te verdelen hebben. Vandaar dat het centrale deel van de Bruuk (verworven vóór 1975) niet als nieuwe natuur in het gebiedsplan staat aangegeven. (zie ook 3.1)

Inspraakreactie

*Inspreker geeft aan dat de doelen voor de ecologische verbindingszone tussen de stuwwal bij Nijmegen en de Groenlanden onvoldoende tot uiting komen in het kaartbeeld van kaart 40D. **(P43)***

Antwoord Gedeputeerde Staten

Deelgebiednummers 374, 120 en 118 geven vorm aan de verbindingszone tussen struwwal bij Nijmegen en de Groenlanden. Op kaart 40D staat aangegeven in welke deelgebieden er gebruik gemaakt kan worden van middelen uit het Programma Beheer en voor welk percentage van het deelgebied dat geldt. Op kaart 40D zijn dus niet de ecologische verbindingszones als zodanig aangegeven, maar de verdeling van middelen waarmee de ecologische verbindingszone vorm gegeven kan worden. Voor een ecologische verbindingszone is dat nooit 100% van het oppervlak. In de praktijk blijft in een verbindingszone circa 90% van het oppervlak gewoon in agrarisch gebruik. Door middel van kleurnuances wordt aangegeven hoeveel procent van het oppervlakte van het deelgebied is voorzien van middelen. Een lichtgroene kleur bijvoorbeeld geeft aan dat voor minder dan 10 % van oppervlak van het deelgebied, pakketten uit het Programma Beheer kunnen worden afgesloten. (vaak randenbeheer, stapstenen en landschapsbeheer. In tabel 10 staat per deelgebied vermeld welke pakketten kunnen worden afgesloten en voor welke oppervlakte).

Ook deelgebied 374 is lichtgroen gekleurd. In dit geval valt de lichtgroene kleur weg tegen de groene en donkergroene kleur van de deelgebieden ernaast (nummers 373 en 69). Dat zijn deelgebieden waar weidevogelbeheer kan worden afgesloten.

Inspraakreactie

*De in het plan opgenomen beleidskaarten op A4-formaat zijn, gezien de status die zij hebben, te klein van formaat. Dit bemoeilijkt een adequate reactie op het plan en ook de doorwerking van het beleid. **(O7, O26)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Beleidskaarten 1, 2, 11, 12 en 15 vormen onderdeel van eerder vastgesteld beleid (o.a. Gelderse natuurdoelenkaart juli 2000). Beleidskaarten 3, 4, 5, 6, 13 en 14 zijn overzichten van de in het gebiedsplan aangegeven natuurdoelen (tabel 10). De signaleringskaarten 7-10 signaleren bepaalde verschillen tussen wenselijke en reële situaties in het veld en zijn uitdrukkelijk geen beleidskaarten. Deze kaarten hebben ten aanzien van het gebiedsplan als doel om de (eerder) gemaakte keuzes t.a.v. het natuur- en landschapsbeleid te illusteren.

Inspraakreactie
Op beleidskaart 2 ontbreekt de ecologische verbindingszone Boven-Linge - Oude Rijn (nr.34) uit de Gelderse Natuurdoelenkaart. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Op beleidskaart 2 staat deze ecologische verbindingszone wel aangegeven zij het dat het een hele dunne lijn is geworden. In het definitieve plan zullen de namen van de modellen aan de ecologische verbindingszones worden toegevoegd.

Inspraakreactie
Inspreker geeft aan dat kaart 15 (ligging ecologisch waardevolle wateren) geen compleet beeld geeft. Onder andere zijn de Steendert, Nieuwe Zuider Lingedijk, Eldiksche Veld en Het Broek niet opgenomen. Inspreker stelt voor de kaart die in het kader van het Basisdocument Waardvolle Wateren is gemaakt voor dit doel te gebruiken. ***(O22)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
In het definitieve gebiedsplan is voor het samenstellen van kaart 15 gebruikgemaakt van nieuwe gegevens m.b.t. ecologisch waardevolle wateren.

Inspraakreactie
Inspreker vraagt zich af of deelgebied 409 valt binnen de regio Neder-Betuwe (pag 49). Op de kaarten 1 t/m 17 ontbreken de hoofdwaterlopen als Lek, Linge, Amsterdam-Rijnkanaal en Waal waardoor oriëntatie moeilijk is. ***(L5)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Deelgebied 409 valt binnen de regio Neder-Betuwe. Wij zijn het met inspreker eens dat oriëntatie op de kleine kaarten achter in het gebiedsplan soms moeilijk is. Het was technisch gezien niet mogelijk om alleen de hoofdwaterlopen op te nemen.

Inspraakreactie
Inspreker constateert een afwijking van de legenda-eenheden op kaart 12 van het gebiedsplan ten opzichte van het Streekplan. Onder andere hebben de Rijnstrangen een andere aanduiding gekregen. Inspreker verzoekt uitleg oven deze beleidswijziging. ***(O4)***

Antwoord Gedeputeerde Staten
Kaart 12 is in het definitieve gebiedsplan niet meer opgenomen.

Bijlage 1: Lijst met insprekers

Op onderstaande lijst staan alle insprekers die een schriftelijke inspraakreactie hebben gestuurd op het ontwerp Gebiedsplan Natuur en Landschap Rivierenland.
De lijst is onderverdeeld in vier categorieën: Gemeenten, Organisaties, Particulieren en Landgoederen. Iedere inspreker is onderverdeeld in één van de vier categorieën en heeft binnen die categorie een nummer gekregen (in willekeurige volgorde). De eerste letter van de categorie en het nummer vormen samen de unieke code voor de inspreker. Achter de naam van de inspreker is een lijst opgenomen met paginanummers waar de vragen van de inspreker zijn terug te vinden. Op de aangegeven pagina kunnen meerdere vragen van de inspreker voorkomen. In ieder hoofdstuk staat bij de inspraakreactie de code van de inspreker die deze reactie heeft ingebracht.

GEMEENTEN		
Code	Naam inspreker	Paginanummers
G1	Gemeente Buren	87
G2	Gemeente Neerijnen	23, 31, 71, 72
G3	Gemeente West Maas en Waal	40, 49, 70, 71, 72, 73, 87
G4	Gemeente Rijnwaarden	15, 51, 52, 53, 72, 73
G5	*Gemeente Ubbergen*	*54, 67, 71, 73, 74, 75, 100*
G6	Gemeente Druten	76
G7	Gemeente Tiel	76, 101
G8	Gemeente Heumen	18, 77
G9	Gemeente Maasdriel	77, 78
G10	Gemeente Wijchen	78, 79

ORGANISATIES		
Code	Naam inspreker	Paginanummers
O1	Recreatieschap Achterhoek Liemers	45
O2	De Capreton	46
O3	Dienst Landelijk Gebied (Projectgroep Hurwenense uiterwaard)	24, 98
O4	Staatsbosbeheer	11, 18, 24, 28, 47, 48, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 102, 103
O5	Projectgroep IVN Rijk van Nijmegen	7, 67, 68, 93
O6	Gelders Particulier Grondbezit	13, 14, 15, 18, 21, 22, 35, 37, 38, 100

O7	Dienst Landelijk Gebied (Landinrichtingscommissie Land van Maas en Waal)	24, 29, 30, 49, 61, 102
O8	Dienst Landelijk Gebied (Landinrichtingscommissie Gelderse Poort Oost)	19, 37, 38, 51, 93
O9	Vereniging tot behoud van het Lingelandschap	11, 12, 31, 49, 90, 96
O10	Dienst Landelijk Gebied Gelderland	56, 57, 100
O11	B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied	16
O12	Stichting Kleivoorziening Rivierenland	50, 97
O13	Werkgroep Natuurbehoud en Milieubeheer Midden-Betuwe/Gelderse Milieufederatie	34, 35, 51, 99
O14	Stichting Het Geldersch Landschap	79, 80, 81, 82
O15	Vereniging Streekbeheer Rijnstrangen	14, 15, 37, 39, 40, 51, 52, 53, 99, 100
O16	Dienst Landelijk Gebied (Landinrichtingscommissie Fort Sint Andries)	40
O17	Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Lingestreek	12, 13, 17
O18	Stichting Werkgroep Milieubeheer Voor het Stadsgewest Nijmegen	55, 56
O19	Werkgroep Heesseltsche Uiterwaarden	15, 16, 23, 25, 26, 40, 72, 91, 92
O20	De Dorpswaard Golfvereniging	96
O21	Natuurlijk Platteland Oost	8, 14, 16, 19, 21, 27, 28, 29, 32, 34, 46, 49, 57, 58, 59, 64, 97
O22	Waterschap Rivierenland	7, 8, 38, 54, 103
O23	Ministerie van Verkeer en Waterstaat	41, 54
O24	GLTO Belangenbehartiging	8, 14, 16, 19, 21, 27, 28, 29, 32, 34, 49, 57, 64, 97
O25	Werkgroep Milieubeheer Groesbeek	100
O26	Dienst Landelijk Gebied (Landinrichtingscommissie Ooijpolder)	30, 54, 55, 102
O27	Natuurwacht Bommelerwaard	46

PARTICULIEREN		
Code	Naam inspreker	Paginanummers
P1	G.J. Kooijmans	43
P2	W.F. van Gellicum	43
P3	A.R. Schut	23
P4	P. van Noord	43, 44
P5	P. Driessen	23
P6	A.J.M. Saris	23
P7	N. Th. Saris	23
P8	I. Schinkelshoek	23
P9	N.M. van Driel	23
P10	A.C.S. Knegtjens	44
P11	M.J.M. van Rooij	23, 98
P12	C.J.M. Gruson	23, 98
P13	L. Schouten- van Heerewaarden	23
P14	J.J. den Hartog	64, 65
P15	J.A.M. van Oers	19, 63, 65
P16	SIGHT namens A.W. Reinink	65
P17	A.J.G. Roeten	23
P18	mts D.G. Duijzer en F.H. Duijzer-Koster	66
P19	J.C.M. van Bergen	19, 61
P20	J. Commerford-Maris en M. Allali	23
P21	J.D. Maertens	66
P22	R.L.M. Punt	23
P23	M.W. Korevaar (Steenfabrieken Korevaar)	50, 92, 97
P24	A.F.M.M. Reijs-Wijnakker en J.W. Reijs	68
P25	M. Bouwman	68
P26	L. Roeleveld	12, 14, 20, 39, 68, 93
P27	A.M.H. ten Brink	9

P28	A.J.M. van der Ven	61
P29	A.J.P. Stensen	30, 33, 64
P30	A. en Th. Willemsen bv.	16, 17, 24, 36, 93, 94
P31	H.P. Olthuis	69
P32	J. en W. van den Brand	33, 69
P33	R. Leijendekker	69, 70
P34	H.J. Jongsma	69
P35	C. van Rossum	19, 30, 31, 33, 64, 94
P36	G.M. Burgers	70
P37	N.J. van Kuilenburg	23
P38	G. de Laak	25, 49
P39	J.L.M. van den Boogaard	33
P40	Sj. de Bie, C.M. de Bie-de Jong, W.M. de Bie	23
P41	H. Achterberg	70
P42	H.J. Damkot	23
P43	H.P. Olthuis	31, 39, 48, 102
P44	F.L.L.M. Terwindt (Rodruza BV)	50, 89, 97
P45	Accon Accountants & Adviseurs namens C. Vervoorn	33
P46	N. Bakkum (RGV Holding B.V.)	49
P47	J.B. van Mourik (Wienerberger Bricks B.V.)	50, 90, 97
P48	A. Bouma (De Bylandt Straatbaksteen)	50, 91, 97
P49	F. Snel (Delgromij bv)	48, 53
P50	M. Arts van der Zanden (De Waalwaard Metselbaksteen)	45, 50, 97

LANDGOEDEREN		
Code	Naam inspreker	Paginanummers
L1	K.D. baron van Hogendorp	95

L2	D.S. van Everdingen namens Landgoed Noordenhoek BV	59
L3	't Schoutenhuis namens Landgoed het Eng	44
L4	't Schoutenhuis namens Landgoed Het Biestersbosch	44, 45
L5	J.A. van Hasselt	9, 17, 95, 101, 103
L6	SIGHT namens Landgoed Linschoten	47
L7	H.L.A. Jagtenberg	20, 59
L8	B. van Osch namens Landgoed Het Drielse Bosch	18, 20
L9	Stichting Twickel (Grote en Kleine Gelderse Waard)	15, 60
L10	A.M.M. Daniels namens Landgoed de Mellard	95
L11	J.K.W. van Leeuwen namens Landgoed Gelensteyn	96
L12	F.J.A. baron van Verschuer namens Landgoed Heerlijkheid Mariënwaerdt	58, 60, 61
L13	Stichting tot Behoud van den Doornenburg	63
L14	Rentmeesterskantoor van Lynden BV namens Landgoed de Heerlijkheid Hemmen	13, 15, 20, 61, 62
L15	Rentmeesterskantoor van Lynden BV namens Landgoed Nederrijk BV	15, 20, 62
L16	Rentmeesterskantoor van Lynden BV namens Landgoed Groot Westerhout	22, 62
L17	Rentmeesterskantoor van Lynden BV namens Fam. Dutilh	62, 63

provincie
GELDERLAND

foto - stockfotografie - george burggraaff - buurmalsen